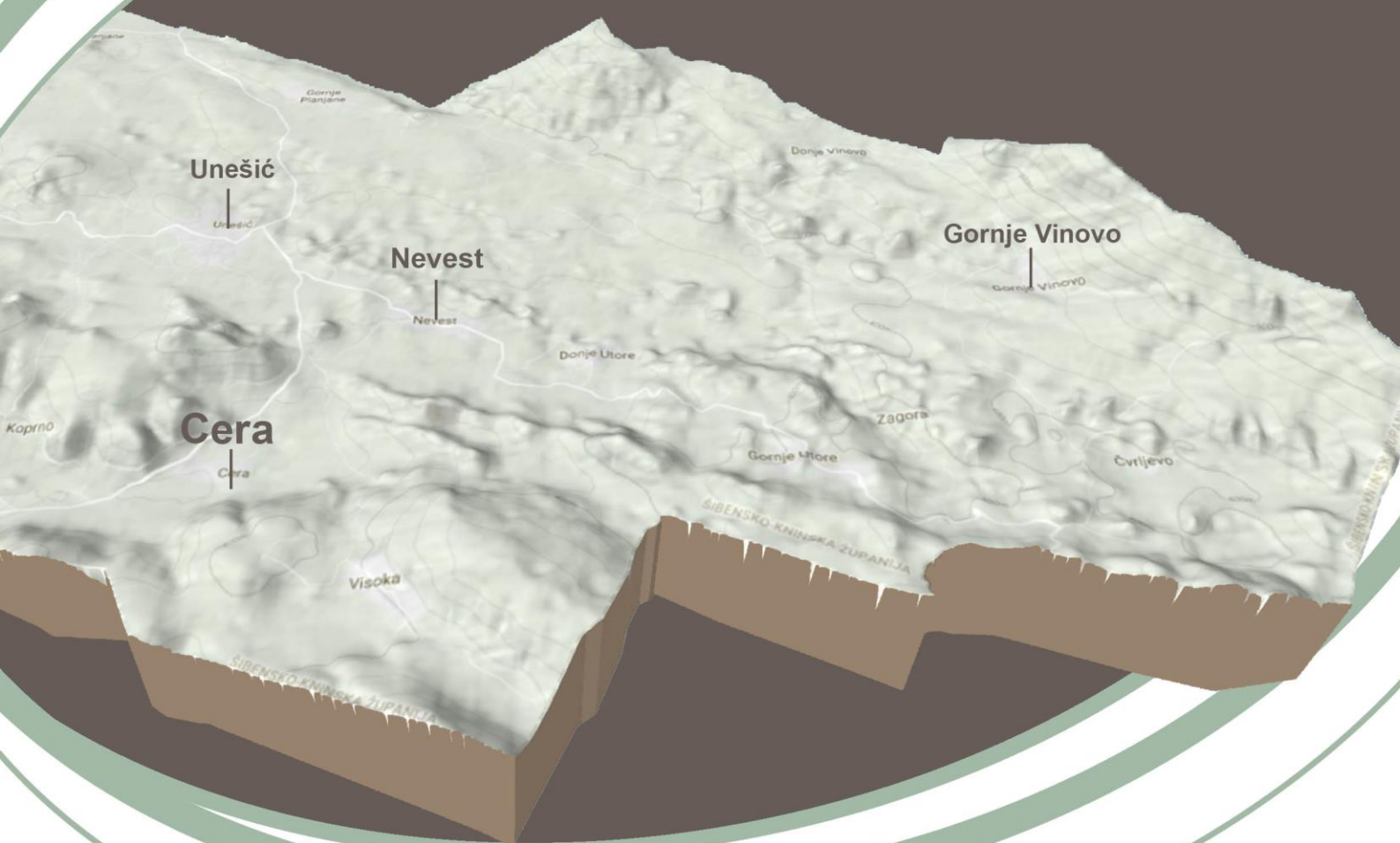

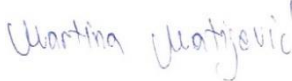

Strateška studija utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.

Naziv dokumentacije:	Strateška studija utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.
Nositelj izrade:	Jedinstveni upravni odjel Općine Unešić Trg dr. Franje Tuđmana 40 22323 Unešić
Predstavnik nositelja izrade:	Ankica Slavica, dipl.iur.
Izrađivač studije:	Ires ekologija d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša, Prilaz baruna Filipovića 21 10000 Zagreb
Voditelj izrade studije:	Mirko Mesarić, dipl. ing. biol.
Koordinator izrade studije:	Igor Ivanek, prof. biol.

STRUČNI TIM IRES EKOLOGIJE d.o.o.

Autor/ica		Sastavnica
Dunja Delić, mag. oecol.		Gospodarske značajke
Boris Božić, mag. oecol. et prot. nat.		
Igor Ivanek, prof. biol.		Odnos Programa s drugim nacionalnim planovima, programima i strategijama; Metodologija procjene utjecaja; Priroda
Petra Peleš, mag. oecol. et prot. nat. mag. ing. agr.		
Mateja Leljak, mag. ing. prosp. arch.		
Martina Matijević, mag. geog.		Stanovništvo
Mario Mesarić, mag. ing. agr.		Korištenje zemljišta
Edin Lugić, dipl. ing. biol.		
Ivana Šimunović, mag. oecol. et prot. nat.		Kvaliteta zraka i klimatske značajke
Ivana Gudac, mag. ing. geol.		Geološke značajke; Površinske i podzemne vode
Danijel Stanić, mag. ing. geol.		
Mirko Mesarić, dipl. ing. biol.		Kontrola kvalitete

VANJSKI SURADNICI

Autor/ica		Sastavnica
Amelio Vekić, dipl. arheolog		Kulturna baština

ODGOVORNA OSOBA IZRAĐIVAČA

IRES EKOLOGIJA d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša
mr. sc. Marijan Gređelj

ires ekologija d.o.o.
za zaštitu prirode i okoliša
Prilaz baruna Filipovića 21
10000 Zagreb

Ovaj proizvod izrađen je pod nadzorom BUREAU VERITAS CROATIA odobrenog sustava upravljanja kvalitetom koji je sukladan:

- normi ISO 9001 - broj certifikata: CRO20168Q
- normi ISO 14001- broj certifikata: CRO19455E

Sadržaj

1	Uvod	1
1.1	Strateška procjena utjecaja na okoliš	1
1.1.1	Utvrđivanje sadržaja Studije	2
1.1.2	Provedene konzultacije tijekom izrade Studije	3
1.2	Svrha i ciljevi izrade Programa	3
2	Odnos Programa s drugim nacionalnim planovima, programima i strategijama	9
3	Podaci o postojećem stanju okoliša i mogućí razvoj okoliša bez provedbe Programa	14
3.1	Geološke značajke	14
3.2	Površinske i podzemne vode	15
3.2.1	Podzemne vode	15
3.2.2	Zone sanitarne zaštite	18
3.3	Priroda	18
3.3.1	Bioraznolikost	18
3.3.2	Zaštićena područja	23
3.3.3	Ekološka mreža	24
3.3.4	Georaznolikost	25
3.3.5	Krajobraz	27
3.4	Korištenje zemljišta	28
3.4.1	Tlo	28
3.4.2	Poljoprivreda	30
3.4.3	Šumsko područje	31
3.5	Kvaliteta zraka i klimatske značajke	34
3.5.1	Kvaliteta zraka	34
3.5.2	Klimatske značajke	34
3.6	Kulturna baština	35
3.7	Gospodarske značajke	38
3.7.1	Turizam i ugostiteljstvo	38
3.7.2	Poduzetništvo	38
3.7.3	Lovstvo	39
3.8	Infrastruktura	40
3.8.1	Promet	40
3.8.2	Telekomunikacije	41
3.8.3	Energetski sustavi	41
3.8.4	Vodoopskrbni sustav	42
3.8.5	Sustav odvodnje	43
3.8.6	Otpad	43

3.9	Stanovništvo	45
3.9.1	Odgoj i školstvo	47
3.9.2	Zdravlje ljudi i socijalna skrb.....	47
3.10	Mogući razvoj okoliša bez provedbe Programa	48
4	Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati	50
5	Postojeći okolišni problemi koji su važni za Program	51
6	Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Program 52	
7	Utjecaji Programa na okoliš.....	54
7.1	Procjena utjecaja Programa na okoliš	55
7.2	Opis utjecaja na okoliš.....	74
7.2.1	Površinske i podzemne vode.....	74
7.2.2	Priroda.....	74
7.2.3	Korištenje zemljišta	76
7.2.4	Kvaliteta zraka i klimatske značajke	77
7.2.5	Kulturna baština	78
7.2.6	Gospodarske značajke	79
7.2.7	Stanovništvo.....	81
7.3	Procjena utjecaja na strateški cilj.....	84
8	Mjere zaštite okoliša	85
9	Zaključak	86
10	Varijantna rješenja.....	88
11	Praćenje stanja okoliša.....	89
12	Izvori podataka	90
12.1	Znanstveni i stručni radovi	90
12.2	Internetske baze podataka	91
12.3	Zakoni, pravilnici, uredbе, direktive	92
12.4	Konvencije, protokoli, sporazumi	93
12.5	Planovi, programi, strategije	94
12.6	Izvješća i publikacije	95
13	Sažetak	96
13.1	Uvod	96
13.2	Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati.....	97
13.3	Utjecaji Programa na okoliš	98
13.3.1	Procjena utjecaja Programa na okoliš.....	99
13.3.2	Opis utjecaja na okoliš	118
13.3.3	Procjena utjecaja na strateški cilj	128

13.4	Mjere zaštite okoliša	129
13.5	Zaključak	130
14	Prilozi.....	132
14.1	Prilog 1 - Odluka o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš	132
14.2	Prilog 2 – Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.	140
14.3	Prilog 3 - Rješenje MZOIP-a o prihvatljivosti za ekološku mrežu.....	146
14.4	Prilog 4 - Suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša	149

Popis kratica

ATC	Automatska telefonska centrala
CITES	<i>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora</i>
CLC	CORINE <i>Land Cover</i> (baza podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta)
CORINE	<i>Coordination of Information on the Environment</i> (koordinacija informacija o okolišu i prirodnim resursima)
DV	Dalekovod
EU	Europska unija
GJ	Gospodarska jedinica
GTPV	Grupirano tijelo podzemne vode
GSS	Gorska služba spašavanja
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
HCR	Hrvatski centar za razminiranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
IUCN	<i>International Union for Conservation of Nature</i> (Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih resursa)
KV	Kvalificirani (radnik)
LD	Lovačko društvo
LED	<i>Light Emitting Diode</i> (svjetleće diode)
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
NN	Narodne novine
NP	Nacionalni park
OCD	Organizacija civilnog društva
OIE	Obnovljivi izvori energije
OGK	Osnovna geološka karta
OTB	Ostala tvrda bjelogorica
PP	Prostorni plan
PPU	Prostorni plan uređenja
RH	Republika Hrvatska
SEA	<i>Strategic Environmental Assessment</i>
TS	Trafostanica
TZ	Turistička zajednica
VKV	Visokokvalificirani (radnik)

Popis slika

Slika 3.1	Isječak iz Osnovne geološke karte SFRJ, list Drniš (Ivanović, A. i dr. 1967-1972) s prikazom granice Općine Unešić	15
Slika 3.2	Grupirana vodna tijela podzemne vode na području Općine Unešić (Izvor: Hrvatske vode)	16
Slika 3.3	Zona sanitarne zaštite izvorišta na području Općine Unešić (Izvor: Hrvatske vode)	18
Slika 3.4	Staništa na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	22
Slika 3.5	Udio ugroženih i rijetkih stanišnih tipova u ukupnoj površini općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	22
Slika 3.6	Prikaz područja predloženih za zaštitu u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.; Izvor: PPU Općine Unešić)	23
Slika 3.7	POVS područja ekološke mreže u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	24
Slika 3.8	POP područja ekološke mreže u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	25
Slika 3.9	Jama Golubinka, Koprno (Izvor: Geografske osnove razvoja Općine Unešić (Magaš i Blaće, 2011))	26
Slika 3.10	Krajobrazna regionalizacija RH prema Braliću (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	27
Slika 3.11	Pokrov zemljišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	28
Slika 3.12	Zastupljenost različitih kategorija zemljišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	29
Slika 3.13	Obradiva zemljišta na području Općine Unešić (Izvor: PPU Općine Unešić; Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	31
Slika 3.14	Površine pokrivene šumama na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	32
Slika 3.15	Arheološko nalazište Škarin Samograd (Izvor: http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdld=241260949)	36
Slika 3.16	Crkva sv. Jurja (Izvor: http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdld=241261146)	37
Slika 3.17	Lovišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	40
Slika 3.18	Elektroenergetski sustav na području Općine Unešić (Izvor: PPU Općine Unešić)	42
Slika 3.19	Divlja odlagališta otpada Maleši (lijevo) i Nakići-Radonić (desno) (Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Unešić za razdoblje od 2013. do 2021. godine)	45
Slika 3.20	Divlje odlagalište otpada „Put Bogočina“) (Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Unešić za razdoblje od 2013. do 2021. godine)	45
Slika 7.1	Omjer pozitivnih/neutralnih i negativnih utjecaja Programa na okoliš i prirodu	84
Slika 13.1	Omjer pozitivnih/neutralnih i negativnih utjecaja Programa na okoliš i prirodu	128

Popis tablica

Tablica 1.1	Koraci postupka strateške procjene utjecaja na okoliš	1
Tablica 1.2	Opis ciljeva, prioriteta i mjera Programa (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)	4
Tablica 3.1	Tip poroznosti GTPV i njihova prirodna ranjivost (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.) ..	16
Tablica 3.2	Stanje podzemnih voda na području Općine Unešić (Izvor: Plan upravljanja vodim područjima za razdoblje 2016. – 2021.)	17
Tablica 3.3	Popis faune potencijalno rasprostranjene na području Općine Unešić (Podaci ustupljeni od HAOP-a)	19
Tablica 3.4	Popis biljnih vrsta potencijalno rasprostranjenih na području Općine Unešić (Izvor: podaci ustupljeni od HAOP-a)	20
Tablica 3.5	Popis stanišnih tipova zastupljenih na području Općine Unešić (Izvor: Karta staništa RH)	21
Tablica 3.6	Popis područja predloženih za zaštitu (Izvor: PPU Općine Unešić)	23
Tablica 3.7	Kategorije zemljišta na području Općine Unešić (Izvor: baza podataka CLC)	29
Tablica 3.8	Vrsta uporabe zemljišta u Općini Unešić (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)	30
Tablica 3.9	Broj životinja na gospodarstvima u Općini Unešić u razdoblju od 2011. - 2015. (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)	30
Tablica 3.10	Podaci o gospodarskim jedinicama na području Općine Unešić (Izvor: http://javni-podaci-karta.hrsume.hr) ..	33

Tablica 3.11 Popis arheoloških lokaliteta Općine Unešić (Izvor: http://data.gov.hr/dataset/registar-kulturnih-dobara , PP Županije, PPU Općine Unešić).....	35
Tablica 3.12 Popis nepokretnih kulturnih dobara Općine Unešić (Izvor: http://data.gov.hr/dataset/registar-kulturnih-dobara , PP Županije, PPU Općine Unešić).....	36
Tablica 3.13 Popis poduzeća s najvećim brojem zaposlenih na području Općine Unešić (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020., http://www.bisnode.hr/proizvod/bonitetihr/).....	39
Tablica 3.14 Popis lovišta na području Općine Unešić (Izvor: www.lovistarh.mps.hr)	39
Tablica 3.15 Osnovni podaci o površinama lovišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)	39
Tablica 3.16 Divlja odlagališta na području Općine Unešić (Izvor: Izvješće o provedbi plana gospodarenje otpadom Općine Unešić za 2015.)	43
Tablica 3.17 Prirodno kretanje stanovništva općine Unešić u periodu 2012. - 2015. godine (Izvor: www.dzs.hr).....	46
Tablica 3.18 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu (Izvor: www.dzs.hr).....	46
Tablica 4.1 Potencijalni očekivani utjecaji na okolišne teme	50
Tablica 6.1 Popis analiziranih međunarodnih ugovora i sporazuma s ciljevima koji se odnose na Program	52
Tablica 13.1 Potencijalni očekivani utjecaji na okolišne teme	97

1 Uvod

1.1 Strateška procjena utjecaja na okoliš

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka (Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15)).

Izrađivač Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. (u daljnjem tekstu: Program) je UHY savjetovanje d.o.o., Hrvatske mornarice 1H, 21 000 Split. Postupak strateške procjene prema Odluci o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. provodi Jedinostveni upravni odjel Općine Unešić. Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za Program provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08), Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08). Ovim postupkom se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa.

Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš sastoji se od koraka navedenih u tablici u nastavku (Tablica 1.1).

Tablica 1.1 Koraci postupka strateške procjene utjecaja na okoliš

Korak	Svrha
Analički pregled	Odrediti je li strateška procjena obvezna prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15).
Mišljenje tijela nadležnog za prirodu	Provođenje prethodne ocjene prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu.
Mišljenje tijela	Ishođenje mišljenja nadležnog tijela za zaštitu okoliša o strateškoj procjeni.
Određivanje sadržaja Studije	Definiranje opsega i razine detalja koji će se obraditi u procjeni.
Izrada Studije i ocjena njezine cjelovitosti i stručne utemeljenosti	Procjena vjerojatno značajnih utjecaja na okoliš kao rezultata provedbe Programa.
Javna rasprava	Rasprava o nacrtu Programa i Strateškoj studiji.
Ocjena dobivenih primjedbi o Nacrtu Strategije i Studiji	Razmatranje pristiglih komentara i primjedbi te ugrađivanje prihvaćenih dijelova u konačni tekst Strateške studije.
Izvešće o provedenoj strateškoj procjeni utjecaja na okoliš	Prikaz načina na koji su u konačni prijedlog Programa integrirane sljedeće stavke: uvjeti zaštite okoliša utvrđeni strateškom procjenom, način praćenja stanja okoliša vezano za provedbu Programa te način provjere provedbe mjera zaštite okoliša koje su postale sadržajem Programa.

Strateška studija utjecaja Programa na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) je stručna podloga koja se prilaže uz Program te obuhvaća sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku. Studijom se opisuju i procjenjuju utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa te se za procijenjene moguće značajne utjecaje propisuju mjere njihovog ublažavanja. Namjera je osigurati da posljedice po okoliš budu ocijenjene za vrijeme pripreme Programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja.

Postupak provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš također pruža priliku dionicima da sudjeluju u postupku, a osigurava se i informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka prilikom izrade projektne dokumentacije.

Direktiva 2001/42/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SEA direktiva) je na snazi od 2001. godine. U RH zakonski okvir za izradu strateških studija usklađen sa SEA direktivom čini sljedeća legislativa: Zakon o zaštiti okoliša, Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba) i Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu. Navedeni propisi su u skladu i s Konvencijom o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Espoo, 1991), koja obvezuje države da obavještavaju i konzultiraju se u svim velikim projektima koji bi mogli imati utjecaj na okoliš preko državnih granica te s Protokolom o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003). Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica usvojena je Odlukom o proglašenju Zakona o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 06/96), a Protokol o strateškoj procjeni okoliša usvojen je Odlukom o proglašenju Zakona o potvrđivanju Protokola o strateškoj procjeni okoliša uz Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 07/09).

U slučaju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Programa, za njegovu je provedbu, prema Zakonu o zaštiti okoliša, nadležan Jedinostveni upravni odjel Općine Unešić. Načelnik Općine Unešić 25. srpnja. 2016. donio je Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. (KLASA: 351-01/16-01/1; URBROJ: 2182/07-16-1). Odluka se nalazi u poglavlju Prilozi (Prilog 2 – Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš).

1.1.1 Utvrđivanje sadržaja Studije

Za Program je proveden postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) za koji je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: MZOIP) donijelo Rješenje (KLASA: UP/I 612-07/16-71/321, URBROJ: 517-07-2-1-16-2) 06. lipnja 2016. godine da je Program prihvatljiv za ekološku mrežu te stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti. Rješenje MZOIP-a nalazi se u poglavlju Prilozi (Prilog 3 - Rješenje MZOIP-a o prihvatljivosti za ekološku mrežu).

Jedinostveni upravni odjel Općine Unešić proveo je postupak određivanja sadržaja Studije, sukladno članku 7. Uredbe, na način da je pribavio mišljenja tijela određenih posebnim propisima o sadržaju Studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Studiji, vezano na područje iz djelokruga toga tijela. Pristigla su mišljenja sljedećih tijela:

- HŽ Infrastruktura d.o.o. za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture od 25.08.2016.
- HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektra Šibenik od 25.08.2016.
- Državni ured za upravljanje državnom imovinom od 26.08.2016.
- Ministarstvo gospodarstva; Uprava za energetiku i rudarstvo od 29.08.2016.,
- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu od 30.08.2016.
- Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Šibeniku od 31.08.2016.
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Šibensko-kninska, Služba upravnih i inspeksijskih poslova od 31.08.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom od 31.08.2016.
- Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Sektor za razvoj i strateško planiranje, Odjel za razvoj i planiranje od 01.09.2016.
- Ministarstvo poljoprivrede od 06.09.2016.
- Ministarstvo zdravlja od 08.09.2016.
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Šibenik od 09.09.2016.
- HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti od 09.09.2016.
- Hrvatske šume, Uprava šuma Podružnica Split od 12.09.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu tla i mora od 12.09.2016.
- Ministarstvo poduzetništva i obrta, Uprava za međunarodnu suradnju, investicije i inovacije od 13.09.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode od 14.09.2016.

- Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Sektor za razvoj, investicije i izgradnju od 16.09.2016.
- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana od 20.09.2016.

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Studije objavljena je na internetskoj stranici Općine Unešić (www.unesic.hr). Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. donesena je 21. studenog 2016. godine (KLASA: 351-01/16-01/01, URBROJ: 2182/07-16-42), a nalazi se u poglavlju Prilozi (Prilog 1 - Odluka o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš).

Sukladno navedenoj Odluci o sadržaju Studije i odredbama Zakona o zaštiti okoliša, obrađene su okolišne teme na koje provedba Programa može imati utjecaj:

- Geološke značajke
- Površinske i podzemne vode
- Priroda (bioraznolikost, zaštićena područja, ekološka mreža, georaznolikost, krajobraz)
- Korištenje zemljišta (tlo, poljoprivreda, šumsko područje)
- Kvaliteta zraka i klimatske značajke
- Kulturna baština
- Gospodarske značajke (turizam i ugostiteljstvo, poduzetništvo, lovstvo)
- Infrastruktura (promet, telekomunikacije, energetski sustavi, vodoopskrbni sustav, sustav odvodnje, otpad)
- Stanovništvo (zdravlje ljudi i socio-ekonomske značajke).

1.1.2 Provedene konzultacije tijekom izrade Studije

S ciljem što preciznije i kvalitetnije izrade Studije u više navrata su provedene konzultacije s predstavnicima Jedinственог upravnog odjela Općine Unešić te predstavnicima izrađivača Programa iz tvrtke UHY savjetovanje d.o.o.

1.2 Svrha i ciljevi izrade Programa

Program je temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu 2015. – 2020. godine. Sadrži sažeti prikaz realno ostvarivih preferencija zajednice kao rezultat zajedničkog angažmana na rješavanju problema i potreba jedinice lokalne samouprave. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova je svrha sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te zadovoljstvo stanovnika zajednice.

Ključni dio Programa je definiranje ciljeva, prioriteta i mjera koje postavljaju temelje za budući razvoj i koje predstavljaju komponente čijim će se ostvarenjem postići željeno društveno-gospodarsko stanje. Isto će se ostvariti putem provedbe projekata, koji su definirani u odnosu na svaku pojedinu mjeru unutar svakog prioriteta i cilja. Podloga za definiranje ciljeva, prioriteta i mjera Programa su, uz ciljeve EU, vizija i misija Općine Unešić. Vizija je poželjna slika budućnosti koja se može ostvariti uspješnim provođenjem Programa dok misija predstavlja način na koji se planira ostvariti vizija.

Vizija Općine Unešić je postati općina koja spaja tradiciju, suvremeno životno okruženje i održivi razvoj.

Misija Općine Unešić je usmjerenost dobrobiti svih stanovnika čiji se prosperitet potiče i ogleda u njegovanju društvenog života, razvoju gospodarskog okruženja, unapređenju sveukupne infrastrukture i održivom upravljanju svim resursima.

Sukladno viziji i misiji te ciljevima EU, postavljena su sljedeća četiri strateška cilja Općine Unešić do 2020. godine:

- CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić

- CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike
- CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja
- CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstva prirodne i kulturne baštine

Za svaki definirani strateški cilj određeni su prioriteti koji predstavljaju određene komponente pri ispunjenju ciljeva. Pojednostavljeno, prioriteti su specifični ciljevi na koje se strateški ciljevi dijele, od kojih je svaki jednako važan bez obzira na redoslijed pojavljivanja. Za svaki prioritet određene su mjere preko kojih će se prioriteti ostvariti (Tablica 1.2).

Tablica 1.2 Opis ciljeva, prioriteta i mjera Programa (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)

CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić

PRIORITET 1.1: Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina

Mjera 1.1.1: Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne cestovne infrastrukture (lokalnih i nerazvrstanih cesta te šumskih i poljskih putova)

PROJEKT 1.1.1.1: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta

PROJEKT 1.1.1.2: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste

Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza

PROJEKT 1.1.2.1: Rekonstrukcija i označavanje biciklističkih staza

Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza

PROJEKT 1.1.3.1: Izgradnja tematskih puteva pršuta, sira, vina, ljekovitog bilja

Mjera 1.1.4: Integracija i poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju

Mjera 1.1.5: Poboljšanje cestovne mreže te unapređenje sustava za upravljanje i nadzor prometom

PRIORITET 1.2: Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda

Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu

PROJEKT 1.2.1.1: Izgradnja vodoopskrbnog sustava

Mjera 1.2.2: Izgradnja i unapređenje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda

PROJEKT 1.2.2.1: Izgradnja kanalizacijskog sustava

PRIORITET 1.3: Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom

Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija

PROJEKT 1.3.1.1: Sanacija ilegalnih odlagališta otpada

Mjera 1.3.2: Poticanje aktivnosti čišćenja javnih površina

Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištim

PRIORITET 1.4: Unapređenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja

Mjera 1.4.1: Unapređenje sustava elektroopskrbe na području Općine

Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije

PROJEKT 1.4.2.1: Razvoj energetske učinkovite hibridne javne rasvjete (sunce-vjetar)

Mjera 1.4.3: Razviti promidžbu obnovljivih izvora energije

Mjera 1.4.4. Poticati korištenje energetski učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetske učinkovitosti

PRIORITET 1.5: Razvoj IKT infrastrukture

Mjera 1.5.1. Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima

Mjera 1.5.2. Razvoj širokopojasnog Interneta na čitavom području Općine

PROJEKT 1.5.2.1: Unapređenje pristupa širokopojasnom Internetu na čitavom području Općine

PRIORITET 1.6: Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama

Mjera 1.6.1. Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama

Mjera 1.6.2. Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa

PROJEKT 1.6.2.1: Razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže

CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike

PRIORITET 2.1: Sveukupni razvoj društvene infrastrukture

Mjera 2.1.1. Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti

PROJEKT 2.1.1.1: Rekonstrukcija i energetska unapređenje zgrade Općine

PROJEKT 2.1.1.2: Rekonstrukcija i izgradnja kulturno-društvenog doma

PROJEKT 2.1.1.3: Rekonstrukcija i opremanje ambulante

PROJEKT 2.1.1.4: Rekonstrukcija i unapređenje sportskog centra Borovište

PROJEKT 2.1.1.5: Izgradnja dječjih igrališta

PROJEKT 2.1.1.6: Rekonstrukcija i energetska učinkovitost OŠ Jakov Gotovac te opremanje vrtića

PROJEKT 2.1.1.7: Uređenje boćarskih terena i sadržaja

PROJEKT 2.1.1.8: Uređenje i opremanje sportskih i kulturnih sadržaja-sportski centar Mirlović Zagora

PROJEKT 2.1.1.9: Prenamjena korištenja i namjene starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe

Mjera 2.1.2. Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju

PROJEKT 2.1.2.1: Izgradnja doma za starije i nemoćne

Mjera 2.1.3. Integracija osoba u nepovoljnom položaju

Mjera 2.1.4. Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa

PROJEKT 2.1.4.1: Organizacija kulturnog ljeta

Mjera 2.1.5. Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice

Mjera 2.1.6. Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)

PROJEKT 2.1.6.1: Ulaganja u javne zelene površine

PROJEKT 2.1.6.2: Rekonstrukcija i valorizacija trga te izgradnja parkinga

PROJEKT 2.1.6.3: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice

PROJEKT 2.1.6.4: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice

Mjera 2.1.7. Poboljšanje stanja javnog, linijskog prijevoza

PROJEKT 2.1.7.1: Unapređenje sustava javnog prijevoza, stajališta, autobusa, sufinanciranje linija

Mjera 2.1.8. Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika

PRIORITET 2.2: Jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva (OCD) te unapređenje programa socijalne politike

Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga.

Mjera 2.2.2: Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora

Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina

Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa

PRIORITET 2.3: Razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva

Mjera 2.3.1. Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost

Mjera 2.3.2. Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja

Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem mjera aktive politike zapošljavanja

PRIORITET 2.4: Osnažiti kapacitete Općine te izgraditi prepoznatljivost na tržištu

Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine

Mjera 2.4.2: Jačanje ljudskih potencijala Općine

PROJEKT 2.4.2.1.: Stvaranje tima za pripremu i provedbu projekata

Mjera 2.4.3: Izrada relevantnih strateških dokumenata, studija i dokumentacije

PROJEKT 2.4.3.1: Izmjena prostornog plana

PROJEKT 2.4.3.2: Izrada strategije razvoja poljoprivrede

PROJEKT 2.4.3.3: Izrada strategije razvoja turizma

PROJEKT 2.4.3.4: Izrada Koncepta za definiranje namjene poslovnih zona

Mjera 2.4.4: Promidžba Općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja

Mjera 2.4.5: Jačanje sudjelovanja i angažmana svih građana u pripremi i provedbi Strategije razvoja

Mjera 2.4.6: Kontinuirano upoznavanje stanovnika Općine o provedbi i rezultatima rada Općine

PROJEKT 2.4.6.1: Izrada web stranice Općine

Mjera 2.4.7: Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama u posjedu /suvlasništvu Općine te podrška rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na području cijele općine

Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova s ciljem osnaživanja kapaciteta Općine

PROJEKT 2.4.8.1: Turistički informativni centar

PRIORITET 2.5: Pronatalitetna politika i zadržavanje lokalnog stanovništva

Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike

Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva

CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja

PRIORITET 3.1: Izgradnja poduzetničke infrastrukture te unapređenje poduzetničkog okruženja

Mjera 3.1.1. Razvoj poslovnih zona

PROJEKT 3.1.1.1: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.2: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.3: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.4: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.5: Izgradnja poduzetničke zone

Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora

Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika.

Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu

Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)

Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu

Mjera 3.1.7: Usklađenje katastarskih izmjera

Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam

PRIORITET 3.2: Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi

Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju

Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga

PROJEKT 3.2.2.1: Poticanje proizvođačkih organizacija

Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti

Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)

Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova

PROJEKT 3.2.5.1: Edukacija i povezivanje poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine

Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda

Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude.

Mjera 3.2.8: Potpora i poticanje certificiranja, zaštite i standardizacije autohtonih poljoprivrednih proizvoda

PRIORITET 3.3: Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam

Mjera 3.3.1: Formiranje turističke zone

PROJEKT 3.3.1.1: Projektna dokumentacija turističke zone

PROJEKT 3.3.1.2: Projektna dokumentacija turističke zone

Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture

Mjera 3.3.3: Unapređenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima

Mjera 3.3.4: Usvajanje plana razvoja turizma temeljenog na konceptu održivog razvoja

Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta

Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unapređenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma

Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenirna i ostalih tradicionalnih proizvoda

Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije

PROJEKT 3.3.8.1: Postavljanje turističke signalizacije

PRIORITET 3.4: Povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva

Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo

Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova

Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva

CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstava prirodne i kulturne baštine

PRIORITET 4.1: Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara

Mjera 4.1.1: Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša

Mjera 4.1.2: Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima

Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)

Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti

Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija

Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine općine

PRIORITET 4.2: Sustavno očuvanje, promocija i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine

Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija

PROJEKT 4.2.1.1: Valorizacija naslijeđa Jakova Gotovca

PROJEKT 4.2.1.2: Turistička valorizacija i istraživanje lokaliteta iz prapovijesti

Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata

PROJEKT 4.2.2.1: Tematska valorizacija-Nakića svatovi-Vijanjac

Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija.

Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja

2 Odnos Programa s drugim nacionalnim planovima, programima i strategijama

U ovom poglavlju navodi se pregled dokumentacije strategija, planova i programa Republike Hrvatske, Šibensko-kninske županije (u daljnjem tekstu: Županija) i Općine Unešić koji su povezani s provedbom Programa. Prikazani su ciljevi navedenih dokumenata koji su vezani za sadržaj Programa te njihov međusobni odnos s Programom. Na kraju poglavlja zaključno je dana ocjena usuglašenosti Programa s navedenim dokumentima.

Opći cilj **Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. - 2030. godine** je postizanje učinkovitog i održivog prometnog sustava na teritoriju Republike Hrvatske, uzimajući u obzir novu ulogu nakon njezina pristupanja Europskoj uniji u srpnju 2013. godine. Jedna od mjera Strategije prometnog razvoja RH koja se odnosi na razvoj infrastrukture u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu nalaže da će se odgovarajućom analizom postojeće situacije i očekivanog razvoja prometnog sustava i socijalno-ekonomskog konteksta u gradskim i regionalnim područjima u perspektivi Održivih planova gradske mobilnosti/integriranih prometnih planova identificirati potrebe rekonstrukcije postojeće infrastrukture ili izgradnje nove tamo gdje razina mobilnosti to dozvoljava. To se podudara s mjerama sadržanim u Prioritetu 1.1: „*Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina*“ Programa.

Mjera 1.1.2. „*Razvoj biciklističkih i pješačkih staza*“ u skladu je, osim sa Strategijom prometnog razvoja RH, i s **Akcijskim planom razvoja cikloturizma** čiji ciljevi uključuju i uređenje cikloturističkih ruta u koridorima Nacionalnih biciklističkih ruta, opremanje biciklističkih ruta ujednačenom prometnom i turističkom signalizacijom, uređenje turističke infrastrukture za potrebe cikloturizma te umrežavanje svih dionika relevantnih za turističko korištenje bicikala.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine kao glavni cilj razvoja turizma postavila je povećanje njegove atraktivnosti i konkurentnosti, što bi trebalo rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti. Strateški ciljevi turističkog razvoja su orijentirani k ostvarenju glavnog cilja i oni uključuju poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja, novo zapošljavanje, investicije i povećanje turističke ponude. U Strategiji razvoja turizma RH je kao jedna od prioritetnih aktivnosti razvoja proizvoda navedeno poticanje razvoja gastro-enoloških tematskih cesta i putova (npr. vinske ceste, ceste maslinovog ulja, ceste sira, ceste bučinog ulja i sl.), uključujući i kriterije i sustav upravljanja što se Programom planirao ostvariti kroz Mjeru 1.1.3. „*Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza*“. Mjerom 2.4.8. Prioriteta 2.4. Programa planira se otvaranje turističkog informativnog centra u općini Unešić što će doprinijeti ostvarenju mjere unapređenja sustava turističkih informacija u destinaciji (npr. info punktovi, interpretacija prostora, turistička signalizacija) obuhvaćene Strategijom razvoja turizma RH.

Prioritet 3.3. Programa za cilj ima razvoj ruralnog turizma u općini Unešić unapređenjem turističke ponude, stvaranjem i promocijom turističkog identiteta uz poticanje stvaranja i plasmana tradicionalnih proizvoda, što je u suglasnosti s glavnim ciljem razvoja hrvatskog turizma i s načelom razvoja kontinentalnog turizma. Također, Strategijom razvoja turizma RH predviđeno razvijanje i komercijaliziranje međunarodno konkurentnih sustava turističkih doživljaja (kulturni turizam, cikloturizam, pustolovni i sportski turizam, ekoturizam, golf turizam te zdravstveni i ruralni turizam) i *rebranding* Hrvatske koji valja temeljiti na interpretiranju središnjeg identiteta Hrvatske kao „zemlje ljepote i ispunjenosti“, se podudaraju s mjerama Prioriteta 3.3. Načelo razvoja hrvatskog turizma koje se odnosi na stvaranje partnerstva na međuresornom i nacionalno-regionalno-lokalnom nivou te povezivanje hrvatskih proizvođača s turističkim sektorom kako bi se kvalitetni domaći proizvodi predstavili međunarodnoj potražnji sukladno je s Mjerom 3.2.7. „*Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude*“ Prioriteta 3.2. Programa.

Prema **Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.** pokrivenost vodoopskrbom javnosti na nacionalnoj razini je u prosjeku 80 %, što je ispod EU prosjeka koji iznosi 90 %. Jedna od mjera propisanih Programom ruralnog razvoja RH je uključuje ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda. Ulaganje u vodoopskrbu će osigurati pružanje pitke vode dobre kvalitete i povećanje stope priključenosti stanovništva

na javni sustav opskrbe pitkom vodom. Ulaganja su usmjerena na povećanje učinkovitosti sustava javne vodoopskrbe i doprinose smanjenju gubitaka vode te otkrivanju i uklanjanju istjecanja. Ulaganja u odvodni sustav će povećati broj stanovnika u stopu priključenja na sustav javne odvodnje. Obzirom na prethodno navedeno, mjere Prioriteta 1.2. „Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda“ Programa se podudaraju s mjerama predviđenim u Programu ruralnog razvoja RH.

Strategija upravljanja vodama je dokument kojim se utvrđuju vizija, misija, ciljevi i zadaće državne politike u upravljanju vodama. Prema navedenom dokumentu temeljni cilj upravljanja vodama je postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na teritoriju Republike Hrvatske te osiguravanje dovoljne količine kvalitetne pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva, osiguravanje potrebne količine vode odgovarajuće kakvoće za gospodarske namjene, zaštita ljudi i materijalnih dobara od štetnoga djelovanja voda te postizanje i očuvanje dobrog stanja voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava. Postizanje navedenih ciljeva je u Programu predviđeno mjerama Prioriteta 1.2: „Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda“.

Ciljevi **Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske** su razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom i smanjivanje rizika od otpada. Prioritetom 1.3: „Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom“ propisane su mjere koje predviđaju sanaciju ilegalnih odlagališta unutar općine Unešić, poticanje aktivnosti boljeg iskorištavanja i prerade otpada i čišćenja javnih površina uz provođenje edukativne kampanje o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom.

Cilj **Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine** je izgradnja sustava uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša, koji će hrvatskim građanima i hrvatskom gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom. Neke od razvojnih smjernica elektroenergetskog sustava su: iskorištavanje obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije te smanjenje gubitaka u prijenosnoj i distribucijskoj mreži, lokacijski povoljna izgradnja i poticanje distribuirane proizvodnje električne energije, što se podudara s mjerama Prioriteta 1.4: „Unapređenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja“ Programa. Prema Strategiji energetskog razvoja RH, Republika Hrvatska će poticati povećanje energetske učinkovitosti u svim segmentima energetskog sektora, posebice u neposrednoj potrošnji energije. Energetska učinkovitost promatra se kao dodatni izvor energije i kao temeljno trajno načelo u skladu s kojim će raditi i razvijati se energetski sustav.

Prema **Operativnom programu Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.** jedan od investicijskih prioriteta je daljnji razvoj širokopojasnog pristupa i iskorak prema mrežama velikih brzina i podrška prihvaćanju novih tehnologija i mreža za digitalno gospodarstvo. Europa 2020. ističe važnost korištenja širokopojasnog pristupa u svrhu promicanja socijalne uključenosti i konkurentnosti u EU. Jedan od glavnih prioriteta koji promiče Digitalna agenda za Europu je smanjenje digitalnog jaza. Kako je navedeno u Prijedlogu Europske komisije za pripremu i prioritete programskih dokumenata, Hrvatska zaostaje za prosjekom EU s obzirom na razinu širokopojasnog pristupa, a hrvatsko gospodarstvo imalo bi korist od poboljšanog pristupa mrežama sljedeće generacije. Ostvarenju ovog cilja doprinijet će mjere Prioriteta 1.5. „Razvoj IKT infrastrukture“ kojima se planira unapređenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i razvoj širokopojasnog interneta.

Prema **Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine**, suvremeno gospodarstvo sve više se oslanja na poslovanje putem elektroničkih komunikacijskih usluga i usluga informacijskog društva. Uvođenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija te usluga za koje su potrebne velike brzina pristupa nezamislive su bez razvijenog širokopojasnog pristupa internetu i izgrađene širokopojasne infrastrukture koje omogućuju uvođenje mnogobrojnih elektroničkih komunikacijskih usluga javnog i privatnog sektora, na dobrobit potrošača i društva općenito. Isključenost Republike Hrvatske kao cjeline, odnosno pojedinih regija unutar nje, iz procesa razvoja digitalnog gospodarstva, dugoročno ugrožava ravnomjerni gospodarski razvoj Hrvatske. Temeljni ciljevi istaknuti u ovom dokumentu su: *pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije (NGA – Next Generation Access Networks), koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s za sve stanovnike RH te da najmanje 50% kućanstava u RH budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom.* Mjera 1.5.2. koja se odnosi na razvoj širokopojasnog interneta je u skladu s ovim dokumentom jer će doprinijet ostvarenju zadanih ciljeva.

Strateški Prioritet 1.6. je „*Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama*“ koji je usuglašen sa **Nacionalnom strategijom zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. godine** prema kojoj su glavni ciljevi razvoja sustava zaštite od požara i prioriteti kroz preventivno i operativno djelovanje:

- smanjiti broj nastalih požara
- smanjiti broj stradalih osoba
- smanjiti materijalnu štetu nastalu uslijed posrednog i neposrednog djelovanja požara
- unaprijediti sustav vatrogastva te redefinirati status vatrogasaca.

Prema **Nacionalnoj strategiji razvoja zdravstva 2012. - 2020.**, koja je krovni dokument koji utvrđuje kontekst, viziju, prioritete, ciljeve i ključne mjere u zdravstvu RH, je navedeno da su kritična stanja u opskrbi vodom za piće prisutna u ruralnim područjima gdje su naselja raspršena i na nepogodnom reljefu te na otocima. U ruralnim područjima ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za piće iz zdenaca pokazuju da je u oko trećine ispitanih uzoraka prisutno mikrobiološko onečišćenje. Stoga Mjera 1.2.1. kojom je predviđena izgradnja i poboljšanje vodoopskrbne infrastrukture na području Općine Unešić, će doprinijeti rješavanju ovog problema olakšanim pristupom stanovništvu zdravstveno ispravne vode za piće. Preporuka Prioriteta 7. Nacionalne strategije razvoja zdravstva je da lokalna samouprava treba u vlastitoj sredini prepoznavati zdravstvene prioritete te osmišljavati i provoditi programe promicanja zdravlja, prevencije bolesti i razvoja specifičnih zdravstvenih kapaciteta u skladu s lokalnim potrebama i mogućnostima što je u skladu s mjerama Prioriteta 2.1. Programa.

Prioriteti 2.1. i 2.5. se odnose na unapređenje cjelokupne društvene infrastrukture, razvoj pronatalitetne politike i zadržavanje lokalnog stanovništva. Ciljevi ovih prioriteta se podudaraju s općim ciljem prostornog razvoja navedenim u **Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske**. Kako bi se ostvario opći cilj potrebno je: osnažiti gradove subregionalnog i lokalnog značaja u područjima ugroženim depopulacijom, poticati prirodno obnavljanje stanovništva i stvarati preduvjete privlačnosti za mlađu populaciju, očuvati identitet hrvatskog prostora.

Hrvatska prepoznaje obrazovanje i znanost kao razvojne prioritete koji jedini mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta. Mjere predviđene Prioritetima 2.1. i 2.3. doprinijet će ostvarenju ciljeva **Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije** koji su vezani za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje.

Stvaranje okruženja poticajnog za razvoj civilnog društva jedna je od pretpostavki i mjerila demokracije i stabilnosti političkoga sustava svake zemlje. Koncept zajedništva i suradnje državne vlasti s civilnim društvom u stvaranju, provedbi i nadzoru politika koje su od neposrednog interesa za opće dobro među temeljnim je obilježjima suvremene države koja služi svojim građanima. Cilj **Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016.** je stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno, u skladu s načelima održivog razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju društva blagostanja i jednakih mogućnosti za sve. Prioriteti 2.2. i 2.4. Programa će svojim mjerama, koje su u skladu s Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, doprinijeti ostvarenju tog cilja.

Glavna zadaća mjera sadržanih u Prioritetu 3.1. i 3.4. Programa je razvoj poslovnih zona uz stvaranje poticajnog poslovnog okruženja i povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva što u konačnici doprinosi ispunjenju glavnog cilja **Strategije razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020.** koji je osigurati povećanje konkurentnosti hrvatskoga maloga gospodarstva tijekom razdoblja od 2013. do 2020. godine. Strateški ciljevi važni za razvoj poduzetništva u Hrvatskoj su:

- unapređenje ekonomske uspješnosti maloga gospodarstva u sektorima prerađivačke industrije i usluga većim ulaganjem u istraživanje i razvoj, višim stupnjem inovacija, rastom izvoza te daljnjim razvojem poslovnih mreža i povezanosti
- razvijanje različitih financijskih mogućnosti za subjekte maloga gospodarstva te uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo

- pružanje potpore osnivanju novih poduzeća, povećanje broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija
- pružanje potpore većem razvoju subjekata maloga gospodarstva jačanjem njihove uprave, uvođenjem i djelovanjem većeg broja visokokvalificiranih zaposlenika te pružanjem potpore cjeloživotnom učenju zaposlenih u subjektima maloga gospodarstva
- nadgradnja ostvarenog napretka uklanjanjem administrativnih opterećenja i olakšavanjem poslovanja u Hrvatskoj.

Glavni cilj **Strategije upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. godine** je dugoročno osigurati učinkovito i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom RH čija je održivost važna za život i rad postojećih i budućih naraštaja. Istodobno, cilj joj je osigurati da imovina RH bude u službi gospodarskog i rasta te zaštite nacionalnih interesa što je u skladu s Mjerom 3.1.4. Programa koja predviđa stavljanje zemljišta i objekata u državnom vlasništvu u funkciju poduzetništva.

Jedan od ciljeva **Strateškog plana Ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015. – 2017.** je podizanje razine konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora razini EU kako bi se smanjile razlike u negativnim pokazateljima proizvodnje u sektoru u odnosu na EU. Mjere obuhvaćene Prioritetom 3.2. „*Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi*“ doprinijet će ostvarenju ovog cilja jer se podudaraju s mjerama predviđenim Strateškim planom Ministarstva poljoprivrede.

Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2016. za osnovni cilj ima povećati udio površina pod ekološkom poljoprivredom u ukupnim poljoprivrednim površinama u Hrvatskoj do 2016. godine na 8 %. Plan postavlja niz akcija odnosno mjera kojima će odgovorni sudionici poticati razvoj ekološke poljoprivrede, a što će imati za cilj:

- educiranje i informiranje ekoloških proizvođača za stjecanje potrebnih znanja i informacija nužnih za uspješno poslovanje na gospodarstvima
- potaknuti sve sudionike u lancu ekološke proizvodnje u stvaranju partnerskog odnosa (privatno–javno partnerstvo, lokalna uprava - škole, vrtići-)
- održati i potaknuti povjerenje i svijest potrošača o ekološkim proizvodima, točnim informacijama o načinima i ciljevima ekološke proizvodnje, značaju i kvaliteti ekološkog proizvoda te njihovom označavanju
- potaknuti preradu ekološke hrane uključivanjem velikih gospodarskih subjekata u cilju dobivanja visokovrijednih proizvoda s dodanom vrijednošću te povećanja konkurentnosti ekoloških proizvoda
- uspostaviti sinergiju s turističkim sektorom osobito u plasmanu ekoloških proizvoda
- potaknuti stručnu i znanstvenu javnost da istraživačkim i znanstvenim radom verificiraju značaj i prednosti ekološke poljoprivrede.

U okviru Programa Mjerom 3.2.4. „*Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)*“ Prioriteta 3.2. doprinijet će se ostvarenju osnovnog cilja Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede u RH.

Osnovni cilj **Plana upravljanja razvojem i marketingom turizma drniškog područja** je definiranje turističkih proizvoda i operativnih strategija drniškog područja te kreiranje novih turističkih projekata temeljenih na konkurentnosti i segmentaciji tržišta na osnovi postojećih resursa. Sam uspjeh realizacije projekata uvelike će ovisiti o aktivnoj sinergiji javnog i privatnog sektora te njihovim zajedničkim djelovanjem u realizaciji investicija u nove turističke proizvode (koristeći inovativni pristup), kako bi se u konačnici organizirala moderna, proizvodno različita turistička destinacija. Planom upravljanja razvojem i marketingom turizma drniškog područja predloženo je više operativnih strategija:

- razvoj turističke ponude – turistički proizvodi
- razvoj smještajnih kapaciteta
- razvoj infrastrukture i investicije
- razvoj ljudskih i organizacijskih potencijala

- organizacija upravljačke strukture

Razvoj turističkih proizvoda planiran je Mjerom 3.3.7. Programa koja za cilj ima poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda.

Prioritet 4.1. Programa „Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara“ obuhvaća mjere kojima je predviđena obnova, uređenje i zaštita okoliša te unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima što je sadržano i u općim strateški ciljevima **Strategije i akcijskog plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske**:

- očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske
- ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama)
- ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr.
- osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima
- utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države
- poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja
- razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih resursa, objavješćivanjem, razvojem mehanizama financiranja.

Održivi razvitak je razvitak koji zadovoljava potrebe današnjice, a pritom ne ugrožava potrebe budućih generacija. Održivi razvitak ostvaruje ravnotežu između zahtjeva za unapređivanjem kvalitete života (ekonomska sastavnica), za ostvarivanjem socijalne dobrobiti i mira za sve (socijalna sastavnica) te zahtjeva za očuvanjem sastavnica okoliša kao prirodnog dobra o kojima ovise i sadašnja i buduće generacije.

Jedan od općih ciljeva **Strateškog plana Ministarstva kulture 2015. – 2017.** je zaštititi i očuvati kulturnu baštinu, a poseban cilj je osiguravanje optimalnog modela zaštite i upravljanja kulturnim dobrima Republike Hrvatske. Kao pokazatelj učinka ovog posebnog cilja navedeno je povećanje postotka zaštićenih i obnovljenih kulturnih dobara stavljenih u funkciju, što se planira ostvariti kroz aktivnosti koje uključuju zaštitne radove na nepokretnim spomenicima kulture. Također, jedan od dijelova posebnog cilja „*Potporna umjetničkom stvaralaštvu, poduzetništvu i participaciji u kulturi*“ Strateškog plana Ministarstva kulture je razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu. Postizanju ovih ciljeva Program će doprinijeti provođenjem Mjere 2.1.1. te mjera sadržanih u Prioritetu 4.2.

Uvidom u **Razvojnu strategiju Šibensko-kninske županije 2011. – 2013. (2016.)**, **Prostorni plan Šibensko-kninske županije** (u daljnjem tekstu: PP Županije) i **Prostorni plan uređenja Općine Unešić** (u daljnjem tekstu: PPU Općine Unešić) zajedno s važećim izmjenama i dopunama, utvrđeno je da se navedeni dokumenti slažu s Programom izuzev Mjere 1.2.2. Programa. Naime, planirani kanalizacijski sustav na koji se odnosi Mjera 1.2.2. nije predviđen PPU Općine Unešić i važećim PP Županije.

U ovome poglavlju obrađen je odnos Programa s relevantnim planovima, programima i strategijama višeg reda. Uzimajući u obzir navedeno, može se zaključiti da se Program slaže sa svim planovima, programima i planskim dokumentima navedenim u poglavlju uz iznimku Mjere 1.2.2. Programa. Planirana izgradnja kanalizacijskog sustava obuhvaćena Mjerom 1.2.2. nije predviđena PPU Općine Unešić i važećim PP Županije.

3 Podaci o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Programa

Teritorijalno-administrativno područje Općine Unešić smješteno je u Šibensko-kninskoj županiji i sastavni je dio šibenskog zaobalja, odnosno šibenske zagore. Općinu Unešić čini 16 naselja: Cera, Čvrljevo, Donje Planjane, Donje Utoje Donje, Vinovo, Gornje Planjane, Gornje Utoje, Gornje Vinovo, Kopno, Ljubostinje, Mirlović Zagora, Nevest, Ostrogašica, Podumci, Unešić i Visoka, ukupne površine 18 745 ha. U današnjim granicama ustrojena je 1993. godine izdvajanjem iz bivše Općine Drniš. Na sjeveroistoku graniči s Općinom Ružić, na sjeveru, sjeverozapadu i zapadu s Gradom Drnišem i na jugozapadu s Gradom Šibenikom u Županiji, dok na jugoistoku i istoku graniči s Općinom Prgomet, Općinom Lečevica i Općinom Muć u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Središte Općine se nalazi u istoimenom naselju koje je to postalo zbog povoljnijega geoprometnog položaja u odnosu na ostala naselja.

3.1 Geološke značajke

Geološke značajke Općine Unešić prikazane su na temelju podataka Osnovne geološke karte SFRJ mjerila 1:100 000, List Drniš (u daljnjem tekstu: OGK). Općina Unešić izgrađena je od karbonatnih naslaga kredne do eocenske starosti. Prema OGK, geološke naslage raspodijeljene su u pet različitih stratigrafskih jedinica, od kojih su dvije gornjokredne starosti, a tri eocenske starosti (Slika 3.1).

Najstarije naslage na području Općine Unešić čini jedinica vapnenaca s proslojcima dolomita, te dolomitnih i vapnenačkih breča cenomana i donjeg turona ($K_2^{1,2}$). Vapnenci ove jedinice taloženi su u kontinuitetu na dolomitnim vapnenačkim brečama, ili gdje istih nema, direktno na naslagama donje krede. U vapnencima su uloženi, iako rijetko, tanji pojedinačni proslojci dolomita. Dolomitne i vapnenačke breče čine bazalni dio gornje krede, a izgrađene su od nepravilnih ulomaka vapnenaca i dolomita.

Naslage jedinice vapnenaca i dolomita gornjeg turona i senona ($K_2^{2,3}$) taložene su direktno na prethodnoj stratigrafskoj jedinici. Na području Općine Unešić najniži dio ove jedinice čine dolomiti. Na dolomitima slijede uslojeni vapnenci s proslojcima dolomita i na vrhu neuslojeni bijeli i ružičasti vapnenci.

Eocen je na području Općine Unešić predstavljen trima stratigrafskim jedinicama. Stariji dio paleogena podijeljen je na kozinske vapnence i foraminiferske vapnence dok je mlađi dio paleogena, tzv. „Promina - naslage“, odvojen prekidom sedimentacije i transgresivan je na starijim naslagama paleogena ili na krednim naslagama.

Jedinicu kozinskih vapnenaca (E_1) izgrađuju svijetlosmeđi, dobro uslojeni vapnenci, debljine slojeva 5 – 20 cm koja rijetko seže do 40 cm. Kozinski vapnenci imaju osobine slatkovodno - brakičnih sedimenata, nastalih u plitkoj i relativno stabilnoj sredini, s postepenim prelazom u svom završnom dijelu u marinske sedimente.

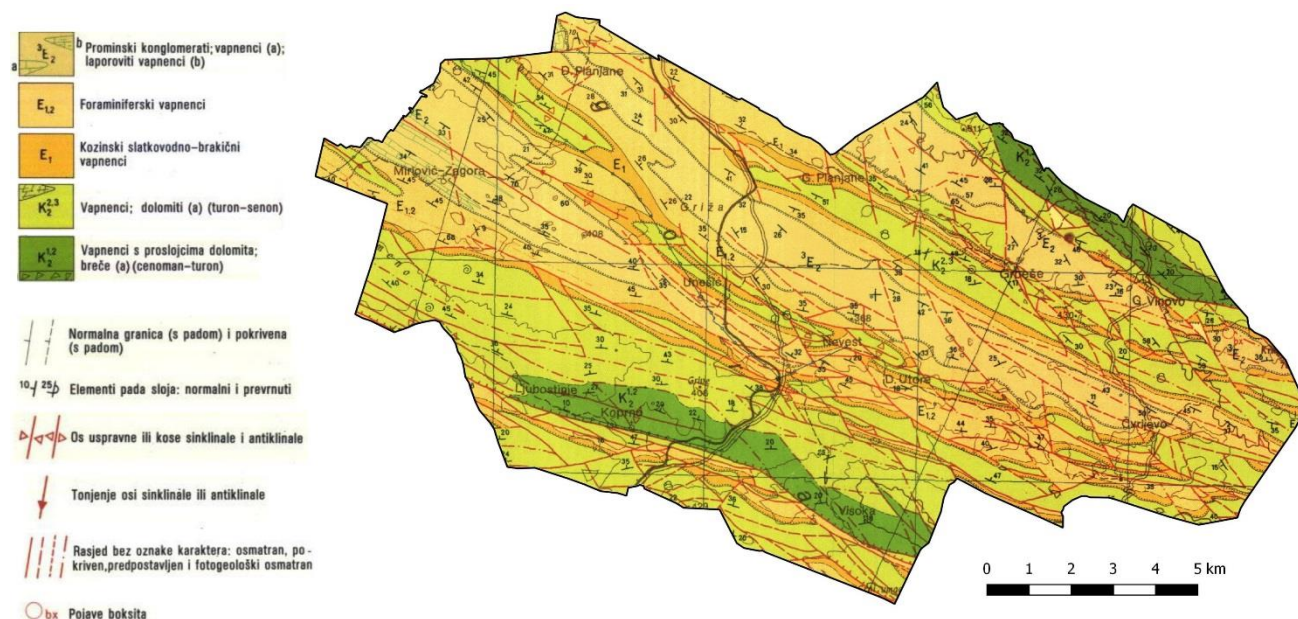
Foraminiferski vapnenci ($E_{1,2}$) su u kontinuitetu taloženi na kozinskim vapnencima, ili na lokacijama gdje nema kozinskih vapnenaca, transgresivno na vapnencima gornje krede. Na osnovu foraminiferskih zajednica vapnenci su razdvojeni na miliolidni, alveolinski i numulitni član. Vapnenci miliolidnog i alveolinskog člana su svijetlosmeđe boje, debljine slojeva 10 - 40 cm. Vapnenci numulitnog člana su smeđasti, gromadasti i uslojeni, debljine slojeva 2, 10, 30 i 60 cm.

Jedinica prominskih konglomerata, vapnenaca i laporovitih vapnenaca (3E_2) najmlađa je stratigrafska jedinica na području Općine. Promina naslage započinju uskom zonom lapora, a u baznom dijelu vrlo su česti i fosiliferni vapnenci. Na lokacijama gdje lapori i fosiliferni vapnenci nisu razvijeni, bazu Promina naslaga čine crvenkasti i smeđasti vapnenci te konglomerati i breče. Najjače zastupljen litološki član su konglomerati, a vapnenci koji su u njima interkalirali daleko su slabije zastupljeni. Na području Općine Unešić laporoviti vapnenci se ne pojavljuju.

Područje lista Drniš predstavlja dosta složeni strukturni sklop, u kojem se mogu zasebno odvojiti tri područja (tektonske jedinice) sa donekle jedinstvenim tektonskim osobinama:

- tektonska jedinica Promina – Mosec - Muć
- tektonska jedinica Svilaja
- tektonska jedinica Dinara

Općina Unešić u potpunosti se nalazi unutar tektonske jedinice Promina – Mosec – Muć. Temeljna karakteristika ove jedinice su bore dinarskog smjera pružanja (SZ – JI). Bore su obično izdužene, uspravne, nagnute do pogle, izgrađene od naslaga krede i tercijara. Rasjedi su pretežno uzdužni, reversni i dosta strmi. Tektonska jedinica ima tipične bore karakteristične za Dinaride, tj. osi bora pretežno se pružaju u pravcu SZ – JI. Jezgre antiklinala pretežno su vapnenci i dolomiti gornje krede, a u krilima dolaze paleogeni vapnenci, te eocenske naslage, breča i konglomerata.

Slika 3.1 Isječak iz Osnovne geološke karte SFRJ, list Drniš (Ivanović, A. i dr. 1967-1972) s prikazom granice Općine Unešić

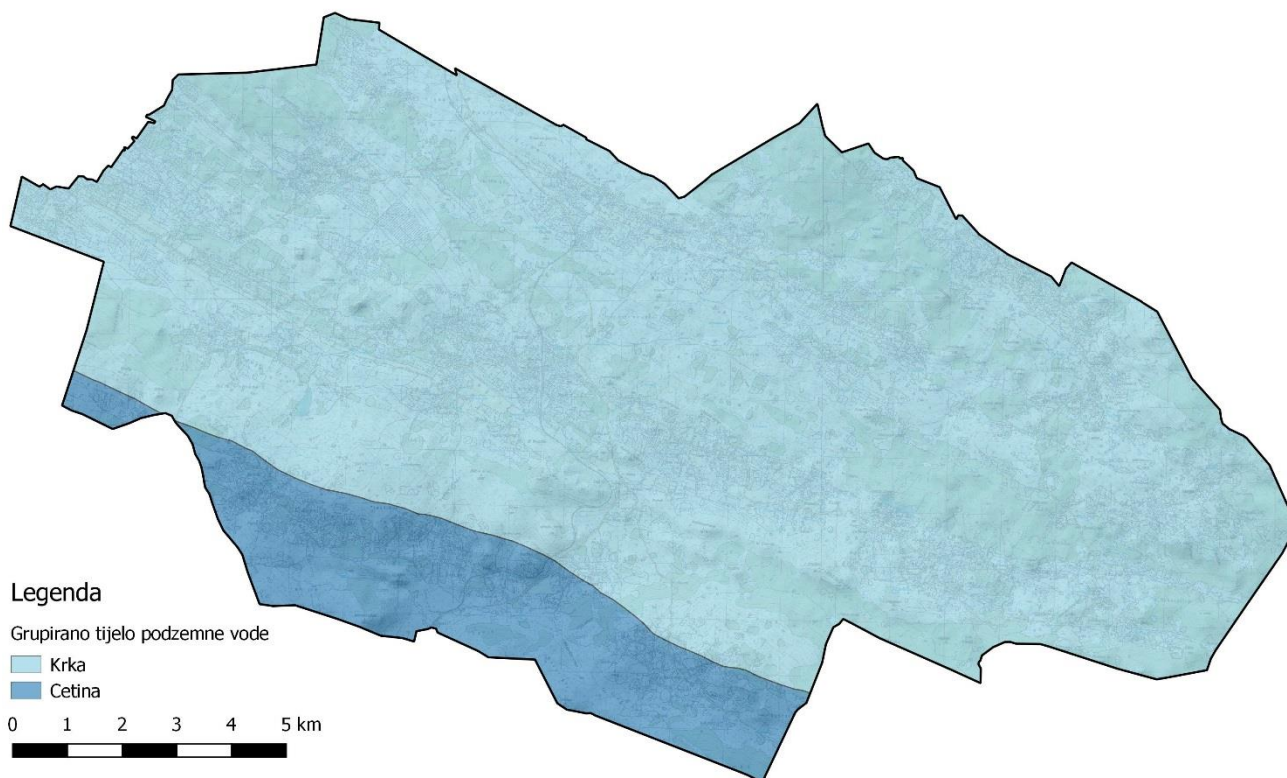
3.2 Površinske i podzemne vode

Općina Unešić izgrađena je pretežno od karbonatnih stijena što je uvjetovalo nastanak krškog reljefa. Za krška područja karakteristično je odsustvo površinskih vodnih tijela budući da se oborinska voda, zbog okršnosti terena, brzo infiltrira u podzemlje. Iz navedenog razloga na području Općine Unešić ne postoje površinska vodna tijela.

3.2.1 Podzemne vode

Na jadranskom vodnom području izdvojeno je 13 grupiranih tijela podzemne vode (u daljnjem tekstu: GTPV). Izdvojena su na temelju brojnih utjecajnih elemenata, kao što su geološka građa, poroznost, smjerovi i brzine toka podzemnih voda i dr.

Područje Općine Unešić nalazi se unutar obuhvata dvaju GTPV, Krka i Cetina. Najveći dio Općine prekriva GTPV Krka čija je površina unutar općine 163 km², odnosno oko 87 % površine Općine. GTPV Cetina prekriva južni i jugozapadni dio Općine te zauzima približno 13 % površine. Prostiranje navedenih GTPV unutar Općine Unešić prikazano je na slici dolje (Slika 3.2).

Slika 3.2 Grupirana vodna tijela podzemne vode na području Općine Unešić (Izvor: Hrvatske vode)

Za svako GTPV dana je i ocjena stupnja njegove prirodne ranjivosti. Za ocjenu stanja krških vodonosnika, na čijem se području nalazi i Općina Unešić, korištene su tri skupine hidrogeoloških parametara: geološka građa vodonosnika, izražena preko stupnja vodopropusnosti stijena i naslaga, od površine terena preko nesaturirane do saturirane zone, stupanj okršenosti, izražen preko koncentracije vrtača, jama s vodom i stalnih i povremenih ponora, te nagib terena i količina oborina. Na temelju rezultata prostorne analize utjecajnih parametara, područje krša u Hrvatskoj podijeljeno je u pet kategorija ranjivosti u rasponu od vrlo slabe do vrlo velike (Tablica 3.1).

Tablica 3.1 Tip poroznosti GTPV i njihova prirodna ranjivost (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.)

Kod	Ime tijela podzemnih voda	Poroznost	Površina (km)	Obnovljive zalihe podzemnih voda (*10 ⁶ m ³ /god)	Prirodna ranjivost	Državna pripadnost tijela podzemnih voda
JKGI-10	Krka	Pukotinsko-kavernozna, međurnska	2704	1236	srednja 45,2 %, visoka 4,6 %, vrlo visoka 0,2 %	HR/BiH
JKGI-11	Cetina	Pukotinsko-kavernozna	3088	1825	srednja 14,3 %, visoka 24,3 %, vrlo visoka 6,4 %	HR/BiH

Stanje tijela podzemnih voda ocjenjuje se sa stajališta količina i kakvoće podzemnih voda, koje može biti dobro ili loše. Dobro stanje temelji se na zadovoljavanju uvjeta iz Okvirne direktive o vodama i Direktive o zaštiti podzemnih voda. Za ocjenu zadovoljenja tih uvjeta provode se klasifikacijski testovi. Najlošiji rezultat navedenih testova usvaja se za ukupnu ocjenu stanja tijela podzemne vode.

Ocjena kemijskog stanja podzemnih voda u RH provedena je u nekoliko koraka. U prvom koraku provedena je analiza s ciljem utvrđivanja je li potrebno provoditi klasifikacijske testove za tijela podzemnih voda (TPV). Analizirano je prelazi li barem jedan propisani parametar, na bilo kojoj točki monitoringa, graničnu vrijednost (eng. threshold value – TV). Ukoliko na niti jednoj od točaka unutar TPV-a nema prekoračenja TV vrijednosti, ocjenjeno je da se TPV nalazi u dobrom stanju. Ukoliko ovaj uvjet nije zadovoljen, provedeni su klasifikacijski testovi.

Za ocjenu kemijskog stanja korišteni su podaci kemijskih analiza iz Nacionalnog nadzornog monitoringa podzemnih voda i monitoringa sirove vode crpilišta pitke vode za razdoblje od 2009. do 2013. godine, te dijelom i za 2014. godinu. Za ocjenu količinskog stanja korišteni su podaci o oborinama i protokama iz baza podataka Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHMZ) i podaci o zahvaćenim količinama podzemnih voda za javnu vodoopskrbu i ostale namjene iz baza podataka Hrvatskih voda (Plan upravljanja vodim područjima za razdoblje 2016. – 2021.).

Za ocjenu količinskog stanja također su provedeni odgovarajući klasifikacijski testovi.

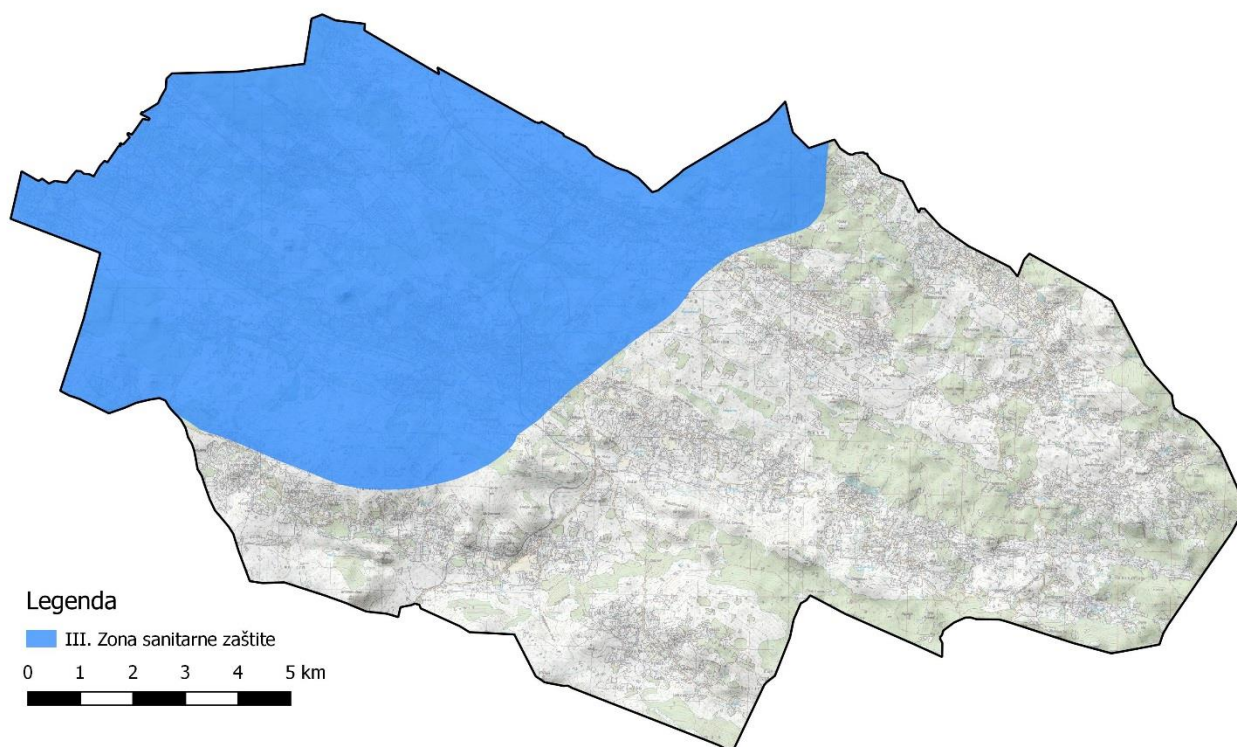
U narednoj tablici prikazano je stanje GTPV Krka i Cetina, prema podacima Plana upravljanja vodim područjima za razdoblje 2016. – 2021. (Tablica 3.2).

Tablica 3.2 Stanje podzemnih voda na području Općine Unešić (Izvor: Plan upravljanja vodim područjima za razdoblje 2016. – 2021.)

Stanje	Grupirano tijelo podzemne vode	
	Krka	Cetina
Kemijsko stanje	dobro	dobro
Količinsko stanje	dobro	dobro
Ukupno stanje	dobro	dobro

3.2.2 Zone sanitarne zaštite

Zone sanitarne zaštite, na području izvorišta, utvrđene su kako bi se održala dobra kvalitete vode za ljudsku potrošnju. Sada je na snazi Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13) kojim su propisani uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste za javnu vodoopskrbu te mjere i ograničenja koja se u njima provode, rokovi i postupak donošenja odluka o zaštiti izvorišta. Za izvorišta sa zahvaćanjem vode iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko-kavernoznom poroznošću Pravilnikom se utvrđuju četiri zone sanitarne zaštite. Međutim, za izvorišta Jaruga i Torak Odluka o zonama sanitarne zaštite donesena je 1997. godine i ista je napravljena prema tada važećem Pravilniku o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite voda za piće (NN 22/86). Prema toj Odluci Općina Unešić se nalazi u III. zoni sanitarne zaštite spomenutih izvorišta. Položaj zona sanitarne zaštite unutar Općine Unešić prikazan je na slici dolje (Slika 3.3).

Slika 3.3 Zona sanitarne zaštite izvorišta na području Općine Unešić (Izvor: Hrvatske vode)

III zona sanitarne zaštite prekriva približno 42 % površine Općine, a zauzima zapadni i sjeverozapadni dio Općine. Uspostavljena je u svrhu zaštite izvorišta Jaruga i izvorišta Torak.

3.3 Priroda

3.3.1 Bioraznolikost

Zahvaljujući biogeografskom položaju, reljefnoj i klimatskoj varijabilnosti, krškoj geomorfologiji i hidrologiji, područje Općine Unešić bogato je biljnim i životinjskim svojstama, uključujući rijetke i ugrožene vrste.

Fauna je izrazito bogata rijetkim i ugroženim vrstama, uključujući endemične divlje vrste. U tablici u nastavku (Tablica 3.3) prikazuju se životinjske vrste potencijalno rasprostranjene na području Općine Unešić.

Tablica 3.3 Popis faune potencijalno rasprostranjene na području Općine Unešić (Podaci ustupljeni od HAOP-a)

Skupina	Latinsko ime	Hrvatsko ime	Kategorija ugroženosti*
Kopneni puževi	<i>Delima (Delima) pachystoma nevestensis</i>	nevestska zaklopnica	CR - kritično ugrožene
Leptiri	<i>Euphydryas aurinia</i>	močvarna riđa	NT - gotovo ugrožene
	<i>Glaucopteryx alexis</i>	zelenokrili plavac	NT - gotovo ugrožene
	<i>Proterebia afra dalmata</i>	dalmatinski okaš	NT - gotovo ugrožene
	<i>Pieris brassicae</i>	kupusov bijelac	DD - nedovoljno poznate
	<i>Papilio machaon</i>	lastin rep	NT - gotovo ugrožene
	<i>Polyommatus thersites</i>	grahorkin plavac	NT - gotovo ugrožene
	<i>Pseudophilotes vicrama</i>	istočni plavac	NT - gotovo ugrožene
	<i>Scolitantides orion</i>	žednjakov plavac	NT - gotovo ugrožene
	<i>Thymelicus acteon</i>	Rottemburgov debeloglavac	DD - nedovoljno poznate
	<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	NT - gotovo ugrožene
	<i>Parnassius mnemosyne</i>	crni apolon	NT - gotovo ugrožene
Slatkovodne ribe	<i>Aulopyge huegelii</i>	oštrulja	EN - ugrožene
	<i>Gasterosteus gymnurus (syn. Gasterosteus aculeatus)</i>	koljuška	EN - ugrožene
	<i>Phoxinellus dalmaticus</i>	dalmatinska gaovica	VU - osjetljive
	<i>Salaria fluviatilis</i>	riječna babica	VU - osjetljive
	<i>Salmo farioides</i>	primorska pastrva	EN - ugrožene
	<i>Salmo marmoratus</i>	glavatica	CR - kritično ugrožene
	<i>Salmo trutta</i>	potočna pastrva	VU - osjetljive
	<i>Squalius illyricus</i>	ilirski klen	VU - osjetljive
	<i>Telestes turskyi (syn. Squalius turskyi)</i>	turski klen	CR - kritično ugrožene
Vodozemci	<i>Proteus anguinus</i>	čovječja ribica	EN - ugrožene
	<i>Bombina variegata kolombatovici</i>	dalmatinski žuti mukač	NT - gotovo ugrožene
Gmazovi	<i>Emys orbicularis</i>	barska kornjača	NT - gotovo ugrožene
	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	četveroprugi kravosas	NT - gotovo ugrožene
	<i>Platyceps najadum</i>	šilac	NT - gotovo ugrožene
	<i>Telescopus fallax</i>	ljuta crnokrpica	NT - gotovo ugrožene
	<i>Testudo hermanni</i>	kopnena kornjača	NT - gotovo ugrožene
	<i>Zamenis situla</i>	pegava crvenkrpica	NT - gotovo ugrožene
Ptice	<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka (gnijezdeća)	VU - osjetljive
	<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao (gnijezdeća)	CR - kritično ugrožene
	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar (gnijezdeća)	EN - ugrožene
	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka (gnijezdeća)	EN - ugrožene
	<i>Clamator glandarius</i>	afrička kukavica (gnijezdeća)	NA - neprikladna za procjenu
	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol (zimujuća)	VU - osjetljive
	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol (gnijezdeća)	VU - osjetljive
	<i>Hipolais olivetorum</i>	voljić maslinar (gnijezdeća)	NT - gotovo ugrožene
	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa (gnijezdeća)	VU - osjetljive
	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa (gnijezdeća)	VU - osjetljive
Sisavci	<i>Canis lupus</i>	vuk	NT - gotovo ugrožene
	<i>Eliomys quercinus</i>	vrtni puh	NT - gotovo ugrožene
	<i>Lepus europaeus</i>	zec	NT - gotovo ugrožene
	<i>Lutra lutra</i>	vidra	DD - nedovoljno poznate
	<i>Miniopterus schreibersii</i>	dugokrili pršnjak	EN - ugrožene
	<i>Myotis bechsteinii</i>	velikouhi šišmiš	VU - osjetljive
	<i>Myotis emarginatus</i>	riđi šišmiš	NT - gotovo ugrožene

Skupina	Latinsko ime	Hrvatsko ime	Kategorija ugroženosti*
	<i>Myotis myotis</i>	veliki šišmiš	NT - gotovo ugrožene
	<i>Plecotus kolombatovici</i>	Kolombatovićevev dugoušan	DD - nedovoljno poznate
	<i>Rhinolophus blasii</i>	Blazijev potkovnjak	VU - osjetljive
	<i>Rhinolophus euryale</i>	južni potkovnjak	VU - osjetljive
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT - gotovo ugrožene
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali potkovnjak	NT - gotovo ugrožene
	<i>Sciurus vulgaris</i>	vjeverica	NT - gotovo ugrožene

* Kategorije ugroženosti sukladno IUCN-u (Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih resursa)

U bogatoj fauni područja brojne su rijetke i ugrožene vrste koje su zaštićene Pravilnikom o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 75/16) čiji statusi ugroženosti, definirani sukladno IUCN kategorijama ugroženosti, ne smiju biti pogoršani uslijed provedbe Programa.

Florna bogatstvo čine biljne svojte koje tipično pridolaze u sklopu suhих submediteranskih travnjaka, dračika, submediteranskih šikara medunca i bijelog graba te na obrađenim površinama, uz suhozide i slična staništa. U sljedećoj tablici (Tablica 3.4) daje se popis biljnih vrsta potencijalno rasprostranjenih na području Općine Unešić.

Tablica 3.4 Popis biljnih vrsta potencijalno rasprostranjenih na području Općine Unešić (Izvor: podaci ustupljeni od HAOP-a)

Latinsko ime	Hrvatsko ime	Kategorija zaštite*
<i>Artemisia verlotiorum</i> Lamotte		
<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist	kanadska hudoljetnica	
<i>Conyza sumatrensis</i> (Retz.) E.Walker	sumatranska hudoljetnica	
<i>Eryngium maritimum</i> L.	primorski kotrljan	
<i>Euphorbia prostrata</i> Aiton		LC - najmanje zabrinjavajuće
<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	sitna konica	
<i>Iris adriatica</i> Trinajstić ex Mitic	jadranska perunika	NT - gotovo ugrožene
<i>Ophrys apifera</i> Huds.	pčelina kokica	EN - ugrožene
<i>Ophrys sphegodes</i> Mill.	kokica paučica	VU - osjetljive
<i>Ophrys x flavicans</i> Vis.		DD - nedovoljno poznate
<i>Orchis coriophora</i> L. ssp. <i>fragrans</i> (Pollini) K.Richt.		
<i>Orchis purpurea</i> Huds	grimizni kačun	VU - osjetljive
<i>Pyrus amygdaliformis</i> Vill.	dugolisna kruška	
<i>Salvia officinalis</i> L.	mirisava kadulja	
<i>Satureja montana</i> L.	primorski čubar	
<i>Scilla autumnalis</i> L.	jesenski procjepak	
<i>Scilla bifolia</i> L.	dvolisni procjepak	
<i>Stachys cretica</i> L. ssp. <i>salviifolia</i> (Ten.) Rech. f.		

* Kategorije ugroženosti sukladno IUCN-u (Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih resursa)

Na prostoru općine Unešić evidentirane su i dvije ugrožene vrste gljiva: kritično ugrožena ljutkova pritajnica (*Marasimus corneli*) i prstasta smrčkovica (*Verpa conica*) koja je svrstana u kategoriju osjetljivih vrsta.

Analizom Karte staništa RH pomoću programa QGIS 2.14.0 – Essen, na području Općine Unešić evidentirano je više stanišnih tipova koji su navedeni u tablici niže (Tablica 3.5) te na grafičkom prikazu (Slika 3.4). Općina Unešić odlikuje se raznolikošću stanišnih tipova tipičnih za submediteransko podneblje Dalmatinske zagore. U ovom području nalaze se rijetki stanišni tipovi primorske, termofilne šume i šikare medunca te stanišni tip submediteranskih i epimediteranskih suhих travnjaka.

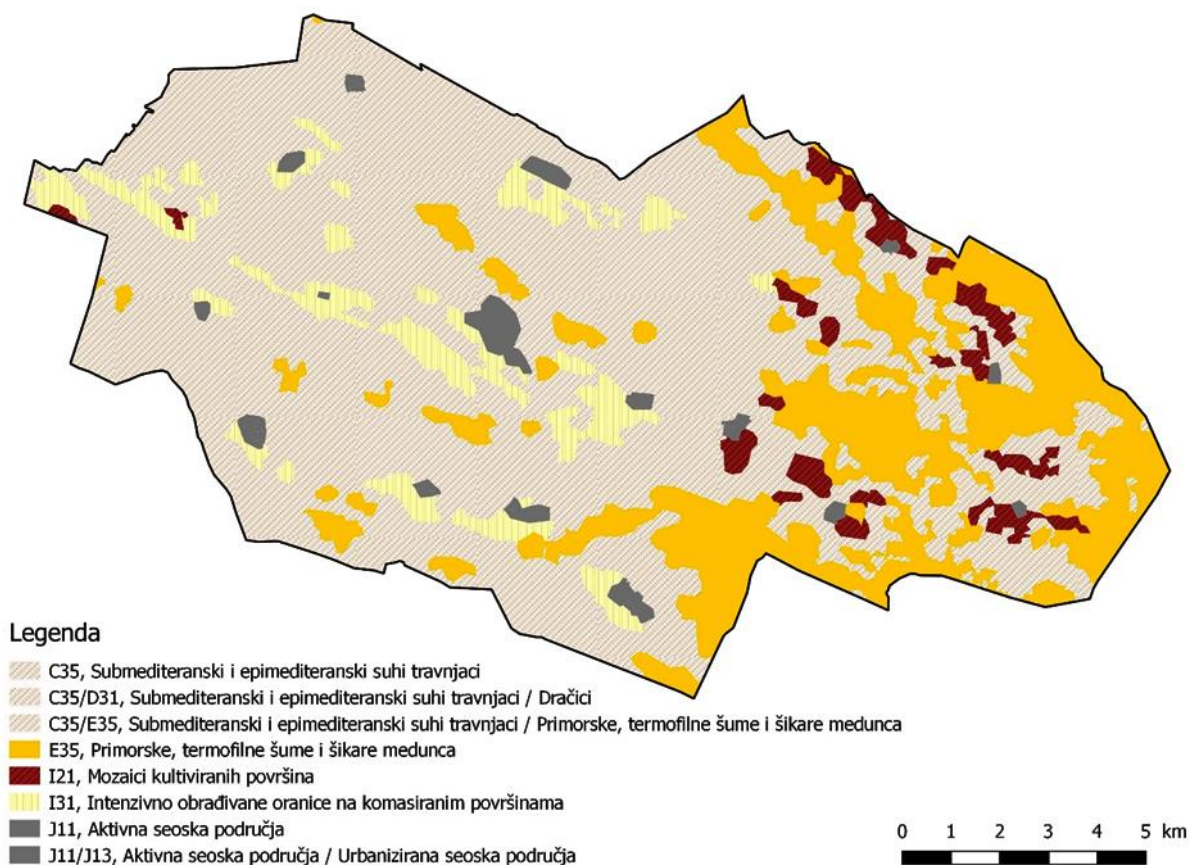
Tablica 3.5 Popis stanišnih tipova zastupljenih na području Općine Unešić (Izvor: Karta staništa RH)

NKS kod	Stanište	Površina (ha)
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci*	3226,24
C.3.5./D.3.1.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici* **	8724,47
C.3.5./E.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca*	679,79
E.3.5.	Primorske, termofilne šume i šikare medunca*	3865,64
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina	599,37
I.3.1.	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	1269,07
J.1.1.	Aktivna seoska područja	45,6
J.1.1./J.1.3.	Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	341,62

*ugroženi i rijetki stanišni tipovi od nacionalnog i europskog značaja prema Prilogu II Pravilnika o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

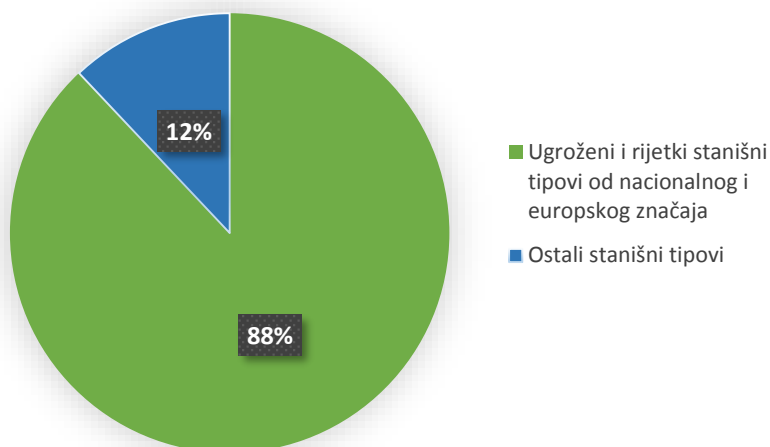
**ukoliko se unutar mozaičnog staništa nalazi stanišni tip naveden u Prilogu II Pravilnika o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14), cijelo mozaično stanište je okarakterizirano kao ugroženi i rijetki stanišni tip

Općina Unešić nalazi se pod utjecajem submediteranske klime te na tom području posljedično dominira i submediteranska vegetacija. Od stanišnih tipova dominira mozaično stanište submediteranskih i epimediteranskih suhих travnjaka s dračicama s 46,5 % ukupne površine općine Unešić, slijede ih primorske, termofilne šume i šikare medunca te stanišni tip submediteranskih i epimediteranskih suhих travnjaka. Najmanju površinu u općini Unešić zauzimaju aktivna seoska područja (0,2 %). Iz prikaza na slici niže vidljivo je da su submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci smješteni u zapadnom dijelu općine Unešić, dok su primorske, termofilne šume i šikare medunca uglavnom raširene na istočnom dijelu Općine (Slika 3.4).

Slika 3.4 Staništa na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

Prema članku 52. st. 2. Zakona o zaštiti prirode stanišni tip je u povoljnom stanju ako je njegovo prirodno područje rasprostranjenosti i površina koju pokriva stabilna ili se povećava, ako postoji, i u doglednoj budućnosti će se vjerojatno održati, specifična struktura i funkcije nužne za njegov dugoročni opstanak te ako je zajamčeno povoljno stanje njegovih značajnih bioloških vrsta. Na području Općine Unešić ugroženi i rijetki stanišni tipovi prostiru se na oko 16 496 ha, što čini oko 88 % ukupne površine općine Unešić (Slika 3.5).

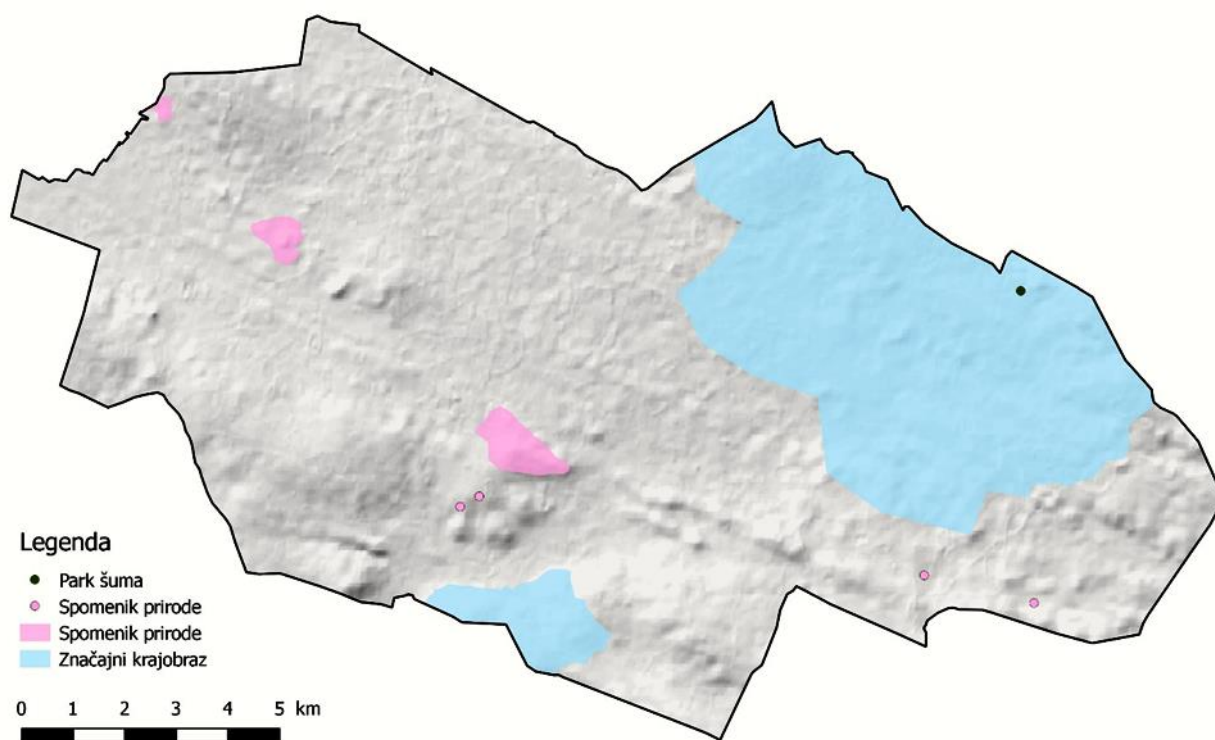
Slika 3.5 Udio ugroženih i rijetkih stanišnih tipova u ukupnoj površini općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

3.3.2 Zaštićena područja

Prema dostupnim podacima s Web portala Informacijskog sustava zaštite prirode (www.bioportal.hr), na području Općine Unešić niti jedno područje nije zaštićeno prema Zakonu o zaštiti prirode. Prema podacima iz PPU Općine Unešić, za zaštitu su predložena područja navedena u tablici (Tablica 3.6) i prikazana na slici niže (Slika 3.6).

Tablica 3.6 Popis područja predloženih za zaštitu (Izvor: PPU Općine Unešić)

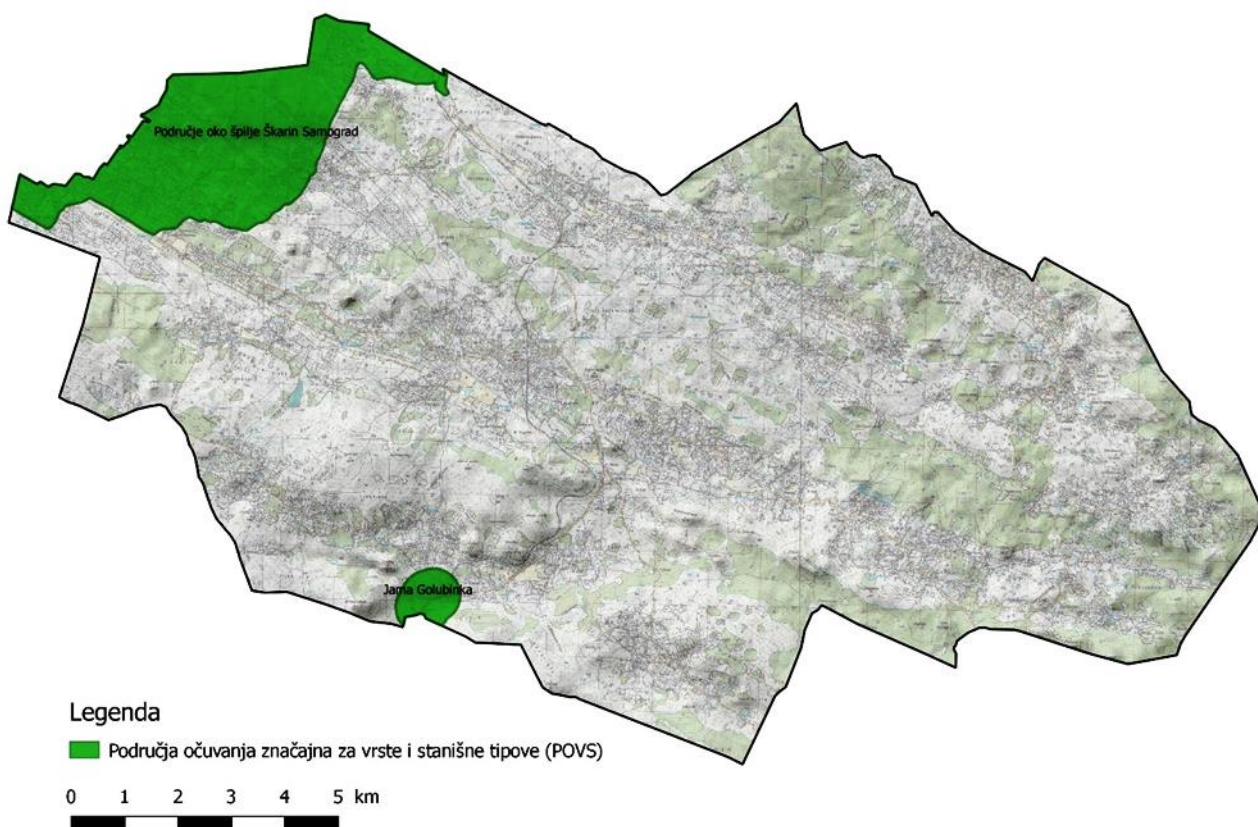
Područje	Naselja	Kategorija zaštite
Šuma uz crkvu Sv. Marka	Gornje Vinovo	Park - šuma
Predjel Brušnjak - Prisoje – Gomila	Cera, Koprno i Visoka	Značajni krajobraz
Predjel Vinovo – Utore	Donje Vinovo, Gornje Vinovo i Gornje Utore	
Lokalitet skupine tri hrasta	Gornji Milići, Gornje Utore	Spomenik prirode
Brdo Zvonik	Mirlović Zagora, Ostrogašica, Podumci	
Brda Bogočin i Mali Bogočin	Unešić	
Područje špilje Škarin Samograd	Mirlović Zagora	
Špilja Golubinka	Cvrljevo - Donji Božići	
Špilje Smokovica i Vranjketuša	Koprno - Višići	

Slika 3.6 Prikaz područja predloženih za zaštitu u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.; Izvor: PPU Općine Unešić)

3.3.3 Ekološka mreža

Na teritoriju Općine Unešić nalaze se područja zaštićena unutar sustava ekološke mreže i to područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS): HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR2001241 Jama Golubinka (Slika 3.7) te područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000026 Krka i okolni plato (Slika 3.8).

Slika 3.7 POVS područja ekološke mreže u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

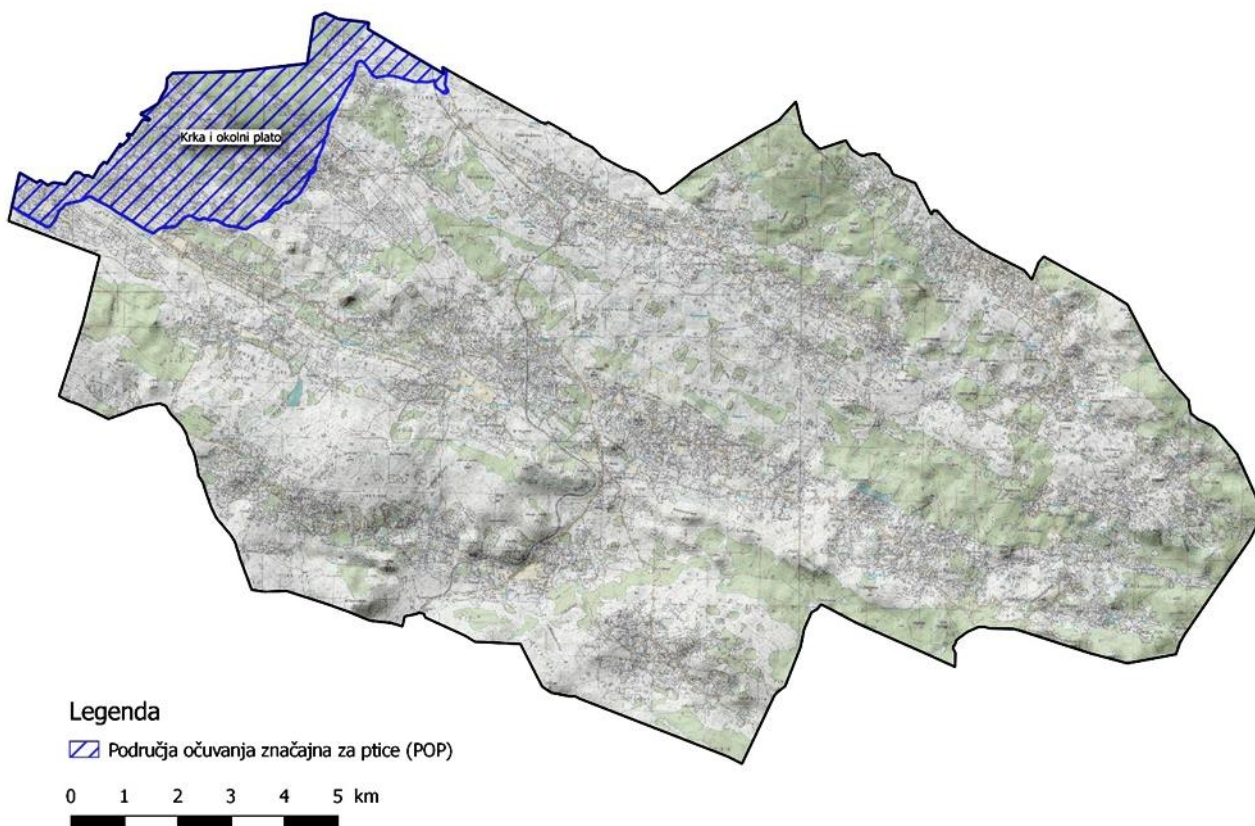
HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd

HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd je područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) koje se najvećim dijelom nalazi na administrativnom području Grada Drniša, a prostire se još na području Grada Šibenika i Općine Unešić. U općini Unešić zauzima 1295,95 ha što je oko 19 % ukupne površine ovog područja ekološke mreže. Ciljna staništa su Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) (62A0) i Špilje i jame zatvorene za javnost (8310). Prema dostupnim podacima iz Standardnog obrasca Natura 2000 (SDF) Područje oko špilje Škarin Samograd važno je za porodiljne kolonije dugokrilog pršnjaka (*Miniopterus schreibersii*), oštrouhog šišmiša (*Myotis blythii*), dugonogog šišmiša (*Myotis capaccinii*), velikog šišmiša (*Myotis myotis*) i južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*), migraciju dugokrilog pršnjaka i južnog potkovnjaka te je međunarodno važno podzemno stanište južnog potkovnjaka, oštrouhog šišmiša, velikog šišmiša i dugokrilog pršnjaka. Osim prethodno navedenih vrsta na ovom području još su rasprostranjene i druge ciljne vrste: dalmatinski okaš (*Protoerebia afra dalmata*), veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) i biljka jadranska kozonoška (*Himantoglossum adriaticum*). Izuzev prethodno navedenog špilja Škarin Samograd važno je arheološko nalazište.

HR2001241 Jama Golubinka

Područje ekološke mreže HR2001241 Jama Golubinka se nalazi na granici Općine Unešić, Općine Prgomet i Grada Šibenika. Najveći dio (84 %) ovog područja se prostire u općini Unešić. Ciljno stanište je Špilje i jame zatvorene za javnost (8310) koje se odnosi na jamu Golubinku, u kojoj obitava jedina ciljna vrsta ovog područja – čovječja ribica (*Proteus*

anguinus). Jama Golubinka je tipski lokalitet za 3 vrste beskralješnjaka: *Dugesia absoloni*, *Nebria germarii absoloni* i *Troglohyphantes dalmaticus*.

Slika 3.8 POP područja ekološke mreže u općini Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

HR1000026 Krka i okolni plato

Područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato je područje očuvanja značajno za ptice (POP) koje zauzima 1295,95 ha općine Unešić, što je oko 1,5 % površine ovog područja ekološke mreže. Unutar ovog područja zastupljeno je 6,7 % ukupne populacije orla zmijara (*Circaetus gallicus*) u Hrvatskoj, 4 % populacije surog orla (*Aquila chrysaetos*) te 3,7 % populacije sivog sokola (*Falco peregrinus*). Krški plato koji okružuje rijeku Krku i njene pritoke bogat je otvorenim staništima unutar kojih je zastupljeno 75 % ukupne populacije velike ševe (*Melanocorypha calandra*), 15 % populacije kratkoprste ševe (*Calandrella brachydactyla*) te 3,3 % populacije ćukavice (*Burhinus oediconemus*). Vodna tijela, posebno Prokljansko jezero, predstavljaju staništa važna za zimovanje mnogih vrsta selica. Također, ovo područje značajno je za zimovanje kormorana (*Phalacrocorax carbo*).

3.3.4 Georaznolikost

Područje Općine Unešić nalazi se na krškom području, tipu reljefa nastalom uslijed kemijskog trošenja topivih stijena kojeg karakteriziraju tipični krški oblici. Krš na području RH pripada dinarskom tipu, a čini oko polovice teritorija RH. Krški oblici mogu se podijeliti na dva glavna tipa:

- površinski: škrape, kamenice, vrtače, uvale, zaravni i polja u kršu
- podzemni: špilje, jame i kaverne

Speleološki objekti na prostoru u krškom reljefu upućuju na složenost nekadašnje krške hidrografije, posebice podzemne, i općenito su slabo istraženi. Prevladavaju jame, dok su špilje malobrojnije. Dimenzijama se ističe jama Vranjača (Rupa) u

Ostrogašici te Golubinka kod željezničke postaje u Koprnu (Slika 3.9) duboka oko 200 m, na više razina (*tavana*; prvi je do 25 m dubine, drugi do 35 m, treći do 46 m, a ostali su dijelovi neistraženi) u kojoj je potvrđen nalaz čovječe ribice. Ulaz istoimene jame, Golubinke u Nevestu, na žalost je pretrpan smećem. U historijsko-geografskom smislu posebno je značajna špilja Škarin Samograd u Mirlović Zagori zbog pronađenih artefakata iz pretpovijesti. Arheološki je istraživana pedesetih godina 20. st., a sakupljeni se materijal čuva u Arheološkom muzeju u Splitu.

Slika 3.9 Jama Golubinka, Koprno (Izvor: Geografske osnove razvoja Općine Unešić (Magaš i Blaće, 2011))

Važna je i Jama u Podumcima, s nekropolom iz kasnoga brončanog doba. Špilja Smokovica 2 u Koprnu blizu je sljemena Bogočina i bogata je špiljskim ukrasima, duga 40 m a duboka 10 m. S obzirom na to da je u blizini Gradine Grive, zacijelo je bila vrednovana od najstarijih vremena kao prethodnica mlađeg naseljavanja u metalnim dobima. Toponim Pećina u Podumcima zacijelo ima slično značenje.

U cijelom je kraju velik broj krških jama. Prema dostupnim podacima u Vinovu Gornjem su Kravlja jama, Stipanova Jaglina (istražio 2010. Speleološki odsjek PD „Promina“, Drniš, duboka 35 m), Divojačka jama (istražio 2009. Speleološki odsjek PD „Promina“, Drniš) i dr. Jedna je špilja na osojnoj padini Bogočina, a na Bogočinu je i Divina pećina. Na Malom Bogočinu, kod Janjoševe Grede, i podno Velikog (Crnog) Umca, nalazi se nekoliko manjih špiljskih objekata. Toponim Brezdanke, zacijelo se odnosi na jame podno Rapta (Cera), a u blizini je i Božina jama. Jedan speleološki objekt je i u prostoru Visoke, u Dubravi prema granici s naseljem Divojevići u Splitsko-dalmatinskoj županiji, jedna jama je i zapadno od Grbešinog umca u Donjem Vinovu, a nekoliko manjih je i u prostoru Donjih Planjana (Magaš i Blaće, 2011).

Uvidom u dokument Zaštićena geobaština Republike Hrvatske i podatke s Web portala Informacijskog sustava zaštite prirode, ustanovljeno je da na području Općine Unešić ne postoje zaštićeni lokaliteti geobaštine.

3.3.5 Krajobraz

Područjem Općine Unešić od infrastrukturnih trasa prolazi državna magistralna željeznica te lokalne i županijske ceste koje se nadovezuju na državne magistralne ceste i autocestu u susjednim gradovima i općinama.

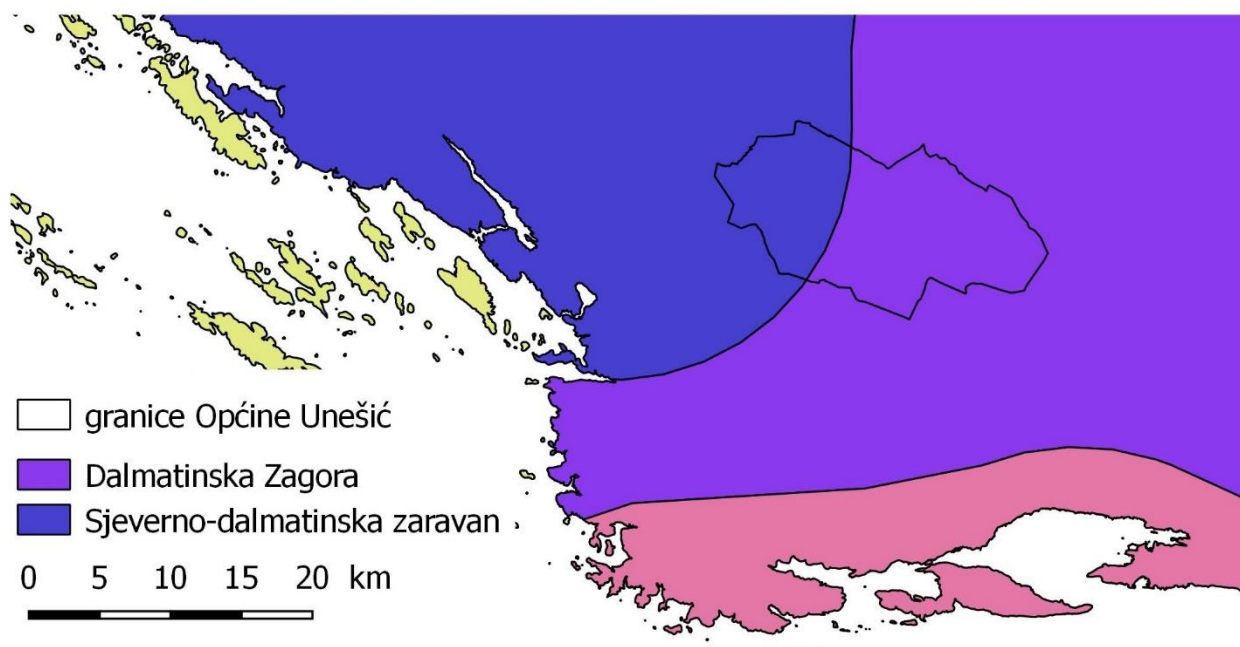
Prema krajobraznoj regionalizaciji Hrvatske obzirom na prirodna obilježja (Bralić, 1995), područje Općine prostire se na dvije osnovne krajobrazne jedinice i to: Sjeverno-dalmatinska zaravan (zapadni dio) i Dalmatinska Zagora (istočni dio) (Slika 3.10).

Područje Općine smješteno je na zaravni Dalmatinske zagore koja je na sjeveru omeđena planinom Mosec (Crni vrh 702 m, Krpušnjak 795 m i dr.), dok prema jugu teren iz ravni postepeno prelazi u brdovito područje (Umac 469 m, Pajić glava 416 m i dr.). Smjer pružanja SZ – JI karakterističan je za dinarski smjer pružanja sa tipičnim krškim reljefom. U ovom krškom području ističu se škrape, jame, ponori, kamenice i lokve uz nedostatak stalnih izvora i vodenih tokova.

Površinski pokrov u najvećoj mjeri čine prirodni travnjaci dok mozaici poljoprivrednih korištenja uz koje se nalaze zemljišta u zarastanju zbog napuštanja poljoprivredne proizvodnje. Šume su od posebnog vizualnog značaja te daju vrijednost i identitet krajobrazu.

Raspršeni tip naselja čine identitet ovog područja koja su okupljena oko plodnog zemljišta, prometnica i sadržaja društvene namjene. Naselja su prvenstveno ruralnog karaktera dok su neka poprimila gradska obilježja i način života. Među njima se ističe općinsko središte Unešić smješteno na 343 m n.v. uz Unešićko polje te uz važno prometno čvorište. S druge pak strane neka naselja su napuštena ili bez stalno prisutnih stanovnika te propadaju.

Vizualno-doživljajna obilježja ovog područja čine sivi ogoljeni i neobrađeni krški kamenjari s rijetkim plodnim poljima, skromnim pašnjacima i razbacanim šumskim nakupinama. U malim, nepravilnim i zatvorenim organskim formama nalaze se različiti oblici kulturnih krških depresija za uzgoj ratarskih i povrtnih kultura. One su vezane za matična sela i pašnjake, te zajedno čine vrijedna poluprirodna područja.

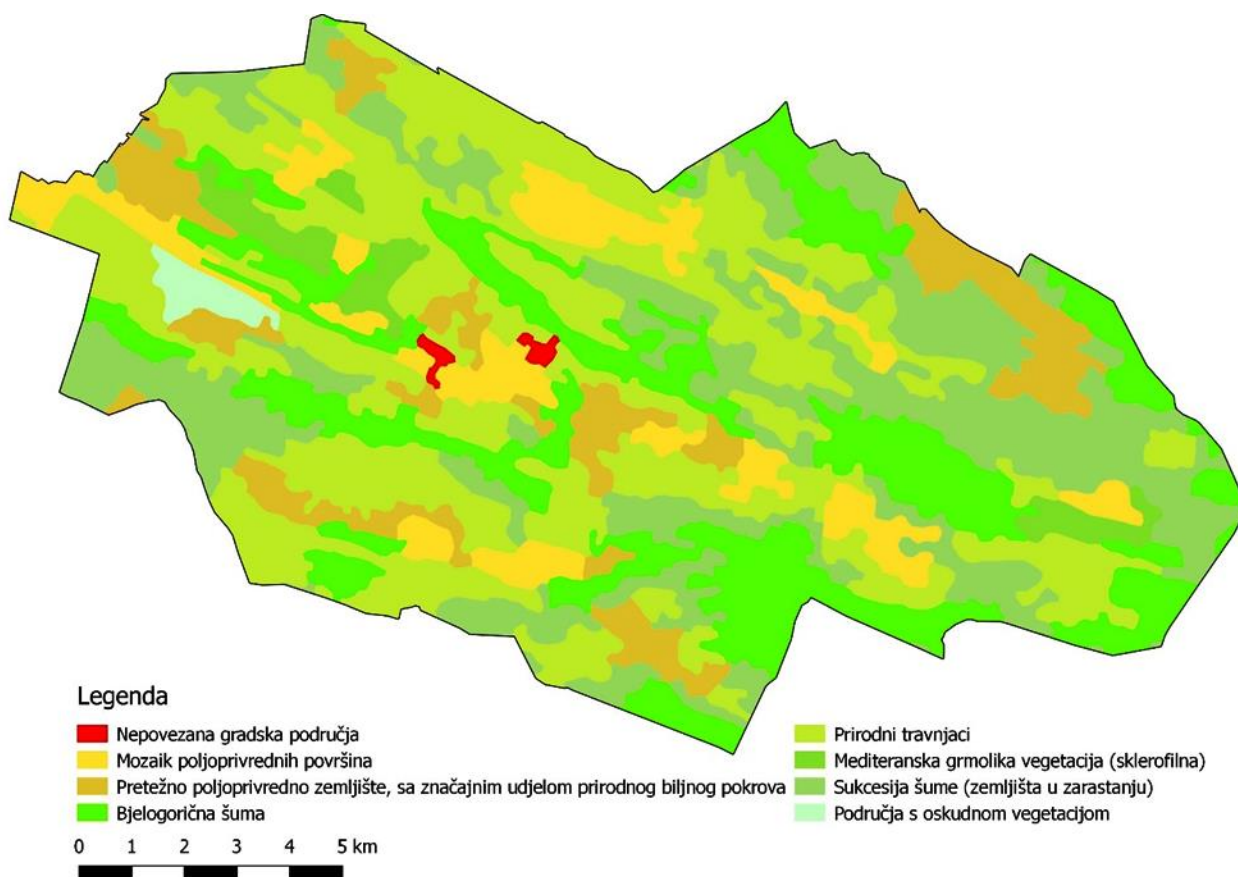
Slika 3.10 Krajobrazna regionalizacija RH prema Braliću (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

3.4 Korištenje zemljišta

3.4.1 Tlo

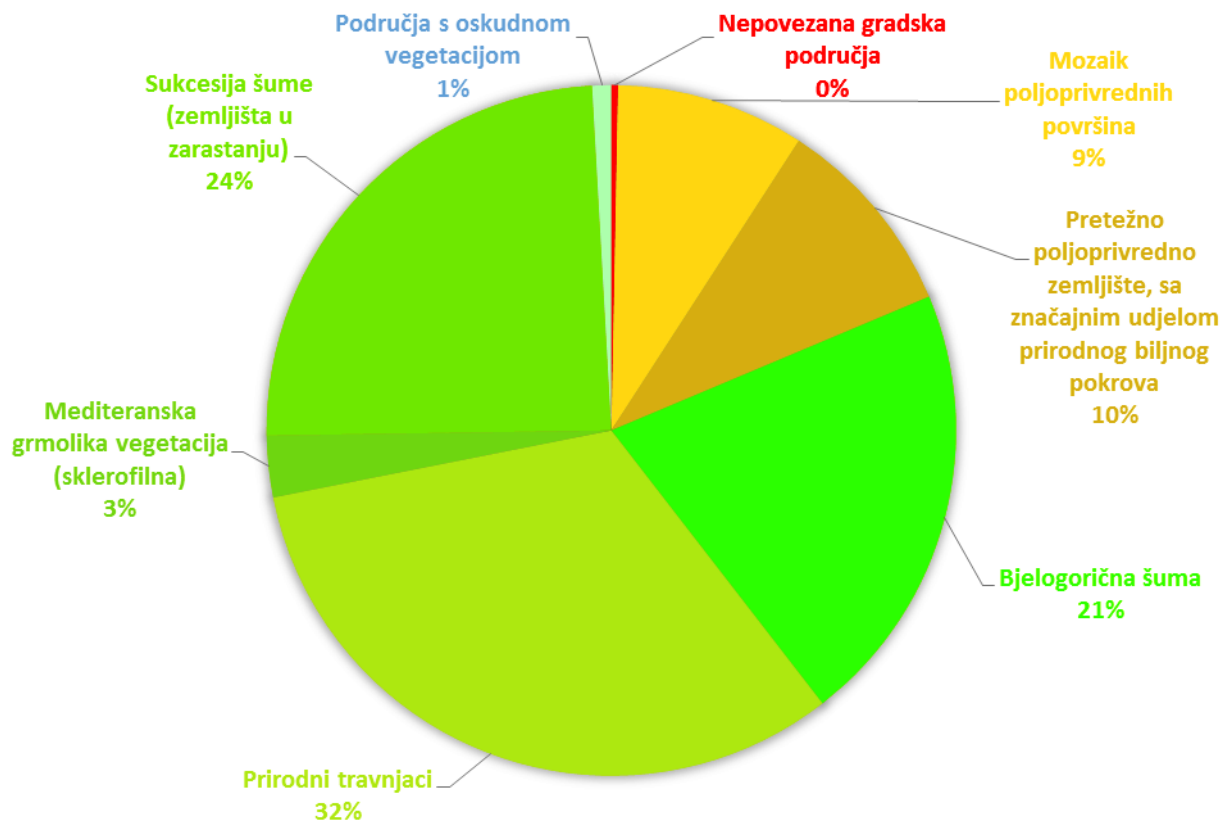
Kao i u najvećem dijelu Zagore, prostorom općine Unešić prevladavaju smeđa tla na vapnencima i dolomitima, a ponegdje i na naslagama crvenice te plitke šumske crnice na karbonatima. Tla su pretežno plitka, skeletna i slabije kvalitete. Obradom, čišćenjem, ograđivanjem, terasiranjem i sl., stvorena su i antropogena tla, pretežno crvenice. Tala je nešto više u manjim poljima i većim docima (Magaš i Blaće, 2011.).

Pregled pokrova zemljišta na području Općine Unešić prikazan je na slici ispod (Slika 3.11). Prostorna zastupljenost kategorija zemljišta predočena je putem podataka iz baze podataka CORINE *Land Cover* (u daljnjem tekstu: CLC). CLC predstavlja digitalnu bazu podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta RH. Baza CLC je konzistentna i homogenizirana s podacima pokrova zemljišta cijele EU koja je izrađena prema programu za koordinaciju informacija o okolišu i prirodnim resursima pod nazivom CORINE (*COoRdination of INformation on the Environment*), prihvaćenom od strane EU i na razini EU ocijenjena je kao temeljni referentni set podataka za prostorne i teritorijalne analize. Ažurira se svakih šest godina, a trenutno su najnoviji podaci iz 2012. godine.

Slika 3.11 Pokrov zemljišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

Prema CLC-u, najzastupljenije kategorije zemljišta na području Općine Unešić su: prirodni travnjaci (32,38 %), sukcesija šume (zemljišta u zarastanju) (24,34 %) i bjelogorična šuma (20,84 %) (Slika 3.12).

Slika 3.12 Zastupljenost različitih kategorija zemljišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

U narednoj tablici (Tablica 3.7) prikazane su kategorije zemljišta zastupljene na području Općine Unešić s pripadajućom površinom i udjelom u ukupnoj površini Općine Unešić.

Tablica 3.7 Kategorije zemljišta na području Općine Unešić (Izvor: baza podataka CLC)

Kategorija zemljišta	Površina (ha)	Udio (%)
Nepovezana gradska područja	57,68	0,31
Mozaik poljoprivrednih površina	1659,64	8,85
Pretežno poljoprivredno zemljište, sa značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova	1782,51	9,51
Bjelogorična šuma	3908,73	20,84
Prirodni travnjaci	6071,48	32,38
Mediteranska grmolika vegetacija (sklerofilna)	539,27	2,88
Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	4564,84	24,34
Područja s oskudnom vegetacijom	167,62	0,89

Prema podacima Izvješća o stanju okoliša Šibensko-kninske županije (OIKON, 2010) najveći evidentirani pritisci na tlo na području Županije su:

- erozija tla vodom
- dehumidacija
- trajni gubitak zemljišta (i tla na njemu) prenamjenom
- onečišćenje tala štetnim tvarima
- onečišćenje minama.

Iako je na području Županije kao jedan od najvećih evidentiranih pritisaka na tlo navedeno onečišćenje minama, prema podacima HCR-a, na prostoru Općine Unešić ne postoje minska sumnjiva područja.

3.4.2 Poljoprivreda

Poljoprivreda je osnovna gospodarska grana stanovništva unešićkog kraja. Iako je područje pogodno za razvoj raznih oblika poljoprivrede, prvenstveno stočarstva i vinogradarstva, danas je njegov poljoprivredni potencijal najvećim dijelom neiskorišten. Glavne prepreke razvoju poljoprivrede su dislociranost i usitnjenost parcela što uzrokuje neefikasnu poljoprivrednu proizvodnju i negativno utječe na konkurentnost poljoprivrednika. Negativan čimbenik također je ubrzani proces depopulacije područja posljednjih nekoliko desetljeća što je rezultiralo nedostatkom mladog stanovništva te posljedično do zamiranja stočarskih i ratarskih djelatnosti.

Prema podacima iz Programa, u Općini Unešić je upisano 228 poljoprivrednih gospodarstava. Vrste uporaba zemljišta u Općini prikazane su u narednoj tablici (Tablica 3.8).

Tablica 3.8 Vrsta uporabe zemljišta u Općini Unešić (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)

Vrsta uporabe zemljišta	Površina (ha)	Br. parcela po vrsti uporabe	Broj PG-a*
Oranica	93,49	220	98
Staklenici na oranici	0,06	1	1
Livada	68,56	341	96
Pašnjak	567,92	816	131
Maslinik	8,32	55	37
Voćnjak	11,50	55	37
Mješoviti višegodišnji nasadi	3,83	28	25
Ostale vrste korištenja zemljišta	0,43	2	2

*PG – poljoprivredno gospodarstvo; Jedno PG može imati više vrsta uporabe zemljišta

Među vrstama uporabe zemljišta na području Općine Unešić dominiraju pašnjaci koji čine približno 74 % zemljišta. U narednoj tablici prikazan je broj životinja u gospodarstvima na području Općine Unešić.

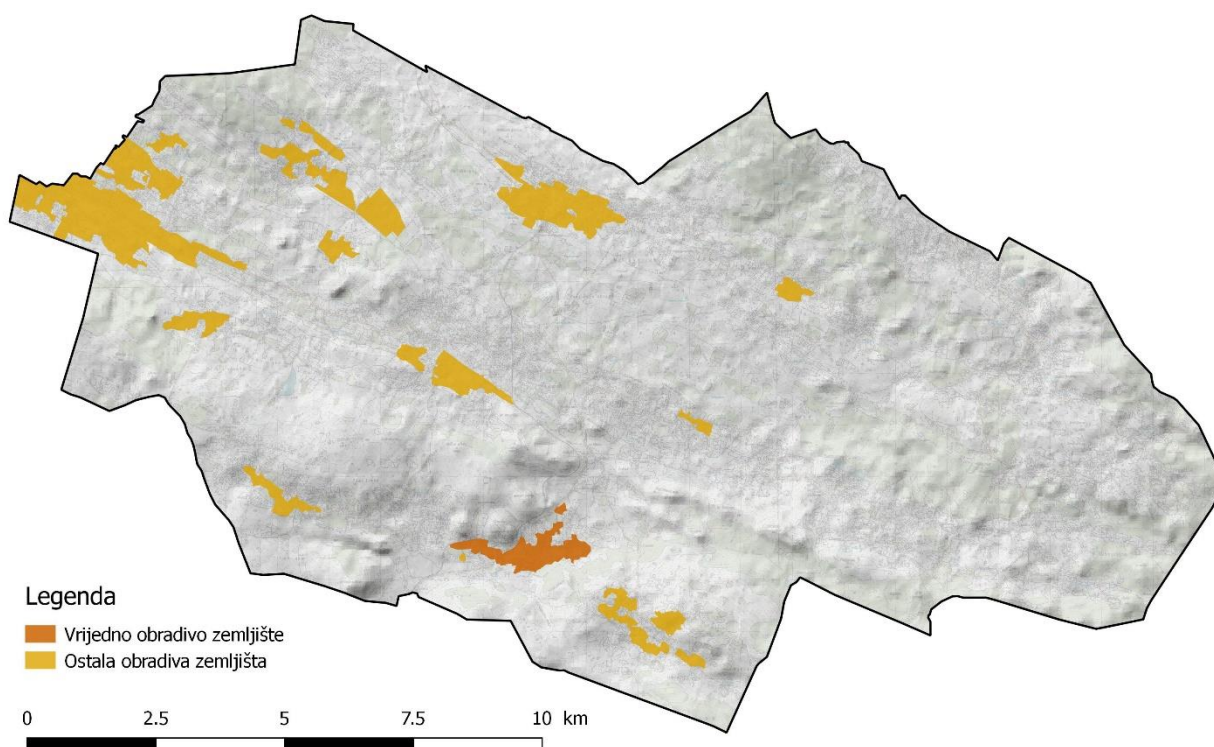
Tablica 3.9 Broj životinja na gospodarstvima u Općini Unešić u razdoblju od 2011. - 2015. (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)

Godina	Goveda		Koze		Ovce		Svinje		Ukupan broj grla
	Broj grla	Broj gospodarstava	Broj grla	Broj gospodarstava	Broj grla	Broj gospodarstava	Broj grla	Broj gospodarstava	
2011.	361	61	442	42	10 404	188	9	3	11 216
2012.	349	59	528	45	9259	187	6	3	10 142
2013.	289	56	596	54	9317	193	5	2	10 207
2014.	245	53	593	57	8054	175	3	1	8895
2015.	259	48	632	62	8490	169	40	39	9484

Kao što je vidljivo u tablici (Tablica 3.9), broj grla goveda u općini Unešić je u konstantnom opadanju, kao i gospodarstava na kojima se drže, a proizvodnja sira ili drugih mliječnih proizvoda nije razvijena. Broj ovaca je također u opadanju, ali su uvjerljivo najrazvijenija grana stočarstva s najvećim brojem grla. Danas se komercijalnim ovčarstvom bavi tek nekoliko osoba, ali veliki broj domaćinstava ima manja stada ili bar po nekoliko ovaca. Na području Općine djeluje i Udruga uzgajivača ovaca i koza „Mrka“ koja je svoju djelatnost usmjerila na uzgoj izvornih i zaštićenih pasmina, dalmatinske pramenke i hrvatske šarene koze.

Prema obrazloženju navedenom u Programu, stanje svinjskih grla iz Tablica 3.9 nije relevantno jer većina gospodarstava ne prijavljuje držanje svinja te iz toga razloga one nisu zabilježene u evidenciji.

Kao što je već prije navedeno, poljodjelstvo je sekundarnog značaja u odnosu na stočarstvo. Ipak ljudi se bave uzgojem vinove loze, povrća i sl., a najprije na zapadnom dijelu Općine gdje ima nešto više plodne zemlje (Slika 3.13).

Slika 3.13 Obradiva zemljišta na području Općine Unešić (Izvor: PPU Općine Unešić; Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

Obzirom na uzgoj voća, na drniškom području najviše se sade jabuke, kruške i trešnje, a područje pogoduje i uzgoju višnje, maraske, oraha, smokve i badema. Jedna od glavnih prepreka daljnjem razvoju ove grane poljodjelstva je nepostojanje adekvatnog tržišta te su proizvođači primorani svoje proizvode prodavati izravno u domaćinstvima, ili na tržnicama.

Posljednjih godina se na ovom području započelo s uzgojem aromatičnog i ljekovitog bilja, osobito smilja. Najveći zasadi ove biljke nalaze se na graničnome području između Grada Drniša i Općine Unešić gdje se nalazi plantaža površine 53 ha.

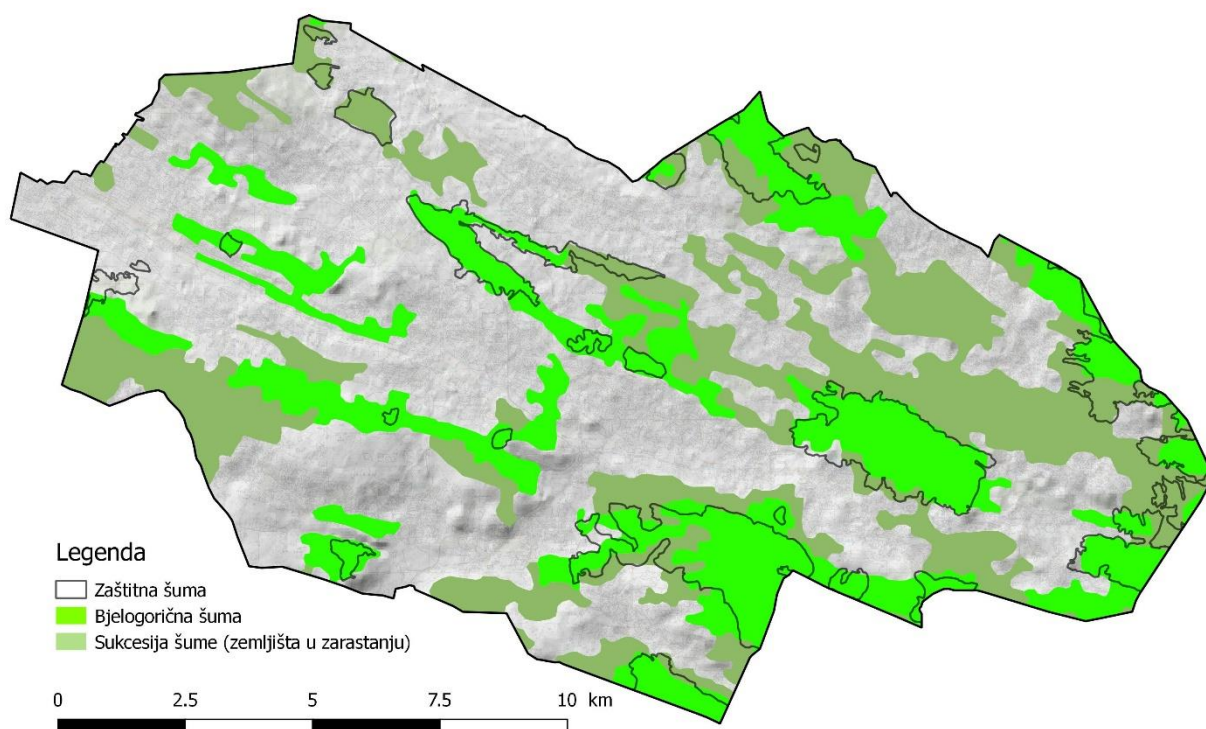
Pčelarstvo u općini Unešić je slabo razvijeno, ali ipak na području djeluje Udruga pčelara „Zagora“ iz Unešića.

Na prostoru općine Unešić svega je 8,32 ha površine pod nasadima masline. Lokalno stanovništvo ovoga područja ne bavi se intenzivnim uzgojem maslina, ali je ona zastupljena zbog agroklimatoloških prilika. Jedan od razloga manjka ove gospodarske grane su i niske temperature tijekom zime što ima nepovoljan utjecaj na uzgoj masline.

Vinogradarstvo na području Općine Unešić je također prisutno, iako nije na razini susjednih općina. Površine pod nasadima vinograda se smanjuju iz godine u godinu, pretežno zbog odljeva stanovništva s ovoga područja što je uzrokovalo i nedostatak radno sposobnog stanovništva. Dodatan problem predstavlja rasparceliranost vinogradskih površina. Najveći dio vinograda nalazi se u vlasništvu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava s prosječnom površinom manjom od 1 ha.

3.4.3 Šumsko područje

Analizom zastupljenosti šumskih površina, koje su predočene putem podataka iz baze podataka CORINE *Land Cover* (CLC) na slici ispod (Slika 3.14), utvrđeno je da najveću površinu na području Općine Unešić zauzimaju sukcesije šume (4564,84 ha) i bjelogorična šuma (3908,73 ha) što zajedno čini 45,12 % površine Općine Unešić. Na slici ispod (Slika 3.14) su prikazane i granice zaštitnih šuma općine Unešić koje su preuzete iz PPU Općine Unešić.

Slika 3.14 Površine pokrivene šumama na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

Nekada je ovaj prostor bio šumovitiji, a šume su prekrivale znatne dijelove, osim najstjenovitijih lokaliteta. Šume su tisućljećima iskorištavane, sve donedavna, od strane stanovništva koje je zadovoljavalo svoje potrebe za drvnom sirovinom i obradivim te pašnjačkim površinama. Šume su bile izložene sječi, krčenju, paleži i sl. Posebice je brz porast broja stanovnika u 18. i 19. stoljeću, sve do početka druge polovice 20. stoljeća dodatno pojačao iskorištavanje šumskog pokrova. Na mjestima krčevina i paljevina, gdje čovjek nije ogradio i uščuvao plitki pokrov tla, bujice i vjetrovi su ga raznijeli i stvoren je današnji krševiti krajobraz. Od sedamdesetih godina 20. stoljeća, opadanjem broja stanovnika, elektrifikacijom i korištenjem plina, a time i smanjenjem sječe i ispaše, šumsko raslinje naglo se obnavlja, a procesi reforestacije zahvaćaju sve veće površine. Tako se u novije vrijeme obnavljaju neprohodne šume hrasta cera te običnog hrasta, graba i jasena primjerice u predjelima Njivice ispod Bunnja, Velikog Korita ili Trnovače.

Područje Općine Unešić nalazi se u obuhvatu Uprave šuma Podružnice Split, Šumarije Drniš, a obuhvaća pet gospodarskih jedinica Hrvatskih šuma:

- GJ Mideno brdo
- GJ Moseć
- GJ Moseć – Srnobor
- GJ Radonić - Kremenovo
- GJ Zagora

Osnovni podaci gospodarskih jedinica navedeni su u tablici niže (Tablica 3.10).

Tablica 3.10 Podaci o gospodarskim jedinicama na području Općine Unešić (Izvor: <http://javni-podaci-karta.hr/sume.hr>)

Gospodarska jedinica	Vrste drveća	Ukupna površina (ha)	Obraslo (ha)	Neobraslo (ha)	Neplodno (ha)	Ukupna drvena zaliha (m ³)
Mideno brdo	<i>Picea abies*</i> <i>P. nigra</i>	2540,63	2199,90	327,7	13,25	139
<p>Gospodarska jedinica je razdijeljena na 53 odjela i 77 odsjeka. Šume ove gospodarske jedinice prema namjeni su svrstane u gospodarske šume.</p> <p>Propisani radovi biološke obnove šuma do 31.12.2022. su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čuvanje šuma • Izrada šumskogospodarskih planova te njihove revizije i obnove • pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta (5,17 ha) • projektiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture (3,62 ha) • zaštita od štetnih organizama i požara 						
Moseć	<i>P. nigra</i> <i>P. halepensis</i> ostala crnogorica	6628,78	4785,35	1827,99	15,44	481
<p>Gospodarska jedinica je razdijeljena na 124 odjela s prosječnom površinom od 53,46 ha i 221 odsjek s prosječnom površinom od 29,99 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske šume.</p> <p>Propisani radovi biološke reprodukcije šuma do 31.12.2016. su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pošumljavanje (35,8 ha) • njega (35,8 ha) • popunjavanje (5 ha) • izrada protupožarne prosejke (10,1 km) 						
Moseć–Srnbobor	<i>Q. cerris</i> <i>Q. pubescens</i> <i>P. nigra</i> <i>P. halepensis</i>	2683,23	2572,60	105,31	5,32	18 774
<p>Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske šume.</p> <p>Propisani radovi biološke obnove šuma do 31.12.2021. su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture 						
Radonić Kremenovo	<i>Q. pubescens</i> <i>P. nigra</i> <i>Pinus halepensis</i> <i>Pinus pinaster</i> ostala crnogorica	5537,91	5164,66	348,83	24,42	1598
<p>Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske šume.</p> <p>Propisani radovi biološke obnove šume do 31.12.2021. su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čuvanje šuma • pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta i podizanje plantaža brzorastućih vrsta drveća (26,00 ha) • priprema stanjišta, njega novopodignutih sastojina i kultura (26,00 ha) • zaštita od štetnih organizama i požara i izgradnja osmatračkih objekata (1 kom) • projektiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture (14,82 km) 						
Zagora	<i>P. halepensis</i> <i>Cupressus sempervirens</i>	5214,06	3388,11	1816,19	9,77	73
<p>Gospodarske jedinica je razdijeljena na 90 odjela s prosječnom površinom od 57,93 ha i 97 odsjeka s prosječnom površinom od 53,75 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske šume.</p> <p>Propisani radovi biološke obnove šume do 31.12.2020. su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta (43,00 ha) • popunjavanje, njega i čišćenje u prvom dobnom razredu (43,00 ha) 						

Gospodarska jedinica	Vrste drveća	Ukupna površina (ha)	Obraslo (ha)	Neobraslo (ha)	Neplodno (ha)	Ukupna drvena zaliha (m ³)
<ul style="list-style-type: none"> priprema staništa za prirodno pomlađivanje sastojina predviđenih za obnovu i prirodnu obnovu čuvanje šuma 						

* Prema dostupnim podacima na službenim stranicama Hrvatskih šuma, koji datiraju iz 2003. godine, na području gospodarske jedinice Midenno brdo naznačena je prisutnost vrste *Picea abies*, međutim prema informacijama Uprave šuma Podružnice Split – Šumarija Drniš, na području gospodarske jedinice Midenno brdo vrsta *Picea abies* nije prisutna.

3.5 Kvaliteta zraka i klimatske značajke

3.5.1 Kvaliteta zraka

Kvaliteta zraka jest svojstvo zraka kojim se iskazuje značajnost u njemu postojećih razina onečišćenosti. Područje Općine Unešić nalazi se u zoni Dalmacija, oznake zone HR 5. Prema podacima Godišnjeg izvješća o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2014. godinu, u ovoj zoni objektivnom procjenom dobivene su ocjene za sumporov dioksid (SO₂) i dušikov dioksid (NO₂) za koje u 2014. godini nije bilo prekoračenja graničnih vrijednosti u zoni HR 5.

3.5.2 Klimatske značajke

Iako je drniški kraj kojem pripada i Općina Unešić, u neposrednoj blizini mora formirale su se vrlo specifične klimatske prilike koje imaju karakter izmijenjene mediteranske klime. Blizina Jadranskog mora i planine Dinare uzrokuju miješanje kontinentalnih i maritimnih klimatskih prilika te drniškom području daju obilježja submediteranske klime. Njezina obilježja visoke su ljetne temperature sa sušnim razdobljima, a zime su u prosječno relativno blage s mnogo kiše zbog jakih ciklonalnih aktivnosti. Prema modificiranoj Köppenovoj klimatskoj regionalizaciji Hrvatske (Filipčić, 2001.), dio općine Unešić nalazi se u pojasu Csa klime (sredozemna klima sa suhim vrućim ljetom ili klima masline), a dio u pojasu Cfa klime (sredozemna klima sa suhim toplim ljetom) zbog udaljenosti od mora i većih nadmorskih visina. Na prostoru općine Unešić postoji samo jedna kišomjerna postaja u naselju Unešić. Najbliža meteorološka postaja se nalazi u Šibeniku, dok je klimatološka postaja smještena u Drnišu. Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca (siječnja) u Drnišu ne pada ispod 5°C dok u Šibeniku iznosi 6.5°C, a srednja mjesečna temperatura najtoplijeg mjeseca (srpnja) kreće se oko 25°C u Drnišu, a u Šibeniku 24.2°C. Padaline su u odnosu na Šibenik, u drniškom području relativno visoke, ali nepravilno raspoređene. Najsušniji je kolovoz sa 48 mm, a najvlažniji listopad sa 248 mm. Za poljoprivredu naročito značaj imaju vjetrovi koji je uz temperaturu zraka i količinu oborina, najvažniji klimatski element koji utječe na organizaciju svakodnevnih društveno-gospodarskih aktivnosti. Na smjer i jačinu vjetra najviše utječe geografska raspodjela tlaka zraka u širem prostoru, koja ovisi o godišnjim promjenama permanentnih i sezonskih akcijskih središta. Lokalni čimbenici koji određuju smjer i brzinu vjetra su reljefni oblici te ekspozicija padina. U unešićkom kraju najučestaliji vjetar je bura posebice u zapadnom dijelu Općine zbog otvorenosti prema planini Promini i blizina Moseća. Jugo i jugoistočnjak također su značajniji vjetrovi. Snijeg je rijetka pojava i u pravilu se ne zadržava više od dva dana (Magaš i Blaće, 2011).

3.5.2.1 Djelovanje klimatskih promjena na okoliš i prirodu

Promjene u kvaliteti okoliša postaju sve dinamičnije, između ostalog i zbog klimatskih promjena koje se očituju u porastu srednje godišnje temperature zraka, promjenama u količini oborina (u nekim dijelovima do razmjera poplave, a u drugim dijelovima kao smanjenje količina oborina), a ekstremne vremenske prilike postaju sve učestalije. Ove promjene utječu na usluge ekosustava, ali i na nacionalnu i globalnu ekonomiju.

U Hrvatskoj, kao i u Europi, primjećuje se utjecaj klimatskih promjena na biljne i životinjske vrste. Uslijed ekstremnih klimatskih prilika evidentan je porast trenda oštećenja drvene mase, ali i skraćivanje vegetacijskog razdoblja određenih gospodarski važnih biljaka. Također, bilježe se vrste koje nisu autohtone, a neke od njih su i invazivne. Konkretni financijski i drugi gubici u gospodarskom sektoru te zdravstveni problemi izazvani klimatskim promjenama za sada se ne prate.

3.6 Kulturna baština

Brojni arheološki lokaliteti i ostaci ljudskog djelovanja svjedoče o naseljenosti unešićkog područja još od prapovijesnog razdoblja. Najviše pronađenih artefakata je iz razdoblja neolitika, dok su paleolitik i mezolitik manje zastupljeni. Neolitički lokaliteti smješteni su u Podumcima (kremeni noževi i strelice, u špilji s pretpovijesnim nalazima kamenog i bakrenog doba, glinena posuda, kopča igla, nakit od bronce), u podnožju humca Zvonik te u Mirlović Zagori, u Dulibama i špilji Škarin Samograd. U špilji Škarin Samograd je pronađeno do 7 metara naslaga s artefaktima *impresso* kulture, u manjem broju daniške i nešto više hvarske kulture (Mendušić, 2005).

U metalnom dobu stanovništvo više nije živjelo, kao ono neolitsko, pretežno u poljima i nizinama, nego se utvrđivalo na geostrateški povoljnim mjestima pa su se geomorfološka obilježja uzvisina pokazala kao iznimno pogodna za gradnju utvrda (gradina). Većina gradina nastala je tijekom kasnoga brončanog doba. Najznačajnije gradine na području Općine Unešić su Gradina u Donjim Planjanima, Gradina u Gornjim Planjanima, Kruna i Gradina u Donjem Vinovu, Gradina sv. Marka u Gornjem Vinovu, Gradina kod Grozdanića, Gradinica i Đukina gradina u Nevestu, Gradinica u Visokoj, Gradina ponad Korita na tromedi Nevesta, Visoke i Donjih Utora, Grguričina gradina u Mirlović Zagori, Gradina u Podumcima, Veliki Bogočin u Unešiću, Gradina i Galića gradina u Koprnem i dr. Uz prethodno navedene gradine na području Općine Unešić prisutne su i manje koje su uglavnom služile za obranu i osmatranje. Iz metalnog doba sačuvan je veći broj grobnih humaka (gromila, gomila, gomilica) od kojih su neke i na istaknutim uzvisinama (Nakića gromila, graničnik Mirlović Zagore, Gomila u Visokoj, Veliki umac istočno od Bogočina, tumuli na Budinama i Rudinama u Nevestu).

Na području Općine Unešić nalazi se velik broj arheoloških nalazišta od pretpovijesti do srednjeg vijeka, a u tablici niže (Tablica 3.11) navedeni su svi poznati arheološki lokaliteti s vremenskim periodom njihova nastanka.

Tablica 3.11 Popis arheoloških lokaliteta Općine Unešić (Izvor: <http://data.gov.hr/dataset/register-kulturnih-dobara>, PP Županije, PPU Općine Unešić)

Mjesto	Naziv arheološkog lokaliteta	Period
Cera	Cera (lokva)	pretpovijest i srednji vijek
	Vrh Kulića	Potencijalno arheološko nalazište
	Zvirčev Umac (groblje)	pretpovijest i srednji vijek
Čvrljevo	Gromila – Donji Božić	pretpovijest
	Široki Umac	Potencijalno arheološko nalazište
Gornje Planjane	Stražbenica	Potencijalno arheološko nalazište
	Grad	Potencijalno arheološko nalazište
Gornje Utoce	Čeličin Umac - Melvani	Potencijalno arheološko nalazište
	Gradina - Baričevići	pretpovijest
Gornje Vinovo	Tumuli iznad crkve sv. Marka	pretpovijest
	Gradina iznad crkve sv. Marka	pretpovijest
	Čardak – Mandarići	srednji vijek
Donje Planjane	Gradina	pretpovijest
Donje Vinovo	Gradina	pretpovijest i srednji vijek
	Glavica – Hrestići	pretpovijest
	Zidine – Gornje Vičuše	pretpovijest i srednji vijek
Mirlović Zagora	Gradina – Donji Bulati	pretpovijest
	Ivačevića Glavica i Seline	pretpovijest i srednji vijek
	Zvonik	pretpovijest, antika i srednji vijek
	Grguričina gradina	pretpovijest
	Škarin Samograd	pretpovijest
Nevest	Đukića gradina	pretpovijest, antika
	Đukina glavica	pretpovijest
	Janješeva bašta	antika
Podumci	Čukov umac	pretpovijest, antika i srednji vijek
	Jama	pretpovijest
	Zulin umac	-
	Crkva Sv. Kate	rani srednji vijek
	Brdo Pečina - gradina	pretpovijest

Mjesto	Naziv arheološkog lokaliteta	Period
	Maretića umac	-
Unešić	Lužine	srednji vijek
	Bogočin	pretpovijest
Koprno	Gradina iznad sv. Lovre - Mrčele	pretpovijest
	Koprno - gradina	pretpovijest
	Koprno-Vinogradić	srednji vijek
	Pajića glavica	-
Ljubostinje	Livaje	srednji vijek
	Mrčelin umac	pretpovijest
Ostrogašica	Tumuli iznad zaseoka Matasi	pretpovijest
	Tumuli na brdu Vitronica kod Ostrogašice (kota 332)	pretpovijest
Visoka	Gradina Umaz	pretpovijest

Arheološko nalazište Škarin Samograd (Slika 3.15) je špilja smještena tristotinjak metara sjeverno od zaseoka Škaro u Mirlović Zagori, usred krša s ulazom s prisojne strane u dnu duboke vrtače okružene visokim liticama. Unutrašnjost je prostrana dvorana duga 49 m i široka 28 m, s visinom do 10 m. Sondažna istraživanja u 7 m debelom sloju gvana i golubinjeg izmeta otkrila su brojne ulomke keramike, kostiju i kamenih predmeta datiranih u vremenski široko razdoblje od preko 5000 godina, koje obuhvaća sva razdoblja pretpovijesti (www.min-kultur.hr).

Slika 3.15 Arheološko nalazište Škarin Samograd (Izvor: <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdId=241260949>)

U tablici niže (Tablica 3.12) navedena su nepokretna kulturna dobra koja se nalaze na području Općine Unešić.

Tablica 3.12 Popis nepokretnih kulturnih dobara Općine Unešić (Izvor: <http://data.gov.hr/dataset/registar-kulturnih-dobara>, PP Županije, PPU Općine Unešić)

Klasifikacija	Naziv	Mjesto smještaja	Status
Sakralne građevine	Crkva sv. Paškal	Koprno	evidentirano
	Crkva sv. Mateja	Čvrljevo	evidentirano
	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Mirlović Zagora	evidentirano
	Gospina Crkva sv. Marija	Nevest	evidentirano
	Crkva sv. Jurja	Unešić	registrirano
	Crkva sv. Marka	Vinovo	evidentirano

Klasifikacija	Naziv	Mjesto smještaja	Status
	Župna crkva Svi Sveti	Visoka	evidentirano
	Crkva sv. Kate	Podumci	evidentirano
	Crkva sv. Ane	Podumci	evidentirano
	Crkva sv. Lovre	Koprno	preventivno zaštićeno

Crkva sv. Jurja nalazi se na groblju u Unešiću. Jednobrodna je izdužena longitudinalna građevina s kvadratnom apsidom. Pravilne je orijentacije s malim odklonom svetišta prema jugoistoku. Lađa u unutrašnjosti ima svod prelomljenog luka, a apsida jednostavni polukružni svod. Na glavnom zapadnom pročelju crkve nalaze se pravokutna vrata s kamenim okvirima i po jedan kvadratni prozor sa svake strane vrata s jednostavnim kamenim okvirima. Vrh zabata je zidana kamena preslica za jedno zvono. Po sredini južnog pročelja crkve dograđena je vanjska kapela zidana uslojenim klesancima (www.min-kulture.hr).

Slika 3.16 Crkva sv. Jurja (Izvor: <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdlid=241261146>)

Pojam **nematerijalna kulturna baština** obuhvaća: prakse, predstave, izraze, znanje, vještine, kao i instrumente, predmete, ruketvorine i kulturne prostore koji su povezani s tim, koje zajednice, skupine i u nekim slučajevima pojedinci, prihvaćaju kao dio svoje kulturne baštine. Nematerijalnu kulturnu baštinu, koja se prenosi iz generacije u generaciju, zajednice i skupine stalno iznova stvaraju kao reakciju na svoje okruženje, svoje uzajamno djelovanje s prirodom i svoju povijest. Ona im pruža osjećaj identiteta i kontinuiteta te tako promiče poštovanje za kulturnu raznolikost i ljudsku kreativnost.

Zaštićena nematerijalna kulturna dobra na području Županije:

- glazbeni izričaj otkanje
- klapsko pjevanje
- nijemo kolo Dalmatinske zagore
- priprema sira iz mješine s područja Dalmatinske zagore
- tradicijsko umijeće izrade čipke na području Primoštena i Rogoznice
- umijeće izrade šibenske i drniške kape

- umijeće sokolarenja.

Udruge koje djeluju na području Općine Unešić:

- Kulturno-umjetnička udruga "Zvona Zagore" (Mirlović Zagora)
- Udruga Kampanel 1861 (Koprno)
- Udruga sv. Marko (Gornje Vinovo)

3.7 Gospodarske značajke

3.7.1 Turizam i ugostiteljstvo

Na području Općine Unešić turizam i ugostiteljstvo nisu razvijeni te se tamošnje stanovništvo gotovo uopće ne bavi turizmom. Međutim, potencijal za razvoj turizma postoji, a prema Programu najveći potencijal za razvoj ima ruralni, seoski i agro turizam. Potencijal za razvoj također imaju i gastro, robinzonski, sportski, avanturistički, ciklo turizam i drugi.

Trenutačno, Općina Unešić ima minimalne smještajne kapacitete. Prema podacima Plana upravljanja razvojem i marketingom turizma drniškog područja, na području Općine Unešić sveukupno su registrirane dvije kuće za odmor i apartman u domaćinstvu s ukupnim kapacitetom smještaja za 16 osoba. PPU Općine Unešić određene su dvije zone ugostiteljsko-turističke djelatnosti:

- Mirlović Zagora – Podumci – apartmansko naselje
- Koprno – apartmansko naselje

Prema dostupnim podacima, na drniškom području evidentirano je 20 ugostiteljskih objekata od kojih su 4 objekta u općini Unešić, a najveći broj ih je smješten na području Grada Drniša (14). Većina ugostiteljskih objekata ima oblik „izletišta/vinotočje/kušaonica“ što je tipično za ruralna područja i njihove mogućnosti.

Općina Unešić nema vlastitu turističku zajednicu gdje bi se potencijalni turisti mogli informirati o turističkoj ponudi područja i koja bi ju promovirala kao turističku destinaciju. Također, Općina ne spada ni pod jednu susjednu turističku zajednicu, a najbliža turistička zajednica je smještena u Drnišu.

U suvremenom konceptu održivog turizma, zaštićena područja čine specifičan turistički proizvod koji je kombinacija različitih sadržaja, uključujući geomorfološke, klimatske i krajobrazne značajke prostora, lokalitete posebnih atrakcija, biološke resurse, ali i vrste transporta, vrste smještaja, specifičnu turističku infrastrukturu i specifične aktivnosti. PPU Općine Unešić predloženo je 9 zaštićenih područja. Od tih 9 predloženih područja 1 je kategorije park šume, 2 su kategorije značajnog krajobraza, a preostalih 6 je kategorije spomenika prirode.

3.7.2 Poduzetništvo

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se na temelju odstupanja vrijednosti pokazatelja od državnog prosjeka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju u skupine razvijenosti. Prema Programu, Općina Unešić pripada II. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50 % i 70 % prosjeka RH.

Na području Općine Unešić postoji tridesetak manjih tvrtki privatnoga sektora. Prvotno se radi o tvrtkama čije se djelatnosti tiču poljoprivrede, proizvodnje i pružanja raznih usluga. Najveći potencijal za razvoj imaju sektori poljoprivrede i turizma.

U narednoj tablici prikazano je prvih pet poduzeća po broju zaposlenih koje su registrirane na području Općine Unešić.

Tablica 3.13 Popis poduzeća s najvećim brojem zaposlenih na području Općine Unešić (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020., <http://www.bisnode.hr/proizvod/bonitetihr/>)

Naziv poduzeća	Djelatnost	Broj zaposlenih
Zvonik Inženjering	Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje	5
Djelo	Nespecijalizirana trgovina na veliko	433*
Sušara Perajica	Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi	2
Alu-Rajčić	Ugradnja stolarije	2
Pršutana Perajica	Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi	1

*Od 433 zaposlenika, tvrtka Djelo d.o.o. na području Općine Unešić zapošljava samo 3

Prema PPU Općine Unešić izdvojene su zone poslovnih djelatnosti. Pod navedenim djelatnostima podrazumijevaju se uslužne, trgovačke i komunalno-servisne djelatnosti. Zone poslovnih djelatnosti unutar općine Unešić podijeljene su u četiri kategorije:

- proizvodne pretežito industrijske namjene
 - zona Cera 1: prerada kože i proizvodnja proizvoda od kože
- proizvodne pretežito zanatske namjene
 - zona Mirlović Zagora 1: prerada mesa, proizvodnja mesnih proizvoda sa sušenjem
 - zona Nevest
- mješovite zone proizvodne pretežito zanatske namjene s poslovnim djelatnostima
 - Mirlović Zagora 2: zona proizvodnje i pakiranja autohtonih proizvoda
- mješovite zone proizvodne namjene s poslovnim djelatnostima
 - zona Unešić

3.7.3 Lovstvo

Prema podacima Izvješća o stanju okoliša Šibensko–kninske županije (OIKON, 2010) na području Županije ustanovljeno je 9 državnih i 29 zajedničkih lovišta ukupne površine 260 600 ha. Ukupna površina zajedničkih lovišta u Županiji iznosi 187 591 ha, a državnih 73 009 ha.

Na području Općine Unešić postoji sveukupno pet lovišta na kojima djeluju četiri različita lovačka društva (LD). Popis lovišta i osnovni podaci o istima prikazani su u narednoj tablici (Tablica 3.14).

 Tablica 3.14 Popis lovišta na području Općine Unešić (Izvor: www.lovistarh.mps.hr)

Lovište	Površina (ha)	Glavne vrste divljači	Ovlaštenik prava lova
Lozovac	5334,00	-zec obični -jarebica kamenjarka - grivna	LD „Krka“ Lozovac - Konjevrate
Moseć 1	4441,00	-svinja divlja -zec obični -jarebica kamenjarka – grivna	LD „Kamenjarka“ Dmiš
Pakovo selo – pokrovnik	9855,00	zec obični -jarebica kamenjarka – grivna	LD „Kamenjarka“ Dmiš
Ružić	5001,00	zec obični -jarebica kamenjarka – grivna - trčka skvržulja	LD „Sokol“ Ružić
Unešić	18 204,00	-zec obični -jarebica kamenjarka – grivna - trčka skvržulja	LD „Prepelica“ Unešić

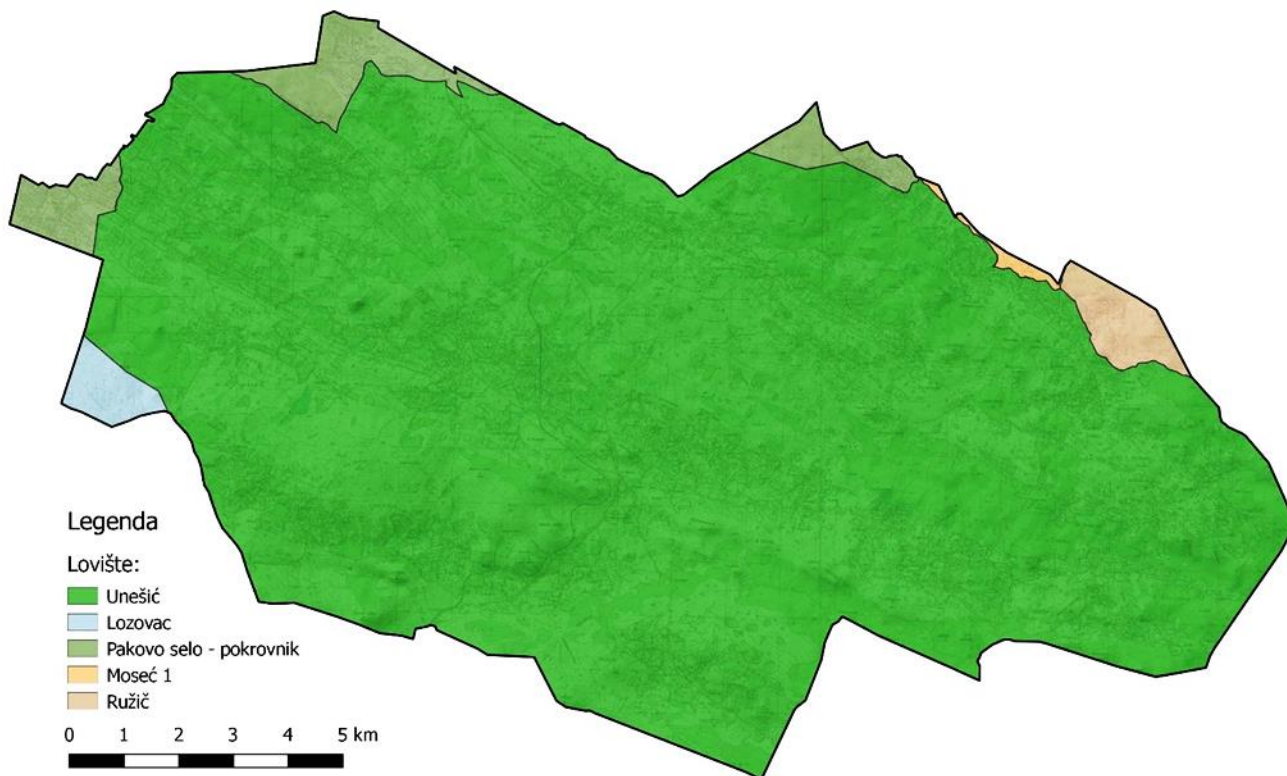
Od navedenih lovišta gotovo cijelu površinu Općine zauzima lovište XV/113 „Unešić“ na kojem je ovlaštenik prava lova LD „Prepelica“ iz Unešića. Radi se o županijskom lovištu otvorenog tipa.

Tablica 3.15 Osnovni podaci o površinama lovišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

Lovište	Površina (ha)	Udio (%)
Lozovac	167	0,89
Moseć 1	43	0,23
Pakovo selo – Pokrovnik	696	3,71

Ostala lovišta zauzimaju samo rubne dijelove Općine te sveukupno prekrivaju samo oko 6 % površine Općine. Podaci o površinama lovišta unutar granica Općine Unešić navedeni su u tablici desno (Tablica 3.15), a lokacije lovišta prikazane su na slici dolje (Slika 3.17).

Ružić	231	1,23
Unešić	17612	93,94

Slika 3.17 Lovišta na području Općine Unešić (Izrađivač: IRES EKOLOGIJA d.o.o.)

3.8 Infrastruktura

3.8.1 Promet

3.8.1.1 Cestovni promet

Cestovnu infrastrukturu Općine Unešić čini mreža županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta. Općinom Unešić ne prolaze autoceste niti državne ceste. Spoj na autocestu A1 Zagreb – Split je na području Grada Šibenika, a spoj na državnu cestu D33 na području Grada Dniša.

Postojeću mrežu županijskih cesta čine:

- Ž6092: A.G Grada Šibenika – Unešić – Gornje Utore – Ž6098
- Ž6094: D33 – Žitnić – Unešić (Ž6092)
- Ž6098: D56 – Kladnice – A.G. Kaštela
- Ž6110: Unešić (Ž6092) – Sitno (Ž6091)

Postojeću mrežu lokalnih cesta čine:

- L65047: Pokrovnik (Ž6093) – L65048
- L65048: Mirlović Zagora (Ž6092) – Ostrogašica – Ž6094

- L65053: Ž6094 – Gornje Planjane – Donje Vinovo – Ž6098
- L65054: Ž6092 – A.G. Grada Šibenika – Ljubostinje – Koprno – Ž6110
- L65080: Ž6110 – Visoka – Divojevići – Ž6112
- L65083: D33 – Pakovo Selo – L65048

Općina Unešić napravila je registar nerazvrstanih cesta. Unutar registra se nalazi 340 cesta, s ukupnom kilometražom od 133,4 km.

Javni prijevoz na području Općine Unešić je slabo razvijen. Organizirani prijevoz učenika na području Općine Unešić postoji, a za prijevoz je angažirana tvrtka Autotrans iz Šibenika. Organizirani prijevoz učenika nije proveden za naselja Gornje Vinovo, Donje Vinovo, Čvrlevo i Visoka. Javne prometne linije u pravcu Splita i Šibenika privatnih prijevoznika postoje, ali se redovito mijenjaju zbog raznih poteškoća.

3.8.1.2 Željeznički promet

Za ovaj prostor od posebnog je značenja državna magistralna željeznička pruga iz pravca Splita i Šibenika, koja preko Cera - Unešića - Gornjih Planjana ide prema Drnišu, a izgrađena je i puštena u promet 1877. godine (do Siverića), 1888. godine produžena je do Knina, odnosno 1925. godine preko Like, a 1948. godine preko Bihaća, dalje u unutrašnjost Hrvatske do Zagreba i dalje.

Na opisanoj željezničkoj pruzi u granicama Općine Unešić postoje tri željeznička stajališta:

- kolodvor Unešić
- stajalište Planjane
- stajalište Cera

3.8.2 Telekomunikacije

Na području Općine Unešić nalazi se jedan poštanski ured i sedam mjesnih centrala. Područje Grada Drniša i okolice u potpunosti je pokriveno nepokretnom telekomunikacijskom mrežom koja se sastoji od ATC Drniš, izdvojenih pretplatničkih stupnjeva i samostalnih ATC montiranih u pojedinim naseljima. Komutacije su svjetlovodnim i radiorelejnim prijenosnim sustavima povezane dijelom na ATC Drniš, a dijelom na ATC Šibenik.

3.8.3 Energetski sustavi

3.8.3.1 Elektroenergetski sustav

Postojeći elektroenergetski sustav Općine Unešić sastoji se od sljedećih komponenata:

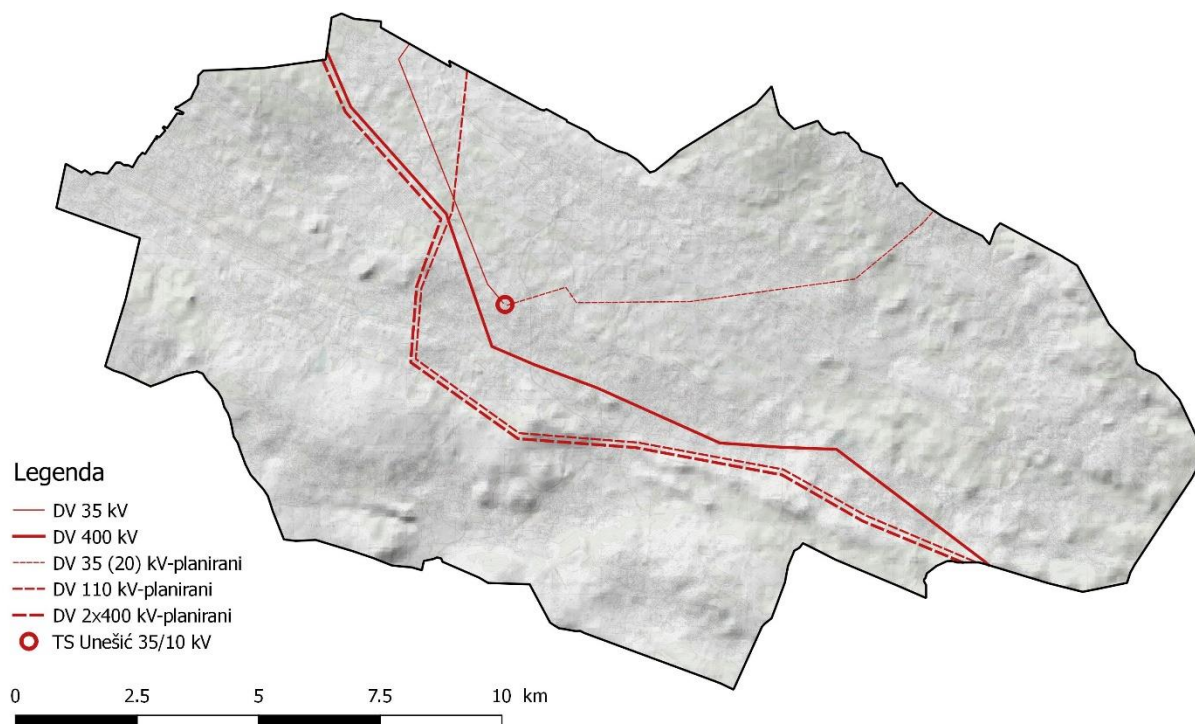
- prijenosni sustavi:
 - DV 400 kV TS Konjsko – RHE Velebit
 - DV 35 kV TS Kalun (Drniš) – TS Unešić
- elektroenergetske građevine:
 - TS Unešić 35/10 kV

Prema PPU Općine Unešić planirana je izgradnja sljedećih komponenata energetskog sustava:

- prijenosni sustavi
 - DV 2x400 kV TS Konjsko – RHE Velebit
 - DV 110 kV TS Konjsko – EVP Žitnić – TS Kalun (Drniš)
 - DV 35(20) kV TS Ružić – TS Unešić

U kritičnim područjima planiranog rasta turizma kao i u seoskim područjima niskonaponski izvodi su nedozvoljeno dugi, pa je i opskrba električnom energijom loša. To su uglavnom sva prigradska područja.

Elektroenergetski sustav Općine Unešić prikazan je na narednoj slici (Slika 3.18).

Slika 3.18 Elektroenergetski sustav na području Općine Unešić (Izvor: PPU Općine Unešić)

3.8.3.2 Plinoopskrba

Na području Općine ne postoji plinoopskrbna mreža, međutim PPU Općine Unešić omogućava se gradnja plinoopskrbne mreže na području naselja Unešić.

U zoni Unešić nalazi se skladište i centralna punionica ukapljenog naftnog plina tvrtke Petrol plin d.o.o. koja je regionalni lider na području veleprodaje i distribucije ukapljenog naftnog plina.

3.8.4 Vodoopskrbni sustav

Kapaciteti vodoopskrbnog sustava Općine Unešić u potpunosti su iskorišteni, te su prisutne povremene redukcije u opskrbi vodom. Općina Unešić opskrbljuje se vodom s dva izvorišta. Dio Općine opskrbljuje se s izvorišta Jaruga, drugi dio s izvorišta Čikola putem sustava Čikola – Sv. Marko, a vodozahvat na jezeru Torak služi kao pričuvno izvorište.

U sustavu vodoopskrbe na području Općine Unešić postoje slijedeće vodne građevine:

- vodospreme:
 - Donje Vinovo
 - Bogočin
 - Sv. Marko
- cjevovodi:
 - vsp. Sv. Marko – Unešić

- Unešić – Ostrograšica – vsp. Mideno brdo
- vsp. Bogočin – Koprno
- vsp. Mideno brdo – Mirlović Zagora

Nadalje, planira se izgradnja slijedećih građevina:

- vodospreme:
 - Visoka
 - Utore
 - Gotovci
 - Umac
- cjevovodi:
 - podsustav Ljubostinje – II faza – ogranak Danilo Kraljice
 - ogranak Unešić – Čvrljevo – Utore
- crpna stanica
 - Mirlović Zagora - Umac

3.8.5 Sustav odvodnje

Na području Općine Unešić ne postoji sustav za odvodnju otpadnih voda. Otpadne vode odlažu se uglavnom putem septičkih jama. Iste većinom nisu odgovarajuće nepropusnosti te se otpadne vode iz njih procjeđuju u tlo, a kroz tlo u podzemne vode. Ovakav način odlaganja otpadnih voda rezultira velikim brojem raspršenih izvora onečišćenja na području Općine Unešić, a s obzirom da su izvori onečišćenja u blizini stambenih naselja oni predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi. Oborinske vode odvođene se cestovnim jarcima u kanale koji gravitiraju postojećim otvorenim jarcima s konačnom dispozicijom u podzemlje u koje se upuštaju bez prethodne obrade.

3.8.6 Otpad

Uslugu organiziranog sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog otpada koji nastaje u domaćinstvima na području Općine Unešić vrši Gradska čistoća d.o.o. Drniš te otpad deponira na odlagalište otpada „Moseć“ Žitnić bb, jer Općina ne posjeduje svoje odlagalište.

Komunalni otpad iz kućanstava prikuplja se u 165 kontejnera zapremnine 1100 l te 25 malih kanti, a koji su zatvorenog tipa te onemogućavaju rasipanje otpada i širenje neugodnih mirisa. Također na području Općine od 01.01.2015. godine u svih 16 naselja postavljeni su „zeleni otoci“ na javnim površinama čime je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada, a postavljeni su s obzirom na gustoću naseljenosti pojedinog mjesta.

Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se u zimskim mjesecima tri puta mjesečno (otprilike svakih 10 dana), a u ljetnim mjesecima 4 puta mjesečno, specijalnim vozilom zatvorenog tipa, zapremnine 14 m³.

U naseljima: Čvrljevo, Gornje Planjane, Gornje Utore, Koprno, Mirlović Zagora, Nevest, Unešić i Visoka u blizini mjesnih groblja postavljeni su veliki kontejneri (8 komada) od 7000 l otvorenog tipa koji se prazne po pozivu, odnosno kad se napune.

Na području Općine Unešić postoji 39 „divljih“ odlagališta. Popis divljih odlagališta prikazan je u narednoj tablici (Tablica 3.16).

Tablica 3.16 Divlja odlagališta na području Općine Unešić (Izvor: Izvješće o provedbi plana gospodarenje otpadom Općine Unešić za 2015.)

Naziv divljeg odlagališta	Procijenjena količina otpada u m ³	Najzastupljenija vrste odbačenog otpada	Divlje odlagalište uklonjeno DA/NE
Baričevići – Utore Gornje	8 m ³	Građevinski i miješani komunalni otpad	NE
Jurići – Planjane Gornje	43 m ³	Građevinski i miješani komunalni otpad	NE

Naziv divljeg odlagališta	Procijenjena količina otpada u m ³	Najzastupljenija vrste odbačenog otpada	Divlje odlagalište uklonjeno DA/NE
Planjane Gornje – Sveti Ivan	138 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Planjane Gornje – osnovna škola	188 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Vinovo Gornje – Sveti Marko	272 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Gotovci –Ivići	435 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Ivići – Kulušići	222 m ³	Građevinski materijal	NE
Utoke Gornje – Grabarje	108 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Nevest – Šegina glavica	644 m ³	Građevinski i miješani komunalni otpad	NE
Nevest –Tarnoga	15 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Križanje „Nevest – Cera	508 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
O.Š. „Nevest	261 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Uz prugu	1362 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Cera – Sunare	1362 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Vitura- Koprno(kod pruge)	103 m ³	Građevinski otpad, materijal iz iskopa	NE
Ljubostinje kod škole	553 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Ljubostinje- Kose	20 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Ljubostinje- Doci	9 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Put Bogočina	667 m ³	Materijal iz iskopa, miješani komunalni otpad	NE
Kod groblja	725 m ³	Građevinski otpad	NE
Iznad polja	44 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Kod samostana	1371 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Grudinari	290 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Iznad Čulara	187m ³	Materijal iz iskopa	NE
Maleši	2440 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Nakići Dulibe	577 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Nakići – iznad kuće	234 m ³	Građevinski materijal	NE
Nakići – Radonić	2005 m ³	Građevinski materijal	NE
Iznad Grudinara	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Bubanj – Visoka	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Gravište- Parati	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Grgačina-Vatačina (put za Močiče)	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Rovanji – Cera	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Koprno- Osoje	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Koprno – Krši	Nema podataka	Mješoviti otpad	NE
Kaića glavica Ljubostinje	11 m ³	Kameni materijal iz iskopa	NE
Kod Puždrine ograde	124 m ³	Materijal iz iskopa	NE
Nakića gromila	715 m ³	Materijal iz iskopa	NE

Kao što je vidljivo i u tablici (Tablica 3.16), na najvećem broju divljih odlagališta otpada odložen je građevinski materijal i materijal iz iskopa. Volumen otpada na divljim odlagalištima značajno varira, a dva najveća odlagališta po volumenu otpada su odlagališta „Maleši“ i „Nakići Radonić“ (Slika 3.19).

Slika 3.19 Divlja odlagališta otpada Maleši (lijevo) i Nakići-Radonić (desno) (Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Unešić za razdoblje od 2013. do 2021. godine)

Divlja odlagališta otpada u tablici opisana kao odlagališta mješovitog otpada nalaze se na mjestima prirodnih jama ili mjestima takvih prirodnih značajki da nije bilo moguće precizno odrediti količine nasutog materijala. Pretpostavlja se da je na navedenim lokacijama odloženo oko 200 m³ raznovrsnog otpada.

Na području Općine Unešić nalazi se i manji broj divljih odlagališta otpada na kojima je odložen i miješani komunalni otpad. Na slici desno (Slika 3.20) prikazano je najveće divlje odlagalište ovoga tipa „Put Bogočina“.

Slika 3.20 Divlje odlagalište otpada „Put Bogočina“ (Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Unešić za razdoblje od 2013. do 2021. godine)

U nastavku Studije, odnosno Poglavlju 7 Utjecaji Programa na okoliš ne procjenjuje se utjecaj Programa na infrastrukturu, već će se utjecaji mjera Programa koje se odnose na infrastrukturne intervencije procijeniti u odnosu na okolišne teme. Jedinu utjecaj na infrastrukturu u okviru Programa jest poboljšanje stanja infrastrukture uslijed rekonstrukcije i dogradnje infrastrukturnih elemenata.

3.9 Stanovništvo

U administrativnom prostoru Općine Unešić nalazi se 16 naselja: Cera, Čvrlevo, Donje Planjane, Donje Utore, Donje Vinovo, Gornje Planjane, Gornje Utore, Gornje Vinovo, Koprno, Ljubostinje, Mirlović Zagora, Nevest, Ostrogašica, Podumci, Unešić i Visoka. Općina Unešić je jedna od najrjeđe naseljenih jedinice lokalne samouprave u Županiji. Prema dostupnim podacima iz 2011. godine, na području Općine Unešić je bilo 1686 stanovnika, a prosječna gustoća naseljenosti je bila 9 stanovnika po km². Obzirom na spolnu strukturu stanovništva, žene čine 53,14 %, dok na županijskoj razini žene čine 50,99 %, a na državnoj razini oko 51,8 % od ukupnog broja stanovništva. Najveći broj stanovnika živi u naselju Mirlović Zagora (387), dok je najmanji broj stanovnika evidentiran u naselju Donje Utore gdje živi samo 16 osoba.

Prema dobno-spolnim kategorijama, najbrojnije su žene u dobi 70 – 74 godine, koje čine 7,35 % ukupnog stanovništva, a zatim slijede žene u dobi 75 – 79 godina s udjelom 6,7 %, dok su muškarci najbrojniji u dobi 55 – 59 godina s 4,33 % udjela u ukupnom broju stanovnika. Najmanje osoba pripada dobno-spolnoj kategoriji 90 i više godina, 10 žena i 2 muškaraca.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u općini Unešić je u razdoblju 2012. – 2015. godine rođeno 69 djece, a umrlo je 120 osoba (Tablica 3.17).

Tablica 3.17 Prirodno kretanje stanovništva općine Unešić u periodu 2012. - 2015. godine (Izvor: www.dzs.hr)

Godina	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast
2015.	9	38	-29
2014.	4	36	-32
2013.	12	39	-27
2012.	13	35	-22

Prema podacima navedenim u Programu, u razdoblju od 40 godina (1971. – 2011. godine), broj stanovnika na području Općine Unešić i na području Županije postupno se smanjivao. Točnije, u općini Unešić smanjio se 4,09 puta dok se na području Županije smanjio 1,47 puta. 1961. godine evidentirano je preko 7000 stanovnika, a od tada broj stanovnika počeo je naglo opadati, 2001. godine broj stanovnika iznosio je 2100 da bi do 2011. pao na 1686. Uzrok tomu je prevaga mortaliteta nad natalitetom te snažna emigracija koju su uzrokovale slabe gospodarske prilike. Mlado stanovništvo nije se moglo zaposliti zbog malog broja radnih mjesta, a kvaliteta života ostala je dugo na razmjerno niskoj razini. Najviše je emigriralo mlado radno sposobno stanovništvo i to u dva glavna središta, Split i Šibenik. Ratna zbivanja, iako nisu izravno zahvatila prostor općine Unešić, dodatno su utjecala na odljev stanovništva iz ovog područja. Nakon Domovinskog rata više mladih obitelji se odselilo u Knin zbog mogućnosti zaposlenja.

Obzirom na obrazovnu strukturu stanovništva, u općini Unešić najveći udio stanovništva starijeg od 15 godina ima srednjoškolsko obrazovanje (29,12 %), dok visoko obrazovanje ima 4,21 % stanovništva, a udio stanovništva bez škole je 16,43 %, od čega je 84,48 % žena (Tablica 3.18).

Tablica 3.18 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu (Izvor: www.dzs.hr)

Spol	Bez škole	1 - 3 razreda osnovne škole	4 - 7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
m	43	5	141	161	319	39
ž	234	33	211	119	172	32
ukupno	277	38	352	280	491	71

Prema podacima iz 2011. godine, na području Općine Unešić 52,55 % stanovništva pripada dobnoj skupini radno sposobnog stanovništva. Od toga je 54,4 % radno sposobnih muškaraca te 45,61 % radno sposobnih žena, a od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva, 45,15 % je radno aktivno, a zaposleni su u niže navedenim djelatnostima:

- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (62 osobe)
- Rudarstvo i vađenje (3 osobe)
- Prerađivačka industrija (51 osoba)
- Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (11 osoba)
- Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša (11 osoba)
- Građevinarstvo (27 osoba)
- Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala (46 osoba)
- Prijevoz i skladištenje (55 osoba)
- Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (16 osoba)
- Informacije i komunikacije (3 osobe)
- Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (2 osobe)
- Poslovanje nekretninama (1 osoba)
- Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (3 osobe)
- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (15 osoba)
- Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (41 osoba)
- Obrazovanje (28 osoba)

- Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (12 osoba)
- Umjetnost, zabava i rekreacija (2 osobe)
- Ostale uslužne djelatnosti (7 osoba)
- Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe (1 osoba)
- Nepoznato (3 osobe).

Prema dostupnim podacima, broj nezaposlenih stanovnika na području Općine Unešić u kolovozu 2016. godine je iznosio 40, od čega najveći broj nezaposlenih, njih 18, ima završenu trogodišnju srednju školu, školu za KV ili VKV radnike, a prema dobnoj strukturi najveći broj nezaposlenih je u dobi 20 – 29 godina (12) (www.hzz.hr).

3.9.1 Odgoj i školstvo

U općini Unešić je smješten Dječji vrtić „Maslačak“ u naselju Unešić koji predstavlja područni ured Dječjeg vrtića „Drniš“. Dječji vrtić u naselju Unešić je otvoren 2013. godine, a te iste godine u njega je upisano 16 djece u dobi od 3 – 6 godina. U okviru školskog odgoja na području Općine Unešić djeluje Osnovna škola „Jakova Gotovca“, međunarodna Eko-škola. Škola je osnovana 1939. godine.

3.9.2 Zdravlje ljudi i socijalna skrb

Cjelokupno drniško područje pokrivaju četiri ambulante od kojih se jedna nalazi u naselju Unešić, najbliži domovi zdravlja se nalaze u Drnišu i Šibeniku. U naselju Unešić je smještena stomatološka ambulanta i jedna ljekarna od četiri postojeće u drniškom području. Na drniškom području aktivno djeluje 5 timova hitne medicinske pomoći tijekom 24 sata, uz dežurni noćni tim. Prema podacima Plana upravljanja razvojem i marketingom turizma drniškog područja iz 2016. godine, potreba za većim brojem zdravstvenih stanica je neminovna kao i potreba za dodatnom ambulantnom opremom, koja je trenutno nedostatna i zastarjela. Povrh navedenog, problem se očituje i u malom broju liječnika i medicinskih sestara, koji se često transportiraju među postojećim zdravstvenim jedinicama, sukladno potrebama pacijenata.

3.10 Mogući razvoj okoliša bez provedbe Programa

Program predstavlja temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu od 2015. – 2020. godine.

U Programu su opisani negativni trendovi koji se odnose na kapacitete sustava Općine Unešić, resurse i infrastrukturu, društvene djelatnosti te negativni trendovi unutar sektora gospodarstva, s naglaskom na turizam i poljoprivredu. Ukoliko se Program ne bi realizirao ti trendovi bi se nastavili, a prikazani su detaljno dalje u tekstu (izvor: SWOT analiza Programa).

Kapaciteti sustava Općine Unešić:

- ne postoji tim za pripremu i upravljanje projektima
- ograničena financijska sredstva Općine Unešić
- stanje katastra i zemljišnih knjiga
- nije izrađen koncept koji definira namjene gospodarskih zona
- nije razrađena promocija Općine Unešić

Resursi i infrastruktura:

- dobar geografski položaj nedovoljno iskorišten kao resurs za razvoj općine Unešić
- nedovoljno iskorišteni povoljni klimatski uvjeti
- neriješeni imovinsko-pravni odnosi
- stanje katastra i zemljišnih knjiga
- raštrkana-nepovezana naselja
- depopulacija i starenje stanovništva
- niska gustoća naseljenosti
- nepovoljna prometna povezanost
- 55 % radno sposobnog stanovništva nije radno aktivno
- postojeća internet veza na području općine nije u skladu s potrebama i kapacitetima
- nedovoljno korištenje alternativnih izvora obnovljive energije
- ilegalna odlagališta otpada
- nepotpuna pokrivenost svih naselja vodoopskrbom i odvodnjom
- nepostojanje sustava sakupljanja i pročišćavanja otpadnih voda
- ostala javna infrastruktura u nezavidnom stanju (nogostupi, signalizacija, zelene površine...)

Društvene djelatnosti

- nedovoljno valorizirana kulturna baština
- neadekvatnost vrtića (opremljenost, uvjeti...)
- nezadovoljavajuća sportska infrastruktura u odnosu na potrebe i interese
- nepovoljna kvalifikacijska struktura stanovnika
- nedostatak društvenih mogućnosti, aktivnosti i događanja za mlade ljude

Gospodarstvo:

- vrijednost indeksa razvijenosti između 50 % i 75 % prosjeka RH
- ne postoji izgrađena poslovna infrastruktura
- nije donesen nikakav program mjera poticanja poduzetništva
- nedostatak investicija

- stanje katastra i zemljišnih knjiga
- ne postoji autonomna i globalna valorizacija resursne osnove
- ne postoje subjekti koji funkcioniraju na poduzetničkoj osnovi (turistički uredi i agencije)
- atrakcije i kulturno-sportska događanja nisu u funkciji poticaja turističkih posjeta
- ne postoji dovoljno smještajnih kapaciteta
- ne postoje poljoprivredne zadruge i proizvodne organizacije
- usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, kao i neriješeni imovinsko-pravni odnosi
- ne postojanje sustava navodnjavanja za više proizvođača odjednom
- odumiranje stočarskih i ratarskih djelatnosti
- slabi kapaciteti lokalnih poljoprivrednika za iskorištavanje fondova
- nedovoljno obrazovanog stanovništva u sektoru poljoprivrede i šumarstva
- nepostojanje organiziranog otkupa, kao i plasmana na tržište

4 Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati

Programom su definirani ciljevi i prioriteti razvoja Općine Unešić koji trebaju kroz svoje mjere integrirati načela održivog razvoja, kako bi provedba Programa bila prihvatljiva za sve okolišne teme. Početnom procjenom mjera Programa procijenjeni su potencijalni utjecaji na okolišne teme te su u ovom poglavlju izdvojene one na koje se očekuju utjecaji uslijed provedbe Programa (Tablica 4.1).

Tablica 4.1 Potencijalni očekivani utjecaji na okolišne teme

Okolišne teme	Analiza provedbe Programa na pojedinu okolišnu temu
Površinske i podzemne vode	U Programu nisu evidentirane mjere koje bi imale negativan utjecaj na ovu okolišnu temu. Sanacijom divljih odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda. Provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša doprinijet će se poboljšanju stanja vodnih tijela na području Općine Unešić.
Priroda	Mogu se očekivati negativni utjecaji na prirodu, što se odnosi na pojedine mjere. Predviđena izgradnja infrastrukture za korištenje energije iz obnovljivih izvora može rezultirati ugrozom kukaca, ptica i šišmiša u općini Unešić, dok provedba Mjere 2.1.6. Programa može negativno utjecati na ovu okolišnu temu ukoliko se realizacijom predviđenih projekata naruše krajobrazne vrijednosti. Međutim, mjera je dvojakog karaktera, tj. ukoliko se očuva i unaprijedi krajobrazna vrijednost, utjecaj bi se pozitivno odrazio na okolišnu temu priroda. Provedba dijela mjera koje se odnose na sanaciju divljih odlagališta, prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa te mjere koje se direktno odnose na zaštitu prirode mogu pozitivno djelovati na ovu okolišnu temu.
Korištenje zemljišta	Provedba Programa utjecat će na korištenje zemljišta uslijed sanacije divljih odlagališta, prevencije i ublažavanja elementarnih nepogoda te poticanja razvoja sektorskih djelatnosti koje koriste zemljište kao resurs. Sve mjere propisane Programom generirale bi pozitivne utjecaje na ovu okolišnu temu.
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	Očekuju se pozitivni utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke uslijed predviđenog korištenja energije iz obnovljivih izvora i provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša.
Kulturna baština	Očekuju se i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu na području Općine Unešić. Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći tijekom realizacije Mjere 2.1.6. Mjera kojom se predviđa renoviranje, izgradnja i opremanje objekata za društvene aktivnosti ima dvojak karakter. Njenom realizacijom mogući su i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu, dok se za ostala ulaganja u valorizaciju i očuvanje kulturnih dobara predviđena Programom očekuju samo pozitivni utjecaji na kulturnu baštinu ovog kraja.
Gospodarske značajke	Na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na gospodarske značajke, a pozitivni učinci na gospodarstvo očekuju se prvenstveno uslijed ulaganja u turizam i poduzetništvo.
Stanovništvo	Provedbom Programa očekuju se pozitivni utjecaji na stanovništvo prvenstveno uslijed unapređenja elektroopskrbe i vodoopskrbne infrastrukture, provođenja programa koji su izravno usmjereni ka podizanju kvalitete života ljudi unešićkog kraja, organiziranih edukacija u raznim sektorima te izgradnje i poboljšanja društvene infrastrukture.

5 Postojeći okolišni problemi koji su važni za Program

U ovom poglavlju izdvojeni su osnovni okolišni problemi na koje Program kroz definirane prioritete i mjere nudi adekvatna rješenja. Ukoliko se Studijom identificira problem u okolišu za koji nije definirano rješenje u Programu, daje se prijedlog mjere kojom bi se problem uklonio.

Izdvojeni okolišni problemi u Općini Unešić:

- Prema Izvješću o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Unešić za 2015. godinu na području Općine postoji 39 divljih odlagališta otpada. Na najvećem broju divljih odlagališta otpada odložen je građevinski materijal i materijal iz iskopa.
- Ne postoji sustav za odvodnju otpadnih voda, već se otpadne vode odlažu u septičke jame nedovoljne nepropusnosti što dovodi do onečišćenja podzemnih voda, a posredstvom podzemnih voda dovodi i do onečišćenja i ugroze cjelokupnog okoliša.
- Socijalne odlike su dugogodišnja nepovoljna demografska kretanja i nepovoljna demografska struktura, potom prilično nepovoljna obrazovna struktura stanovništva.
- Nedovoljno razvijena društvena infrastruktura dodatno otežava uspostavljanje povoljnije demografske slike čemu doprinosi slabo razvijen javni prijevoz, nedovoljno razvijena zdravstvena i socijalna skrb te neadekvatan vodoopskrbni i elektroenergetski sustav u pojedinim dijelovima Općine.
- Iako Općina Unešić ima potencijal za turistički razvoj, turizam i ugostiteljstvo nisu razvijeni. Općina raspolaže s malo smještajnih kapaciteta, niskom kvalitetom ponude što se odnosi i na nedovoljno razvijene selektivne oblike turizma.
- Područje Općine Unešić bogato je kulturno-povijesnom baštinom, međutim problem predstavlja nedovoljno ulaganje u obnovu i njezino očuvanje.
- Problemi u gospodarskom sektoru odnose se najčešće na nedovoljnu educiranost poduzetnika, administrativne barijere i nedovoljno razvijene poslovne usluge što dodatno otežava privlačenje novih ulagača.
- Prepreku poljoprivrednom razvoju predstavlja nedovoljna educiranost poljoprivrednih proizvođača i nedostatak osviještenosti o potencijalima u poljoprivredi.

Analizom najznačajnijih problema Općine Unešić evidentiran je pozitivan pomak u rješavanju okolišnih problema kroz definirane prioritete Programa. Studijom nisu identificirani problemi u okolišu za koje nije definirano rješenje u Programu.

6 Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Program

U nastavku (Tablica 6.1) je analiziran odnos Programa s ciljevima zaštite okoliša uspostavljenim po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma.

Tablica 6.1 Popis analiziranih međunarodnih ugovora i sporazuma s ciljevima koji se odnose na Program

Međunarodna konvencija/strategija	Ciljevi i svrha dokumenta
Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, Aarhus (1998.)	Cilj konvencije je da: „... radi doprinosa zaštiti prava svake osobe sadašnjega i budućih naraštaja na život u okolišu pogodnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit, svaka stranka jamči pravo pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša sukladno odredbama ove Konvencije“.
Protokol o strateškoj procjeni okoliša, Kijev (2003.)	Cilj Protokola je osigurati visoku razinu zaštite okoliša, uključujući i zdravlje, kroz: <ul style="list-style-type: none"> • osiguranje da se pitanja okoliša, uključujući i zdravlje, u potpunosti uzimaju u obzir u izradi planova i programa; • pridonošenje razmatranju zahtjeva okoliša, uključujući i zdravlja, u izradi politika i zakonodavstva; • uspostavljanje jasnih, transparentnih i učinkovitih postupaka za stratešku procjenu okoliša; • osiguranje sudjelovanja javnosti u strateškoj procjeni okoliša; i • uključivanje na te načine zahtjeva okoliša, uključujući i zdravlja, u mjere i instrumente čija je namjena poticati održivi razvitak.
Konvencija o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro (1992.)	Očuvanje sveukupne biološke raznolikosti. Održivo korištenje komponenata biološke raznolikosti. Pravedna i ravnomjerna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora. Ugradnja mjera očuvanja biološke raznolikosti u sve sektore, a naročito one koji direktno koriste prirodna dobra. Izrada nacionalnih strategija, programa i planova, ili uvrštavanje mjera očuvanja biološke raznolikosti u postojeće strategije, programe i planove. Identifikacija aktivnosti koje imaju ili mogu imati utjecaj na biološku raznolikost te vršiti monitoring tih aktivnosti.
Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima, Stockholm (2001.)	Smanjenje ili uklanjanje proizvodnje, upotrebe, ispuštanja, uvoza i izvoza visoko toksičnih supstanci u svrhu zaštite ljudi i okoliša te odabir alternative za postojeane organske onečišćujuće tvari.
Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija)	Zaštita europske divlje flore i faune i njihovih prirodnih staništa, kao i ugroženih migratornih vrsta. Mjere očuvanja zahtijevaju zabranu svih oblika namjernog hvatanja, zadržavanja i ubijanja, namjernog oštećivanja ili uništavanja lokacija važnih za parenje ili odmaranje kao i bilo kojeg oblika uznemiravanja ili trgovine ovim vrstama.
Tematska strategija za zaštitu tla COM/2006/231	Opći cilj projekta je zaštita i održivo korištenje tla, a temelji se na sljedećim načelima: <ul style="list-style-type: none"> • Sprječavanje daljnjeg propadanja tla i očuvanje njegove funkcije,

Međunarodna konvencija/strategija	Ciljevi i svrha dokumenta
	<ul style="list-style-type: none"> Vraćanje degradiranog tla na razinu funkcionalnosti, koja je u skladu sa sadašnjim i namjeranim iskorištavanjem tla. <p>Europska komisija je identificirala najznačajnije prijetnje prema tlu u Europi: erozija, smanjenje organske tvari, onečišćenje tla, zaslanjivanje tla, zbijanje tla, prekrivanje tla i zemljišta, gubitak biološke raznolikosti, prenamjena zemljišta, plavljenja i klizišta.</p>
Konvencija o europskim krajobrazima, Firenza (2000.)	Konvencija ima za cilj promicati zaštitu krajobraza, upravljanje i planiranje te organizirati europsku suradnju o pitanjima krajobraza.
Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe, Granada, (1985)	Svrha ove Konvencije jačanje je i promicanje politike usmjerene na konzervaciju i unapređenje europske graditeljske baštine. Konvencija potvrđuje potrebu za europskom solidarnošću glede konzervacije graditeljske baštine i promicanjem praktične suradnje između njezinih stranaka.
Europska konvencija o zaštiti arheološkog nasljedstva Europe, London (1969.)	Cilj konvencije je štiti arheološku baštinu Europe kao izvora kolektivnog sjećanja i kao osnove povijesnog i znanstvenog istraživanja.
Deklaracija o očuvanju smještaja struktura, mjesta i područja baštine, Xian (2005)	<p>Preporuke se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> zaštitu, očuvanje i poboljšanje povijesnih struktura graditeljske i prostorne baštine te naselja i krajolika, očuvanje i poboljšanje okoline, lokacije (<i>setting</i>) povijesnih građevina, naselja i krajolika, kao <i>buffer</i> zona u cilju sprječavanja degradacije njihovih vrijednosti.
Prijedlozi željenih standardiziranih instrumenata za povijesni urbani krajolik, UNESCO (2011)	Zaštita urbane baštine treba biti dio politike planiranja koje obuhvaća širi prostorni kontekst nove funkcije. Sadržaji, posebno turizam, trebaju omogućiti očuvanje baštine.
Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine, Valetta (1992)	Cilj Konvencije je zaštita arheološke baštine kao izvora europskoga kolektivnog sjećanja i kao predmeta povijesnog i znanstvenog proučavanja.
Povelja o zaštiti i upravljanju arheološkim naslijeđem, Lausanne (1990)	<p>Istraživanja arheoloških resursa su glavni alat za zaštitu arheološke baštine te trebaju biti opća obaveza u okviru zaštite i planiranja.</p> <p>Razvojni projekti su jedna od najvećih prijetnji arheološkoj baštini. Dužnost developera je osigurati istraživanja arheološke baštine u studijama utjecaja prije provedbe zahvata.</p>
Konvencija o vrijednosti kulturne baštine za društvo, Faro (2005)	<p>Neki od ciljeva ove Konvencije su:</p> <ul style="list-style-type: none"> priznati javni interes vezan uz dijelove kulturne baštine u skladu njihovim značajem za društvo; unaprijediti vrijednost kulturne baštine njezinom identifikacijom, proučavanjem, tumačenjem, zaštitom, očuvanjem i predstavljanjem; poticati gospodarsko i socijalno ozračje koje podupire sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz kulturnu baštinu; unaprjeđivati zaštitu kulturne baštine kao središnjeg čimbenika u uzajamno povezanim ciljevima održivog razvoja, kulturne raznolikosti i suvremenog stvaralaštva; priznati vrijednost kulturne baštine smještene na područjima pod njihovom jurisdikcijom bez obzira na njezino porijeklo.
Međunarodna povelja o kulturnom turizmu, Mexico (1999)	<p>Prirodna i kulturna baština, raznolikosti životne kulture glavne su turističke atrakcije.</p> <p>Turizam bi trebao donijeti korist ugostiteljskim zajednicama i pružiti motivaciju za bolju brigu i održavanje svoje kulturne baštine.</p>
Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, UNESCO, (1972)	Cilj uspostavljanja ove konvencije je efikasna zaštita i očuvanje kulturne i prirodne baštine na teritoriji država potpisnica, kao i popularizacija navedene baštine.

7 Utjecaji Programa na okoliš

Prilikom procjene utjecaja polazi se od činjenice da će se prilikom realizacije mjera Programa poštivati sve zakonske odredbe, stoga se Studija oslanja na predmetne zakone i u svojoj procjeni ne analizira utjecaje koji podliježu zakonskim obavezama.

Procjena utjecaja temelji se na strateškoj razini, koja isključuje pojedinačne zahvate i specifičnu projektno vezanu procjenu utjecaja na okoliš. Sukladno metodološkim preporukama za izradu strateških studija koje analiziraju strategije, planove i programe na krovnoj razini, nastalima u okviru projekta „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“ iz 2014. godine, procjena utjecaja izvršena je putem odabira strateškog cilja Studije. Strateški cilj na koji se procjenjuje utjecaj je „Usuglašenost mjera Programa sa zahtjevima okoliša i prirode“. Iz odabira cilja vidljivo je da glavna metodološka smjernica za procjenu utjecaja predstavlja analizu prihvatljivosti mjera koje predlaže Program u odnosu na relevantne okolišne teme s njihovim sastavnicama.

Uz analizu svih mjera daje se ocjena njihove opravdanosti u odnosu na ekološke zahtjeve po pitanju okoliša i prirode te se procjenjuju mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš.

Kriteriji za procjenu utjecaja

Prilikom procjene utjecaja mjera predloženih Programom, koriste se tri kategorije utjecaja:

Pozitivan utjecaj (+): Utjecaj je pozitivan ako predložena mjera poboljšava postojeće stanje okoliša u odnosu na sadašnje stanje ili trend. Do poboljšanja može doći uslijed rješavanja nekog od postojećih okolišnih problema ili uslijed pozitivne promjene postojećeg negativnog trenda.

Negativan utjecaj (-): Utjecaj se ocjenjuje kao negativan ako se procijeni da se provedbom mjera značajno negativan utjecaj ne može isključiti. Za ovu kategoriju utjecaja definiraju se mjere zaštite okoliša koje mogu isključiti/umanjiti mogućnost značajno negativnog utjecaja.

Neutralan utjecaj (I): Utjecaj je neutralan ukoliko mjere na strateškom nivou ne generiraju pozitivne ili negativne utjecaje na okoliš. Za ovu kategoriju utjecaja također se mogu definirati mjere poboljšanja.

Prilikom opisa utjecaja predloženih mjera na okoliš i prirodu, koriste se sljedeći termini koji služe za detaljnije definiranje vrste i opsega pojedinačnih utjecaja:

Neposredan utjecaj – ako je predložena mjera direktni izvor opisanog utjecaja.

Posredan utjecaj – ako predložena mjera generira promjenu koja je izvor opisanog (budućeg) utjecaja.

Kratkoročan utjecaj – ako djelovanje utjecaja na okoliš/prirodu prestaje unutar 5 godina.

Srednjoročan utjecaj – ako djelovanje utjecaja na okoliš/prirodu prestaje između 5. i 10. godine od početka razvoja utjecaja.

Trajan utjecaj – ako utjecaj ima trajne posljedice po okoliš/prirodu te ne prestaje ni nakon 10 godina.

Kumulativan utjecaj – ako predložena mjera može međudjelovati s drugim predloženim mjerama Programa ili postojećim ili planiranim aktivnostima, trendovima i zahvatima u prostoru, što generira utjecaje čije je zajedničko djelovanje veće od sume djelovanja pojedinačnih utjecaja.

Prekograničan utjecaj – ako predložena mjera može utjecati na okoliš/prirodu drugih država.

7.1 Procjena utjecaja Programa na okoliš

Analiza utjecaja Programa na okoliš podrazumijeva procjenu utjecaja svih mjera koje su definirane unutar strateških ciljeva te prioriteta razvoja Općine Unešić. U prvom koraku je za sve mjere definiran potencijalni utjecaj (+, - ili /) na okoliš, a potom su navedeni utjecaji detaljnije prikazani u poglavlju 7.2 Opis utjecaja na okoliš.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić				
PRIORITET 1.1: Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina				
Mjera 1.1.1: Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne cestovne infrastrukture (lokalnih i nerazvrstanih cesta te šumskih i poljskih putova)	PROJEKT 1.1.1.1: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta	Općina Unešić	Realizacijom Mjere 1.1.1. ne predviđaju se novi koridori cesta koji bi povećali fragmentiranost područja te se stoga neće generirati utjecaji na okoliš na strateškoj razini, odnosno utjecaj je neutralnog (/) karaktera.	Kako se mjerom ne predviđaju novi koridori cesta, ova mjera je ocjenjena kao neutralna.
	PROJEKT 1.1.1.2: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste	Unešić- Donje Vinovo		
Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza	PROJEKT 1.1.2.1: Rekonstrukcija i označavanje biciklističkih staza	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.2. neće se generirati negativni utjecaji na okoliš, međutim mjera će pozitivno (+) utjecati na turizam obzirom da cikloturizam predstavlja jedan od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja.	Projektna dokumentacija za Projekt 1.1.2.1. još uvijek ne postoji i nije poznata točna lokacija planiranih biciklističkih staza te stoga na strateškoj razini detaljnija procjena utjecaja na okoliš nije bila moguća.
Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza	PROJEKT 1.1.3.1: Izgradnja tematskih puteva pršuta, sira, vina, ljekovitog bilja	Općina Unešić	Izgradnjom tematskih puteva se domaćim i stranim posjetiteljima predstavljaju i manje poznata turistička područja, znamenitosti i ponuđači te se tako ostvaruje veća potrošnja na turistički manje razvijenim područjima. Stoga će realizacija ove mjere	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
			<p>potencijalno pozitivno (+) utjecati na turizam u općini Unešić.</p> <p>Provedbom ove mjere ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš.</p>	
Mjera 1.1.4: Integracija i poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.4. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	Obzirom da u sklopu ove dvije mjere nisu definirani projekti, a mjera je općenitog karaktera, na strateškoj razini detaljnija procjena utjecaja na okoliš nije bila moguća te su utjecaji ove mjere na okoliš ocijenjeni kao neutralni.
Mjera 1.1.5: Poboljšanje cestovne mreže te unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.5. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	
PRIORITET 1.2: Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda				
Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu	PROJEKT 1.2.1.1: Izgradnja vodoopskrbnog sustava	Gornje Vinovo, Čvrljevo, Gornje Utore, Donje Utore, Visoka	Mjerom 1.2.1. planirani su projekti izgradnje vodoopskrbnog sustava čime se očekuje pozitivan (+) utjecaj na zdravlje i kvalitetu života ljudi zbog poboljšanja kvalitete vodoopskrbe naselja u općini Unešić.	
Mjera 1.2.2: Izgradnja i unaprjeđenje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda	PROJEKT 1.2.2.1: Izgradnja kanalizacijskog sustava	Općina Unešić	Realizacija mjere nema utjecaj na okoliš na strateškoj razini, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	Projektna dokumentacija za izgradnju kanalizacijskog sustava ne postoji te nije određen način njegova ispusta ili povezivanja s nekim od postojećih ili planiranih sustava javne odvodnje, a trasa planiranog kanalizacijskog sustava nije predviđena PPU Općine Unešić. Obzirom na prethodno navedeno, strateškom procjenom utjecaj Mjere

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
				1.2.2. na okoliš okarakteriziran je kao neutralan.
PRIORITET 1.3: Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom				
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija	PROJEKT 1.3.1.1: Sanacija ilegalnih odlagališta otpada	Općina Unešić	Projektom sanacije divljih odlagališta otpada smanjio bi se pritisak na tlo, divlje vrste, staništa i vode pa se realizacijom ove mjere očekuju pozitivni (+) utjecaji na tlo, prirodu te površinske i podzemne vode.	
Mjera 1.3.2: Poticanje aktivnosti čišćenja javnih površina	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, provedbom Mjere 1.3.2. ne očekuju se negativni utjecaji na okolišne teme tijekom intervencija u okolišu, a zbog karaktera mjere okarakterizirana je kao mjera neutralnog (/) karaktera.	Iako Mjera 1.3.2. ima tendenciju pozitivnog utjecaja na cjelokupan okoliš, zbog općenitog karaktera mjere nije bilo moguće procijeniti na koje okolišne teme bi se utjecaj neposredno odrazio.
Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištim	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 1.3.3. očekuje se neposredno pozitivan (+) utjecaj na stanovništvo, dok će pozitivan utjecaj na okoliš uopće biti rezultat podizanja svijesti stanovnika općine Unešić.	
PRIORITET 1.4: Unapređenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja				
Mjera 1.4.1: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području Općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Iako Mjerom 1.4.1. za sad nisu predviđeni projekti, unapređenje elektroopskrbe na području Općine Unešić usmjereno je poboljšanju kvalitete života ljudi te će realizacija ove	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na ostale okolišne teme.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
			mjere ostvariti pozitivan (+) utjecaj na lokalno stanovništvo.	
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	PROJEKT 1.4.2.1: Razvoj energetski učinkovite hibridne javne rasvjete (sunce-vjetar)	Općina Unešić	Realizacijom projekta razvoja energetski učinkovite javne rasvjete očekuju se pozitivni (+) utjecaji na klimatske značajke uslijed smanjenje korištenja energije iz konvencionalnih izvora. Međutim, mogući su negativni (-) utjecaji na bioraznolikost unešićkog područja, a time i na ciljne vrste područja ekološke mreže koji bi nastali kao posljedica rada vjetroturbina pozicioniranih na stupovima javne rasvjete.	Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. još uvijek je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne javne rasvjete, a kao lokacija postavljanja hibridne javne rasvjete se navodi cijelo područje Općine. Prilikom procjene utjecaja na strateškoj razini ne može se isključiti negativan utjecaj rada hibridne javne rasvjete na faunu kukaca, ptica i šišmiša.
Mjera 1.4.3: Razviti promidžbu obnovljivih izvora energije	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (!) je karaktera.	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na okolišne teme.
Mjera 1.4.4: Poticati korištenje energetski učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetskej učinkovitosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini se ne očekuje generiranje negativnih utjecaja na okoliš provedbom Mjere 1.4.4., dok se pozitivni (+) utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke mogu očekivati.	
PRIORITET 1.5: Razvoj IKT infrastrukture				
Mjera 1.5.1: Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 1.5.1. očekuju se pozitivni (+) utjecaji na stanovništvo zbog podizanja kvalitete života ljudi.	Obzirom na općeniti karakter Mjere 1.5.1., na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na okolišne teme.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 1.5.2: Razvoj širokopojasnog interneta na čitavom području Općine	PROJEKT 1.5.2.1: Unapređenje pristupa širokopojasnom internetu na čitavom području Općine	Općina Unešić	Na strateškoj razini, realizacija Mjere 1.5.2. neće dovesti do negativnih utjecaja na okoliš te su jedini evidentirani utjecaji pozitivnog (+) karaktera koji će se prvenstveno odraziti na kvalitetu života ljudi na području Općine Unešić.	Prema Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine, ključnu ulogu u uspješnoj provedbi u njezinoj uspješnoj provedbi imaju tijela javne vlasti na regionalnoj (županijskoj) i lokalnoj razini (gradovi i općine), koje treba poticati i pomoći da se aktivno uključe u provedbu Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH.
PRIORITET 1.6: Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama				
Mjera 1.6.1: Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Podizanjem svijesti i edukacijom o upravljanju elementarnim nepogodama doprinjet će se podizanju (+) kvalitete života i zdravlja ljudi zbog mogućnosti pravovremene i ispravne reakcije na pojavu elementarne nepogode, a posredstvom ljudi utjecat će se i na očuvanje okoliša u cjelini.	
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	PROJEKT 1.6.2.1: Razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže	Općina Unešić	Mjera 1.6.2. se odnosi na prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa te se provedbom ove mjere očekuje pozitivan (+) utjecaj na korištenje zemljišta, prirodu i stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike				
PRIORITET 2.1: Sveukupni razvoj društvene infrastrukture				
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	PROJEKT 2.1.1.1: Rekonstrukcija i energetska unapređenje zgrade Općine	Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije projekata Mjere 2.1.1. na stanovništvo ogleda se u poboljšanju zdravlja i podizanju kvalitete života stanovnika općine Unešić. Mjera 2.1.1. uključuje prenamjenu korištenja starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe što može negativno (-) utjecati na očuvanje kulturne baštine ukoliko se prenamjenom naruši vrijednost kulturnih dobara, međutim, ukoliko se prenamjenom revitaliziraju kulturna dobra i tako zaustavi njihov daljnje propadanje, ova mjera će posredno pozitivno (+) utjecati na objekte kulturne baštine ovog kraja, dok će mjera imati izravan pozitivan utjecaj na razvoj gospodarstva općine Unešić.	
	PROJEKT 2.1.1.2: Rekonstrukcija i izgradnja kulturno-društvenog doma	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.3: Rekonstrukcija i opremanje ambulante	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.4: Rekonstrukcija i unapređenje sportskog centra Borovište	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.5: Izgradnja dječjih igrališta	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.6: Rekonstrukcija i energetska učinkovitost OŠ Jakov Gotovac te opremanje vrtića	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.7: Uređenje boćarskih terena i sadržaja	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.8: Uređenje i opremanje sportskih i kulturnih sadržaja – sportski centar Mirlović Zagora	Mirlović Zagora		
	PROJEKT 2.1.1.9: Prenamjena korištenja i namjene starih škola i	Općina Unešić		

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
	napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe			
Mjera 2.1.2: Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju	PROJEKT 2.1.2.1: Izgradnja doma za starije i nemoćne	Unešić/stara škola	Pozitivan (+) utjecaj ove mjere na stanovništvo se ogleda u doprinosu jačanju socijalnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju njihovom integracijom u društvo, te u poboljšanju socijalnih usluga u lokalnoj zajednici.	
Mjera 2.1.3: Integracija osoba u nepovoljnom položaju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom ove mjere doprinijelo bi se poboljšanju kvalitete socijalnih usluga u općini Unešić što bi pozitivno (+) utjecalo na kvalitetu života ljudi ovog kraja.	
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa	PROJEKT 2.1.4.1: Organizacija kulturnog ljeta	Općina Unešić	Provedbom projekta sadržanog u Mjeri 2.1.4. unaprijedit će se društveni potencijal općine Unešić, što bi se odrazilo i na turizam ovog područja promocijom općine Unešić kao turističke destinacije, stoga se može zaključiti da bi ova mjera izravno pozitivno (+) utjecala na kvalitetu života stanovništva, a posredno pozitivno (+) na turizam.	
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Korištenjem kulturne baštine kao resursa u funkciji lokalnog razvoja očekuje se pozitivan (+) utjecaj na stanovništvo, ali i posredno pozitivan (+) utjecaj na kulturnu baštinu koji proizlazi iz potrebe za njenim očuvanjem.	
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih	PROJEKT 2.1.6.1: Ulaganja u javne zelene površine	Unešić	Ovisno o načinu realizacije projekata, utjecaj ove mjere na krajobrazne	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
površina (trgova, parkova i sl.)	PROJEKT 2.1.6.2: Rekonstrukcija i valorizacija trga te izgradnja parkinga	Unešić	značajke može biti dvojakog karaktera. Ukoliko se realizacijom planiranih projekata naruše krajobrazne vrijednosti unešićkog područja utjecaj bi bio negativan (-) , međutim, ako se prilikom rekonstrukcije očuva ili unaprijedi krajobrazna vrijednost, utjecaj bi se pozitivno (+) odrazio na krajobraz ovog područja. Do negativnih (-) utjecaja na kulturnu baštinu može doći realizacijom Projekta 2.1.6.3. ukoliko se tijekom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji naruši vrijednost zaštićenih kulturnih dobara.	
	PROJEKT 2.1.6.3: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice	Unešić		
	PROJEKT 2.1.6.4: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice	Općina Unešić		
Mjera 2.1.7: Pобољшanje stanja javnog, linijskog prijevoza	PROJEKT 2.1.7.1: Unapređenje sustava javnog prijevoza, stajališta, autobusa, sufinanciranje linija	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije projekta Mjere 2.1.7. na stanovništvo ogleda se u podizanju kvalitete života stanovnika općine Unešić.	
Mjera 2.1.8: Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije Mjere 2.1.8. na stanovništvo ogleda se u podizanju kvalitete života stanovnika Općine Unešić.	
PRIORITET 2.2: Jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva (OCD) te unapređenje programa socijalne politike				
Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.2.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 2.2.2: Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 2.2.2. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na okolišne teme.
Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ostvarenjem ove mjere podigla bi se razina socijalne i zdravstvene skrbi što bi pozitivno (+) utjecalo na kvalitetu življenja i zdravlje stanovništva.	
Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.2.4. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
PRIORITET 2.3: Razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva				
Mjera 2.3.1. Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.3.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
Mjera 2.3.2. Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ostvarenjem ove mjere poboljšala bi se obrazovna struktura stanovništva, ostvarila bi se veća društvena uključenost, ostvario bi se razvoj aktivnoga građanstva uz razvijanje individualnih potencijala pojedinaca, što bi u konačnici pozitivno (+) utjecalo na socio-ekonomske značajke stanovništva općine Unešić.	
Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Depopulacija na području Općine Unešić prisutna je već dugi niz godina i predstavlja jedan od najvećih problema u cjelokupnom razvoju, a najučinkovitiji	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
mjera aktivne politike zapošljavanja			način zaustavljanja odljeva ljudi je podizanje kvalitete života, na što bi ova mjera u konačnici pozitivno (+) utjecala.	
PRIORITET 2.4: Osnažiti kapacitete Općine te izgraditi prepoznatljivost na tržištu				
Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na turizam rezultat su stvorenog identiteta općine Unešić.	
Mjera 2.4.2: Jačanje ljudskih potencijala Općine	PROJEKT 2.4.2.1: Stvaranje tima za pripremu i provedbu projekata	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.3: Izrada relevantnih strateških dokumenata, studija i dokumentacije	PROJEKT 2.4.3.1: Izmjena prostornog plana	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
	PROJEKT 2.4.3.2: Izrada strategije razvoja poljoprivrede	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.4.3.3: Izrada strategije razvoja turizma	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.4.3.4: Izrada koncepta za definiranje namjene poslovnih zona	Općina Unešić		
Mjera 2.4.4: Promidžba općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na turizam rezultat su promidžbe općine Unešić.	
Mjera 2.4.5: Jačanje sudjelovanja i angažmana svih građana u pripremi i provedbi Strategije razvoja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 2.4.6: Kontinuirano upoznavanje stanovnika Općine o provedbi i rezultatima rada Općine	PROJEKT 2.4.6.1: Izrada web stranice Općine	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.7: Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama u posjedu /suvlasništvu Općine te podrška rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na području cijele općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova sa ciljem osnaživanja kapaciteta Općine	PROJEKT 2.4.8.1: Turistički informativni centar	Unešić	Otvaranjem turističkog informativnog centra doprinijet će se razvoju i promociji turističke ponude ovog područja što će generirati pozitivne (+) utjecaje na ovu granu gospodarstva.	
PRIORITET 2.5: Pronatalitetna politika i zadržavanje lokalnog stanovništva				
Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.5.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.5.2. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja				
PRIORITET 3.1: Izgradnja poduzetničke infrastrukture te unapređenje poduzetničkog okruženja				
Mjera 3.1.1: Razvoj poslovnih zona sa gospodarskim sadržajima	PROJEKT 3.1.1.1: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Cera	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti izgradnje poduzetničke zone.	Programom nije definirano što se planira smjestiti u poduzetničku zonu u Unešiću. Lokacija planirane poduzetničke zone u Unešiću smještena je na granici III. zone sanitarne zaštite i na mozaičnom staništu submediteranskih i epimediteranskih suhih travnjaka s dračicama koje je ocijenjeno kao rijetki i ugroženi stanišni tip. Obzirom da površina poduzetničke zone zauzima 0,18 % ukupne površine navedenog stanišnog tipa u općini Unešić, izgradnjom poduzetničke zone ne očekuje se značajno narušavanje njegovog stanja.
	PROJEKT 3.1.1.2: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Mirlović Zagora		
	PROJEKT 3.1.1.3: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Nevest		
	PROJEKT 3.1.1.4: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Unešić		
	PROJEKT 3.1.1.5: Izgradnja poduzetničke zone	Unešić		
Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 3.1.2. doprinijet će se razvoju konkurentnijeg gospodarstva što se može okarakterizirati kao pozitivan (+) utjecaj na gospodarske značajke.	
Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika.	
Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na gospodarske značajke se ogledaju u učinkovitom upravljanju imovinom RH što potiče razvoj poduzetništva i doprinosi njegovoj stabilnosti na unešićkom području.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika.	
Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 3.1.6. doprinijet će se razvoju konkurentnijeg gospodarstva što se može okarakterizirati kao pozitivan (+) utjecaj na gospodarske značajke.	
Mjera 3.1.7: Usklađenje katastarskih izmjera	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Obzirom na karakter Mjere 3.1.7. koja se ne odnosi na intervencije u okolišu, realizacijom mjere se neće generirati negativni utjecaji na okolišne teme te je mjera okarakterizirana kao neutralna (/)	
Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom ove mjere očekuje se povećanje broja poduzetnika što bi pozitivno (+) utjecalo na gospodarske značajke općine Unešić.	
PRIORITET 3.2: Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi				
Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Programom nisu opisani projekti koji bi bili uključeni u ovu mjeru, ali obzirom da je mjerom predviđeno unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju, može se očekivati pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu, dok je zbog karaktera mjere i strateške razine procjene utjecaja, utjecaj na ostale okolišne teme okarakteriziran kao neutralan.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga	PROJEKT 3.2.2.1: Poticanje proizvođačkih organizacija	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu unešićkog kraja proizlazi iz karaktera Mjere 3.2.2. kojom se planira potaknuti osnivanje proizvođačkih organizacija.	
Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu proizlazi iz prvenstvenog cilja ove mjere koji je unapređenje poljoprivredne proizvodnje u općini Unešić.	
Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu odraz je uvođenja novih tehnologija u poljoprivrednu proizvodnju.	
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	PROJEKT 3.2.5.1: Edukacija i povezivanje poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke i poljoprivredu proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika i poljoprivrednika koji će steći nova znanja i vještine što će potencijalno rezultirati povećanjem poljoprivredne i poduzetničke konkurentnosti unešićkog područja..	
Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 3.2.6. na ovoj razini nema negativne utjecaje na okoliš. Realizacijom Mjere 3.2.6. očekuju se pozitivni (+) utjecaji na poljoprivredu.	
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom ove mjere povećat će se konkurentnost poljoprivrede što će se pozitivno (+) odraziti na korištenje zemljišta, a povezivanjem	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude			poljoprivrednika s akterima u turizmu očekuje se povećanje kvalitete turističke ponude što će pozitivno (+) utjecati na turizam općine Unešić.	
Mjera 3.2.8: Potpora i poticanje certificiranja, zaštite i standardizacije autohtonih poljoprivrednih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.2.8. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
PRIORITET 3.3: Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam				
Mjera 3.3.1: Razvoj poslovnih zona	PROJEKT 3.3.1: Projektna dokumentacija turističke zone	Koprno	Obzirom da se projekti sadržani u ovoj mjeri odnose na izradu projektne dokumentacije, na strateškoj razini Mjera 3.3.1. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
	PROJEKT 3.3.2: Projektna dokumentacija turističke zone	Podumci		
Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 3.3.2. ima za cilj poboljšati turističku infrastrukturu pa iako u mjeri nisu sadržani projekti, na strateškoj razini mogu se očekivati samo pozitivni (+) utjecaji na turizam. Zbog karaktera mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na okoliš.	
Mjera 3.3.3: Unaprjeđenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Unaprjeđenjem turističke ponude Mjera 3.3.3. izravno će pozitivno (+) djelovati na turizam općine Unešić.	
Mjera 3.3.4: Usvajanje plana razvoja turizma temeljenog na konceptu održivog razvoja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.3.4. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ova mjera generirala bi pozitivne (+) utjecaje na turizam kroz formiranje općine Unešić kao autentične turističke destinacije.	
Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unapređenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Obzirom da u mjeri nisu sadržani projekti, na strateškoj razini mogu se očekivati samo pozitivni (+) utjecaji na turizam. Zbog karaktera mjere i nedostatka zasebnih projekata, izuzev prethodno navedenog utjecaja, na strateškoj razini nisu evidentirani drugi utjecaji na okoliš.	
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom ove mjere mogući su pozitivni (+) utjecaji koji će se odraziti na turizam obogaćivanjem turističke ponude i na kulturnu baštinu uslijed očuvanja tradicijske proizvodnje.	
Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije	PROJEKT 3.3.8.1: Postavljanje turističke signalizacije	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.3.8. nema negativnih utjecaja na okoliš, dok se pozitivni (+) utjecaji na turizam mogu očekivati. Iako postavljanje dodatne turističke signalizacije uključuje intervencije u okolišu, ne očekuju se negativni utjecaj provedbe ove mjere na okoliš.	
PRIORITET 3.4: Povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva				
Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom Mjere 3.4.1. izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	Mala i srednja poduzeća su generator razvoja, s razvojem njihovog poslovanja pozitivno će se djelovati na poduzetničku klimu područja.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Stvaranjem pozitivne poduzetničke klime izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	
Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Razvojem inovativnog poduzetništva i obrtništva izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	
CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstva prirodne i kulturne baštine				
PRIORITET 4.1: Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara				
Mjera 4.1.1: Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.1. se pozitivno (+) odražava na prirodu.	
Mjera 4.1.2: Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	U Programu Mjerom 4.1.2. nisu predviđeni projekti i još uvijek niti jedno područje nije zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti prirode. Međutim, na području Općine Unešić postoje područja predložena za zaštitu pa su jedini očekivani utjecaji unapređenja sustava upravljanja zaštićenim područjima pozitivni (+) .	
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.3. je izravno usmjerena ka zaštiti okoliša te će se njenom provedbom generirati pozitivni (+) utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke, korištenje zemljišta, prirodu te površinske i podzemne vode.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Iako mjerom nisu predviđeni projekti, Mjera 4.1.4. je izravno usmjerena zaštiti prirode te će se njenom provedbom generirati pozitivni (+) utjecaji.	
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.5. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo i posredno pozitivno (+) na prirodu.	
Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Promocija prirodnih ljepota unešićkog kraja doprinijet će povećanju broja turista što bi pozitivno (+) utjecalo na razvoj turizma unešićkog područja. Ostali negativni/pozitivni utjecaji na strateškoj razini nisu evidentirani zbog nedostatka konkretnih projekata ove mjere.	
PRIORITET 4.2: Sustavno očuvanje, promocija i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine				
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	PROJEKT 4.2.1.1: Valorizacija naslijeđa Jakova Gotovca	Općina Unešić	Osim pozitivnog (+) utjecaja na turističku ponudu, predviđenim projektima pozitivno (+) će se utjecati i na očuvanje kulturno-povijesne baštine općine Unešić. Zbog karaktera mjere ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš.	Negativni utjecaji na kulturnu baštinu se ne očekuju obzirom da je arheološka istraživanja nužno provoditi sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15) i Pravilniku o arheološkim istraživanjima (NN 102/10) te uz odobrenje Konzervatorskog odjela u Šibeniku.
	PROJEKT 4.2.1.2: Turistička valorizacija i istraživanje lokaliteta iz pretpovijesti	Općina Unešić		

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	PROJEKT 4.2.2.1: Tematska valorizacija-Nakića svatovi-Vijanjac	Gornje Vinovo	Predviđenim projektom tematske valorizacije Nakića svatova – Vijanjac pozitivno (+) će se utjecati na očuvanje kulturno-povijesne baštine Općine Unešić i na unapređenje njezine turističke ponude.	
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provođenjem edukacije o održivom korištenju kulturne baštine i podizanjem svijesti lokalnog stanovništva o njezinoj važnosti pozitivno (+) će se odraziti na stanovništvo i posredno pozitivno (+) na očuvanje kulturne baštine.	
Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ova mjera generirala bi pozitivne (+) utjecaje na turizam Općine Unešić, ali i cijelog drniškog područja kroz formiranje drniškog područja kao autentične turističke destinacije.	

7.2 Opis utjecaja na okoliš

U nastavku se prikazuju mogući pozitivni i/ili negativni utjecaji mjera grupirani po okolišnim temama. Mjere koje nemaju evidentiran utjecaj na okoliš (neutralan utjecaj), sukladno metodologiji opisanoj u Poglavlju 7, nisu dalje obrađivane.

7.2.1 Površinske i podzemne vode

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekogраниčan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih odlagališta	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjerom 1.3.1. planira se sanirati divlja odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada predstavljaju točkaste izvore onečišćenja i mogu imati značajan negativan utjecaj na površinske i podzemne vode. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Međutim, u usporedbi s komunalnim odlagalištima otpada rizik je znatno veći zbog nepostojanja zaštitnih membrana koje bi spriječile prodor onečišćivala iz divljih odlagališta u tlo te posljedično u podzemne i površinske vode. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda.

Mjera 4.1.3. izravno je usmjerena ka zaštiti okoliša, te je poseban naglasak stavljen na zaštitu, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće vode. Sve navedeno imati će **pozitivan** utjecaj na površinske i podzemne vode.

7.2.2 Priroda

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekogраниčan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.1: Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.2: Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim područjima	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	+	x	✓	x	x	✓	x	x

Divlja odlagališta su lokacije na kojima se u načelu odlaže otpad na način kojim se ne vodi računa o zaštiti okoliša i estetskim uvjetima. Kao takva predstavljaju pritisak na divlje vrste i staništa na području na kojem se nalaze. Mjerom 1.3.1. se planira sanacija ovakvih odlagališta čime bi se unaprijedilo trenutno stanje okoliša i smanjio pritisak na vrste i staništa što je **pozitivan** pomak u zaštiti prirode općine Unešić. Također se očekuje pozitivan utjecaj na krajobrazne karakteristike kroz projekte sanacije. Poboľšanjem sadašnjeg stanja moguća je nova namjena degradiranih područja, što će utjecati na poboljšanje vizualnih kvaliteta krajobraza.

Mjerom 1.4.2. predviđena je izgradnja energetski učinkovite hibridne rasvjete koja bi iskorištavala energiju sunca i vjetra. Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne rasvjete. Hibridna rasvjeta je inovativni sustav koji koristi sunčevu i energiju vjetra za svoj rad. Hibridni sustav sadrži rasvjetno tijelo koje pogoni mala vjetroturbina i solarni panel. Prema dostupnim podacima, tek nekoliko radova se bavi tematikom utjecaja malih vjetroturbina na bioraznolikost (trenutno ne postoje dostupni podaci o utjecajima ovog tipa na faunu beskralješnjaka), međutim utjecaj vjetroturbina koje su implementirane na stupove ulične rasvjete, na okoliš nije istražen, kao ni razlika utjecaja malih vjetroturbina s horizontalnom i vertikalnom osi vrtnje. Postoje indicacije da vjetroturbine s vertikalnom osi vrtnje imaju manji utjecaj na divlje vrste, međutim, niti jedno relevantno istraživanje do sad to nije potvrdilo (Santangeli i Katzner, 2015). U nedavnom istraživanju koje je uključivalo analizu aktivnosti ptica i šišmiša u odnosu na udaljenost od male vjetroturbine, je navedeno da ptice ne pokazuju razlike u ponašanju, dok je aktivnost šišmiša smanjena na udaljenosti 1 - 5 m od vjetroturbine (Minderman i dr., 2012), što ukazuje da šišmiši izbjegavaju vjetroturbine. Međutim, prema istraživanju o mogućnosti percepcije elisa vjetroturbina od strane šišmiša, lateralna strana elise malih vjetroturbina reflektira manje od 10 % dolazećih ultrazvučnih valova čime je smanjena percepcija šišmišima, što za njih predstavlja dodatnu opasnost i potencijalno povećava mogućnost kolizije s elisama (Long i dr., 2009). Istraživanje koje je obuhvaćalo opasnost kolizije ptica i šišmiša s malim vjetroturbinama u svom zaključku navodi da male vjetroturbine na području Velike Britanije i Sjeverne Irske usmrte 1567 do 5510 jedinki ptica i 161 do 3363 jedinki šišmiša godišnje. U nastavku su navedene vrste ptica kod kojih je zabilježeno stradavanje na elisama malih vjetroturbina: *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Columba palumbus*, *Sturnus vulgaris*, *Turdus merula*, *Carduelis chloris*, *Falco tinnunculus* te neidentificirane vrste iz sljedećih rodova i porodica: *Larus sp.*, *Corvus sp.*, *Columbidae*, *Strigidae* (Minderman i dr., 2015). Nadalje, na hibridnu uličnu rasvjetu se instaliraju LED žarulje (ne emitiraju UV-spekter svjetla) koje zamjenjuju metal-halogene žarulje (emitiraju određenu količinu UV-a) koje se danas koriste. Obzirom na osjetljivost na UV-svjetlo, neke vrste šišmiša (*Pipistrellus sp.*, *Nyctalus sp.*, *Eptesicus sp.* i *Vespertilio sp.*) su više tolerantne, a neke ga izbjegavaju (*Myotis sp.*), dok većinu kukaca UV-svijetlo privlači. Iako ulična rasvjeta s LED žaruljama nije jaki atraktant kukaca, ona ih ne odbija pa se okupljaju oko ulične rasvjete, samo u manjem broju (Cowan i Gries, 2009). Stoga, zbog velike količine lako dostupne hrane, uličnu rasvjetu s konvencionalnim metal-halogenim žaruljama UV-tolerantne vrste šišmiša koriste kao mjesto hranjenja. Prelaskom na LED rasvjetu, smanjuje se količina plijena za šišmiše pa tako i njihov broj oko žarulja, ali se mijenja struktura vrsta, tj. ulična rasvjeta postaje mjesto hranjenja i UV-netolerantnim vrstama (Lewanzik i Voigt, 2016). Sukladno prethodno navedenom, ne mogu se isključiti **negativni** utjecaji hibridne javne rasvjete na ptice i šišmiše, ali ni na leteće kukce unatoč trenutnom ne postojanju relevantnih podataka koji bi to potvrdili. Obzirom da Programom nije definirana točna lokacija postavljanja ovog tipa javne rasvjete već se navodi cijelo područje Općine, mogući su negativni utjecaji i na ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato.

Pozitivan utjecaj na prirodu očekuje se provedbom Mjere 1.6.2. kojom se planira razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže čime će se ublažiti ili spriječiti djelovanje elementarnih nepogoda na staništa i divlje vrste.

Mjera 2.1.6. uključuje projekte koji imaju moguć pozitivan i negativan utjecaj na krajobrazne karakteristike područja Općine. **Pozitivan** utjecaj moguć je kroz projekte koji generiraju uređenje javnih zelenih površina, te kroz rekonstrukciju i valorizaciju trga. Uvidom u sadašnje stanje prostora vidljiv je nedostatak sadržaja i kvalitetnih otvorenih površina. Stvaranjem novih poboljšati će se dosadašnje stanje te stvoriti nove sadržajne i funkcionalne cjeline. **Negativan** utjecaj moguć je ukoliko se tijekom realizacije projekata sadržanih u ovoj mjeri stvore novi antropogeni elementi u prostoru koji nisu vizualno atraktivni.

Mjera 4.1.1. izravno je usmjerena zaštiti i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**.

Na području Općine Unešić ne postoji niti jedno područje zaštićeno Zakonom o zaštiti prirode, međutim, za zaštitu je predloženo nekoliko područja u kategorijama: park – šuma (1), značajni krajobraz (2) i spomenik prirode (6). Stoga, iako još ne postoje, u dogledno vrijeme moguće je proglašenje zaštićenih područja u općini Unešić te će Mjera 4.1.2. koja predviđa unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima doprinijeti njihovom očuvanju i tako **pozitivno** utjecati na prirodu ovog područja.

Mjere 4.1.3. i 4.1.4. direktno su usmjerene zaštiti i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**, dok se realizacijom Mjere 4.1.5. očekuju posredno **pozitivni** utjecaji na prirodu koji će proizaći iz osviještenosti lokalnog stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine.

Kumulativni utjecaji:

U slučaju da postoji interakcija između postojećih utjecaja i planiranog zahvata mogu se pojaviti značajni negativni kumulativni utjecaji na bioraznolikost područja. Kumulativni utjecaji proizlaze iz svih utjecaja prisutnih na određenom području. Do pojave kumulativnih utjecaja može doći uslijed realizacije Mjere 1.4.2. Programa kojom se predviđa izgradnja hibridne ulične rasvjete na principu iskorištavanja energije sunca i vjetrova s utjecajima nastalim radom vjetroelektrane „Velika Glava, Bubrig i Crni Vrh“.

7.2.3 Korištenje zemljišta

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih odlagališta	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjerom 1.3.1. predviđa se sanacija divljih odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada mogu onečistiti tlo koje prekrivaju organskim i anorganskim onečišćivačima. te na taj način negativno utjecati na njegovu kvalitetu. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na kakvoću tla na lokaciji divljih odlagališta otpada.

Kao sastavni dio Mjere 1.6.2. predviđen je i projekt razvoja mreže vatrogasnih puteva i hidrantske mreže. Budući da se uslijed klimatskih promjena, u budućnosti najavljuje sve učestalija pojava elementarnih nepogoda, za očekivati je i povećanje broja požara kroz godine. Požari predstavljaju veliku opasnost za poljoprivredu i šumsko područje te će se provođenjem navedenog projekta omogućiti efikasnije djelovanje vatrogasnih društava čime će se ublažiti negativni utjecaji požara što će **pozitivno** utjecati na korištenje zemljišta uopće.

Iako mjerama 3.2.1., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.6. i 3.2.7. nisu propisani specifični projekti one su direktno usmjerene ka razvoju i unaprjeđenju poljoprivrede te će imati **pozitivan** utjecaj na istu.

U sklopu Mjere 3.2.2. planira se projekt poticanja proizvođačkih organizacija čijom provedbom se očekuje **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu unešićkog područja. Poticanje poljoprivrednika na udruživanje u proizvođačke organizacije predstavlja značajnu mogućnost za poljoprivrednike, ovim se omogućuje otvaranje tržišta malim proizvođačima koji imaju slabiju pregovaračku moć i više su izloženi rizicima povezanim s velikim tržištima.

Projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine planiran je u okviru Mjere 3.2.5. Provedbom projekta će se pripremiti poduzetnike i poljoprivrednike za apliciranje za sredstva iz EU fondova i povećati njihova kompetitivnost na tržištu što će u konačnici imati **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu.

Mjera 4.1.3. za glavni cilj ima zaštitu okoliša, a poseban naglasak stavljen je, među ostalim i na tlo. Budući da mjerom planira zaštita, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće tla ona će na isto imati **pozitivan** utjecaj.

7.2.4 Kvaliteta zraka i klimatske značajke

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 1.4.4: Poticati korištenje energetski učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetske učinkovitosti	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Realizacijom projekta predviđenog Mjerom 1.4.2. može se očekivati posredno **pozitivan** utjecaj na klimatske značajke, jer će korištenje energije iz obnovljivih izvora rezultirati smanjenim korištenjem konvencionalnih izvora energije čime se smanjuje količina stakleničkih plinova koji danas predstavljaju najveći pritisak na klimu, dok će se realizacijom Mjere 1.4.4. smanjiti potrebe za energijom što će se također posredno **pozitivno** odraziti na klimatske značajke.

Mjera 4.1.3. direktno je usmjerena poboljšanju kakvoće zraka, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na ovu okolišnu temu **pozitivan**.

7.2.5 Kulturna baština

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	x	✓	x	x	✓	x	x
	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	+	x	✓	x	x	✓	x	x

Mjerom 2.1.1. predviđena je prenamjena starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe, što može imati dvojak utjecaj na kulturnu baštinu obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno navedeno koji objekti se planiraju prenamijeniti. Potencijalni **negativni** utjecaji mogući su ukoliko se planira prenamjena objekata kulturne baštine, a da se pri tom ne poštuje integritet i dostojanstvo baštine. Međutim, ukoliko se prilikom prenamjene sačuva i poštuje kulturni identitet objekta, realizacijom Projekta 2.1.1.9. bi se konzervirali i očuvali objekti kulturne baštine od daljnjeg propadanja, što je **pozitivan** utjecaj na ovu okolišnu temu.

Donošenjem programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice, što je predviđeno Mjerom 2.1.5., očekuju se posredno **pozitivni** utjecaji na kulturnu baštinu unešićkog područja, obzirom da se korištenjem kulturne baštine javlja i potreba za njenim očuvanjem i zaštitom, čemu će doprinijeti i provedba Mjere 3.3.7. kojom se planira poticati stvaranje i plasiranje na tržište tradicionalnih proizvoda čime će ih se očuvati od zaborava.

Projekt 2.1.6.4. sadržan u Mjeri 2.1.6. predviđa rekonstrukciju groblja i izgradnju mrtvačnica u općini Unešić. Obzirom da Programom nije specificirano na koja pojedinačna groblja i lokacije planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4., a praksa nalaže da se mrtvačnice grade uz groblja koja su često smještena u blizini objekata kulturne baštine. Stoga postoji opasnost od mogućih **negativnih** utjecaja na objekte kulturne baštine do kojih može doći prilikom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji mrtvačnica.

Mjera 4.2.1. sadržava projekte kojima se predviđa valorizacija kulturne baštine i istraživanje arheoloških lokaliteta. Obzirom da se arheološka istraživanja moraju provoditi sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15) i Pravilniku o arheološkim istraživanjima (NN 102/10) te da se arheološka istraživanja mogu obavljati samo na temelju odobrenja (rješenja), koje izdaje nadležni konzervatorski odjel Ministarstva kulture, u ovom slučaju Konzervatorski odjel u Šibeniku, realizacijom ove mjere se ne očekuju negativni utjecaji na kulturnu baštinu. Shodno prethodno navedenom, jedini utjecaj na kulturnu baštinu koji se očekuje kao posljedica provođenja Mjere 4.2.1. je **pozitivan**.

Projekt 4.2.2.1. Mjere 4.2.2. koji se odnosi na tematsku valorizaciju Nakića svatova doprinijet će promociji nematerijalne kulturne baštine na način kojim se potiče i optimizira njena zaštita i očuvanje te su jedini očekivani utjecaji koji će nastati provedbom ove mjere **pozitivni**, dok će se realizacijom Mjere 4.2.3. posredno **pozitivno** utjecati na kulturnu baštinu

podizanjem svijesti lokalnog stanovništva pomoću organiziranih edukacija, jer podizanje svijesti i poticanje održivog korištenja posredno će utjecati na njezino očuvanje.

7.2.6 Gospodarske značajke

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa	+	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.4.4: Promidžba općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova sa ciljem osnaživanja kapaciteta Općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.1: Razvoj poslovnih zona sa gospodarskim sadržajima	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području Općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.3: Unaprjeđenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unaprjeđenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenirna i ostalih tradicionalnih proizvoda	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine Općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗

Realizacijom Mjere 1.1.2. kojom se predviđa izgradnja biciklističkih staza ostvarit će se pozitivan utjecaj na turizam Općine Unešić jer će kulturna baština postati dostupnija posjetiteljima i time će se obogatiti turistička ponuda.

Mjerom 1.1.3. planiran je i projekt izgradnje tematskih puteva pršuta, sira, vina i ljekovitog bilja čime će se obogatiti turistička ponuda Općine Unešić, a što će imati **pozitivan** utjecaj na turizam.

Kao sastavni dio Mjere 2.1.4. planiran je i projekt organizacije kulturnog ljeta. Manifestacije ovoga tipa, iako nisu osnovane radi turizma, mogu imati **pozitivan** utjecaj na razvoj turizma uslijed promocije područja kao destinacije kulturnog turizma. Manifestacije mogu pridonijeti turističkom razvoju na način da povećaju priljev turista na destinaciju i nakon završetka manifestacije te na taj način promoviraju i ostale turističke sadržaje područja.

Mjerom 2.4.8. predviđen je projekt izgradnje turističkog informativnog centra. Budući da Općina Unešić trenutno nema turističku zajednicu, niti spada pod jurisdikciju susjednih turističkih zajednica, izgradnjom turističkog informativnog centra omogućit će se informiranje gostiju o turističkoj ponudi područja a time i općenito **pozitivno** utjecati na turističku ponudu, kao i realizacijom Mjere 2.4.1., 2.4.4. te Mjere 2.1.1. kojom je predviđena prenamjena starih škola i napuštenih objekata među ostalim i u turističke svrhe.

Mjerom 3.1.1. planira se razvoj poslovnih zona. Među predviđenim projektima je i izgradnja poduzetničke zone čime će se **pozitivno** utjecati na poduzetništvo, a posljedično tome i na razvoj ukupnog gospodarstva područja.

Mjere 3.1.2, 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5, 3.1.6. i 3.1.8. za osnovni cilj imaju razvoj poduzetništva na području Općine Unešić. Navedenim mjerama nisu propisani specifični projekti ali će njihova realizacija **pozitivno** utjecati na poduzetništvo a što će u konačnici doprinijeti i razvoju konkurentnosti gospodarstva područja.

Mjerom 3.2.5. predviđen je projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine Unešić. Povezivanjem i zajedničkim nastupom poljoprivrednici i poduzetnici mogu postići veću konkurentnost na tržištu a time i unaprijediti svoje poslovanje. Zbog navedenog provedba ove mjere ima će **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo.

Zajedničkim nastupanjem poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu, što je planirano mjerom 3.2.7. diversificirati će se djelatnost poljoprivrednika i obogatiti turistička ponuda područja. Ovo će imati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo uslijed povećanja prihoda, a i na turizam zbog širenja ponude ruralnog turizma.

Mjere 3.3.2., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.6., 3.3.7., 3.3.8. i 4.1.6. predviđene su u svrhu nadogradnje turističke infrastrukture, obogaćenja turističke ponude, promoviranja turističkog identiteta te ulaganja u razvoj turizma. Sve navedene aktivnosti direktno su usmjerene ka unaprjeđenju turizma na području općine Unešić te će iz tog razloga mjere imati **pozitivan** utjecaj na isti.

Sektor malog i srednjeg poduzetništva je najdinamičniji sektor svih razvijenih gospodarstava, te generator razvoja i ekonomskog rasta. Da bi mala i srednja poduzeća doista i postala generator razvoja, vrlo je važna dobra i poticajna poduzetnička klima u njihovom okruženju što se planira postići mjerama 3.4.1. i 3.4.2 ovog Programa pa se njihovom provedbom može očekivati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo Općine Unešić, čemu će doprinijeti i realizacija Mjere 3.4.3.

U okviru mjera 4.2.1. i 4.2.2. predviđena je valorizacija kulturnih dobara Općine Unešić kroz projekte valorizacije naslijeđa Jakova Gotovca, turističke valorizacije lokaliteta iz prapovijesti i tematske valorizacije lokaliteta Nakića svatovi u Vijanju. Valorizacijom se otvara mogućnost uključivanja ovih kulturnih dobara u turističku ponudu Općine Unešić čime će se doprinijeti turističkom razvoju Općine Unešić pa su jedini očekivani utjecaji provedbe ovih mjera na turizam unešićkog područja **pozitivni**.

Mjerom 4.2.4. planirano je objedinjavanje kulturne i prirodne ponude kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja. Promocija identiteta i autohtonosti područja pridonijeti će se renomiranosti područja kao turističke destinacije što potencijalno može dovesti do povećanog priljeva turista a time imati i **pozitivan** utjecaj na turizam.

7.2.7 Stanovništvo

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištim	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.4.1: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.5.1: Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.5.2: Razvoj širokopojasnog interneta na čitavom području Općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.6.1: Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.2: Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.3: Integracija osoba u nepovoljnom položaju	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih, i zabavnih programa*	+	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.7: Poboljšanje stanja javnog, linijskog prijevoza	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.8: Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika	+	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.1: Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.2: Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem mjera aktivne politike zapošljavanja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	+	✓	x	x	x	✓	x	x

*Zbog karaktera mjere/projekta nije bilo moguće odrediti vremenski obuhvat utjecaja mjere/projekta na okoliš

Mjere koje su definirane Programom imaju **pozitivan** socijalni utjecaj na prosperitet domaćeg stanovništva i kvalitetu življenja.

Općina Unešić nalazi se na području koje je prema PP Županije označeno kao područje čiji su postojeći vodovodi već davno potpuno iskorišteni i gdje su prisutne povremene redukcije u opskrbi vodom. Stoga će projekt izgradnje vodoopskrbnog sustava sadržan u Mjeri 1.2.1. će doprinijeti unapređenju trenutnog stanja vodoopskrbe na području Općine Unešić i tako **pozitivno** djelovati na stanovništvo kroz poboljšanje zdravstvenog stanja i kvalitete života ljudi.

Informiranje, izobrazba i poučavanje javnosti o zaštiti okoliša, održivom korištenju prirodne baštine i važnosti održivog upravljanja otpadom, što se planira ostvariti mjerama 1.3.3. i 4.1.5., **pozitivno** utječe na stanovništvo kroz razvijanje svijesti, a u konačnici će se odraziti i na zaštitu okoliša u cjelini.

Unapređenje elektroopskrbe, komunikacijske infrastrukture i širokopojasnog interneta te razvoj infrastrukture u svrhu zaštite od elementarnih nepogoda i njihovog ublažavanja uz osvještavanje javnosti, što je planirano mjerama 1.4.1., 1.5.1., 1.5.2., 1.6.1. i 1.6.2. **pozitivno** djeluju na stanovništvo. Realizacija navedenih mjera doprinijela bi poboljšanju zdravlja ljudi i kvalitete njihova života.

Podizanje razine socijalne i zdravstvene skrbi, te jačanje socijalnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju njihovom integracijom u društvo, što je planirano mjerama 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3. i 2.1.8. **pozitivno** će se odraziti na stanovništvo, odnosno doprinijet će kvaliteti življenja te zdravlju stanovništva na području Općine Unešić.

Manifestacije su važno sredstvo stjecanja prednosti i ostvarivanja različitih ekonomskih i socijalnih ciljeva za mnoge zajednice i turističke regije. Služe vrlo važnoj socijalnoj svrsi te pružaju kako turistima tako i lokalnom stanovništvu nesevakidašnja iskustva, stoga će organizacija kulturnog ljeta predviđena Mjerom 2.1.4. **pozitivno** djelovati na kvalitetu života ljudi kako unešićkog tako i cijelog dmiškog područja. Međutim, zbog karaktera ove mjere na strateškoj razini nije bilo moguće odrediti period trajanja ovog pozitivnog utjecaja.

Poboljšanje kvalitete javnog prijevoza predviđen Mjerom 2.1.7. predstavlja pozitivan ulog za općinsku upravu, korisnike/putnike i prijevoznike. Danas je u javnom prijevozu putnika prisutno stalno smanjenje broja korisnika, što je u velikoj mjeri odraz postignutog stupnja motorizacije i prekomjernog korištenja osobnog automobila za zadovoljavanje mobilnosti. To dovodi do zastoja u uličnom prometu, nedostatka mjesta za parkiranje i konflikata pješaka i motornih vozila. Obzirom na prethodno navedeno, unapređenjem sustava javnog prijevoza stanovnicima bi javni prijevoz postao dostupniji i privlačniji što bi se **pozitivno** odrazilo na kvalitetu života ljudi.

Mjerama 2.2.1. i 2.2.4. predviđeno je stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima aktivno sudjeluju u ostvarivanju društvenog blagostanja i jednakih mogućnosti.

Socijalna isključenost nije izbor; ona predstavlja pokazatelj nejednake raspodjele socijalnog i materijalnog bogatstva, sve slabiju socijalnu solidarnost, ograničen pristup mogućnostima. Stoga će se ostvarenjem Mjere 2.2.3. **pozitivan** utjecaj na stanovništvo ostvariti kroz pružanje jednakih mogućnosti i osnaživanje osjetljivih društvenih skupina što će uvelike povećati njihove izgleda da aktivno i produktivno sudjeluju u društvu. Velike su koristi od aktivnog doprinosa pojedinaca za društvo u cjelini, ne samo u smislu novčanih ušteda već i u smislu jače socijalne integracije.

U današnje vrijeme veliki je raskorak između potreba društva i obrazovanja koje daje škola, a cjeloživotno obrazovanje postaje sve bitnije. Cjeloživotno obrazovanje omogućava konstantni napredak pojedinca, a samim time i društva u cjelini. Unatoč prilagodbama obrazovnih ustanova novim trendovima i brzim promjenama, vrlo lako može doći do zastarijevanja znanja, stoga je potrebno uložiti veliki trud kako bi se obrazovni programi uskladili sa novim spoznajama i informacijama. Važnost obrazovanja ljudskih potencijala nikad nije bila važnija jer se u njemu ogleda napredak i samoispunjenje društva. Obzirom na prethodno navedeno, **pozitivan** utjecaj na kvalitetu života stanovništva će se ostvariti provođenjem Mjera 2.3.1. i 2.3.2. kojima se predviđa razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja na području Općine Unešić.

Provođenjem mjera aktivne politike zapošljavanja moguće je učiniti depopulacijska područja primamljivima mladima, posebno dugoročno nezaposlenima. Povećao bi se životni standard i razina dohotka, potaknula bi se simetrična migracijska kretanja i ublažio procese depopulacije i starenja, što je jedan od najvećih problema razvoja kako općine Unešić tako i cijelog drniškog područja. Prethodno navedeno upućuje na zaključak da će se realizacijom Mjere 2.3.3. ostvariti **pozitivan** pomak ka poboljšanju općeg trenutnog stanja stanovništva unešićkog područja čemu će doprinijeti i provođenje mjera 2.5.1. i 2.5.2.

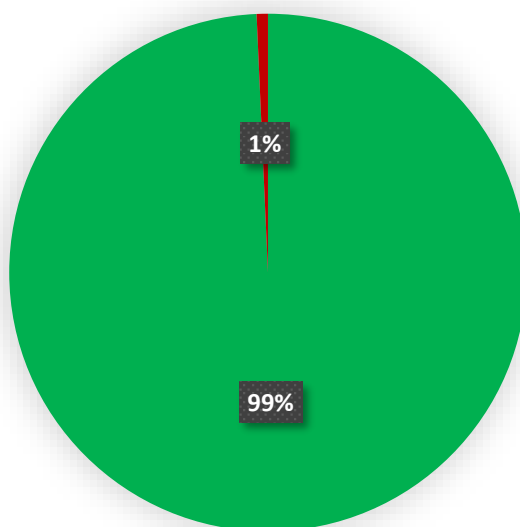
Donošenjem programa o korištenju kulturne baštine u lokalnim zajednicama te educiranjem stanovništva o održivom korištenju kulturne baštine, što je predviđeno mjerama 2.1.5. i 4.2.3., postići će se informiranost i veće znanje o samoj baštini.

7.3 Procjena utjecaja na strateški cilj

Strateški cilj na koji Studija procjenjuje utjecaj Programa glasi: „Usuglašenost mjera Programa sa zahtjevima okoliša i prirode“. Ovaj cilj daje uvid u održivost razvoja Općine Unešić definiranog Programom u odnosu na potrebno očuvanje prirodnih resursa. Ostvarenost cilja analizira se putem procjene utjecaja svih mjera na okoliš i prirodu u poglavlju 7.1 Procjena utjecaja Programa na okoliš.

U konačnoj ocjeni ispunjenosti strateškog cilja mjere su podijeljene u dvije skupine, u prvoj skupini su mjere za koje je utvrđen neutralan utjecaj objedinjene s mjerama koje su generirale pozitivan utjecaj, dok su u drugu skupinu uvrštene mjere koje imaju negativan utjecaj na okoliš i prirodu.

Slika ispod (Slika 7.1) pokazuje omjer pozitivnih/neutralnih (■) i negativnih (■) utjecaja mjera Programa na okoliš i prirodu, iz čega je vidljivo da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na analizirane teme okoliša.

Slika 7.1 Omjer pozitivnih/neutralnih i negativnih utjecaja Programa na okoliš i prirodu

Sa stajališta strateške procjene utjecaja na okoliš strateški cilj je zadovoljen, odnosno mjere koje se planiraju implementirati Programom zadovoljavaju uvjete zaštite okoliša i prirode uz Studijom predložene mjere zaštite.

8 Mjere zaštite okoliša

U ovom poglavlju definirane su mjere zaštite okoliša za one mjere Programa za koje je na strateškoj razini utvrđeno da mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš.

Mjera Programa	Utjecaj	Okolišna tema na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. još uvijek je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne javne rasvjete, a obzirom da hibridna rasvjeta na principu „sunce – vjetar“ uključuje i implementaciju malih vjetroturbin na rasvjetne stupove, provedbom ove mjere mogući su negativni utjecaji na bioraznolikost područja koji su posljedica ugroze ptica, šišmiša i kukaca nastale radom vjetroturbin. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.2 Priroda.	Priroda	Javnu rasvjetu potrebno je unaprijediti tehnologijom koja značajno ne ugrožava faunu ptica, šišmiša i kukaca. U daljnjim fazama razvoja projekta unapređenja javne rasvjete potrebno je procijeniti mogući utjecaj na bioraznolikost općine Unešić i ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato. Shodno opisanim utjecajima u poglavlju 7.2.2 Priroda i činjenici da trenutno ne postoje relevantna istraživanja o razlici utjecaja na bioraznolikost malih vjetroturbin s horizontalnom i vertikalnom osi, predlaže se izgradnja javne rasvjete koja bi iskoristavala samo energiju sunca.
Mjera 2.1.1: Renoviranje i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravlje, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	Prenamjena korištenja starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe može negativno utjecati na očuvanje kulturne baštine ukoliko se prenamjenom naruši vrijednost kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno definirano koji objekti se planiraju prenamijeniti, prije realizacije Projekta 2.1.1.9. nositelj projekta dužan je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	Ukoliko se predviđenim uređenjem javnih zelenih površina naruše krajobrazne vrijednosti unešićkog područja došlo bi do negativnog utjecaja na okolišnu temu priroda. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.2 Priroda.	Priroda	Uređenje javnih zelenih površina provoditi uz korištenje elemenata prirodnog i/ili kulturnog krajobraza te u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore.
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći realizacijom Projekta 2.1.6.4. ukoliko se tijekom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji naruši vrijednost zaštićenih kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Programom nije definirano na koja pojedinačna groblja i lokacije izgradnje planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4. Ukoliko se planirani zahvati predviđeni Projektom 2.1.6.4. nalaze u blizini evidentiranih ili registriranih nepokretnih kulturnih dobara potrebno je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku prije bilo kakvih intervencija u prostoru.

9 Zaključak

Program je temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu 2015. – 2020. godine. Sadrži sažeti prikaz realno ostvarivih preferencija zajednice kao rezultat zajedničkog angažmana na rješavanju problema i potreba jedinice lokalne samouprave. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova je svrha sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te zadovoljstvo stanovnika zajednice.

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa te se objedinjavanjem Programa s uvjetima za zaštitu okoliša stvara osnova za promicanje održivog razvitka. MZOIP je postupkom prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu donijelo Rješenje da je Program prihvatljiv za ekološku mrežu.

Tijekom pregleda strateških i planskih dokumenata Republike Hrvatske, Županije i Općine Unešić koji su povezani s provedbom Programa utvrđena je usuglašenost Programa sa svim navedenim strateškim i planskim dokumentima izuzev sadržaja Mjere 1.2.2. Programa. Planirana izgradnja kanalizacijskog sustava obuhvaćena Mjerom 1.2.2. nije predviđena PPU Općine Unešić i važećim PP Županije.

Prilikom procjene utjecaja kao glavna metodološka smjernica koristila se analiza prihvatljivosti mjera koje predlaže Program u odnosu na relevantne okolišne teme i njihove sastavnice. Procijenjeni su mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš. Nakon analize utvrđeno je da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš, a za mjere kod kojih je utvrđen mogući značajan negativan utjecaj navedene su i obrazložene mjere zaštite okoliša.

Mjere koje mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš su Mjera 1.4.2., 2.1.1. i 2.1.6.

Za Mjeru 1.4.2. je utvrđen potencijalno negativan utjecaj na okolišnu temu *Priroda*, tj. na bioraznolikost općine Unešić. Projekt razvoja energetske učinkovite hibridne javne rasvjete na principu „sunce – vjetar“ uključuje i implementaciju malih vjetroturbin na rasvjetne stupove koje predstavljaju potencijalnu opasnost za faunu kukaca, ptica i šišmiša unešićkog područja. Shodno tome je utvrđena mjera zaštite okoliša koja nalaže da je *javnu rasvjetu potrebno unaprijediti tehnologijom koja ne ugrožava faunu ptica, šišmiša i kukaca, a u daljnjim fazama razvoja projekta unapređenja javne rasvjete potrebno je procijeniti mogući utjecaj na bioraznolikost općine Unešić i ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato. Studijom se predlaže izgradnja javne rasvjete koja bi iskoristavala samo energiju sunca.*

Projektom 2.1.1.9. Mjere 2.1.1. nije specificirano koji objekti se planiraju prenamijeniti pa su potencijalno negativni utjecaji na okolišnu temu *Kulturna baština* mogući ukoliko se planira prenamjena objekata kulturne baštine, a da se pri tom ne poštuje integritet i dostojanstvo baštine. Studijom je predložena mjera zaštite kojom se navodi da je *prije realizacije projekta prenamjene korištenja i namjene starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe nositelj projekta dužan konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.*

Provedbom Mjere 2.1.6. mogući su negativni utjecaji na okolišnu temu *Priroda*, odnosno na krajobraz općine Unešić i na okolišnu temu *Kulturna baština*. Negativan utjecaj na krajobraz moguć je ukoliko se tijekom realizacije projekata sadržanih u ovoj mjeri stvore novi antropogeni elementi u prostoru koji nisu vizualno atraktivni. Kako bi se to izbjeglo Studijom je definirana mjera zaštite okoliša kojom se navodi da je *uređenje javnih zelenih površina potrebno provoditi uz korištenje elemenata prirodnog i/ili kulturnog krajobraza te u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore.* Projekt 2.1.6.4. sadržan u Mjeri 2.1.6. predviđa rekonstrukciju groblja i izgradnju mrtvačnica u općini Unešić. Obzirom da Programom nije specificirano na koja pojedinačna groblja i lokacije planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4., a praksa nalaže da se mrtvačnice grade uz groblja koja su često smještena u blizini objekata kulturne baštine, postoji opasnost od mogućih negativnih utjecaja na objekte kulturne baštine do kojih može doći prilikom izvođenja

planiranih rekonstrukcija i izgradnji mrtvačnica. Kako bi se spriječili negativni utjecaji Studija nalaže *konzultacije s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku prije bilo kakvih intervencija u prostoru ukoliko je utvrđeno da se planirani zahvati predviđeni Projektom 2.1.6.4. nalaze u blizini evidentiranih ili registriranih nepokretnih kulturnih dobara.*

Zaključno prethodno navedenom, implementacijom predloženih mjera zaštite okoliša Program će u potpunosti zadovoljiti uvjete zaštite okoliša i prirode.

10 Varijantna rješenja

Studija ne obrađuje varijantna rješenja, budući da Program, kao polazni dokument koji je predmet analize, ne predviđa druge pogodne mogućnosti za realizaciju pojedinih mjera.

11 Praćenje stanja okoliša

Uzimajući u obzir da su ovom strateškom procjenom analizirane mjere koje je definirao Program te da procjenom utjecaja ovih mjera na okoliš nisu detektirani utjecaji koji bi zahtijevali praćenje stanja na strateškoj razini, Studija nije definirala način praćenja stanja okoliša. Ono će se propisivati i obavljati za one aktivnosti koje će se provoditi na razini procjene utjecaja pojedinih zahvata na okoliš i ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

12 Izvori podataka

12.1 Znanstveni i stručni radovi

- Andlar, G., Aničić, B., Pereković, P., Rechner Dika I., Hrdalo I. (2010): Kulturni krajobraz i legislativa – stanje u Hrvatskoj, Društvena istraživanja, 20 (3), str. 813 – 835
- Andlar, G. (2012). Iznimni kulturni krajobrzi primorske Hrvatske. Disertacija, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
- Antolović, J., Flajšman, E., Frković, A., Grubešić, M., Holcer, D., Vuković, M., Flajšman, E., Grgurev, M., Hamidović, D., Pavlinić, I. i Tvrtković, N. (2006): Crvena knjiga sisavaca Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Cowan, T., Gries, G. (2009): Ultraviolet and violet light: attractive orientation cues for the Indian meal moth, *Plodia interpunctella*. *Entomologia Experimentalis et Applicata*. 131: 148-158.
- Dramstad, W.E., Olson, J.D., Forman, R.T. T. (1996), *Landscape ecology principles in landscape architecture and land-use planning*, Harvard University Graduate School of Design, Island Press and the American Society of Landscape Architects
- Filipčić, A. (2001.): Razgraničenje Köppenovih klimatskih tipova Cf i Cs u Hrvatskoj, *Acta Geographica Croatica*, 35, 7-18.
- Ivanović, A., Sikirica V., Marković, S. & Sakač, K.: Osnovna geološka karta SFRJ 1: 100 000 List Driš K33-9. Inst. geol. istraž. Zagreb (1967- 1972), Savezni geol. zavod Beograd, 1977.
- Ivanović, A., Sikirica V. & Sakač, K.: Osnovna geološka karta 1: 100 000. Tumač za list Driš K33-9. Inst. geol. istraž. Zagreb (1972), Savezni geol. zavod Beograd, 59 str., Beograd, 1978.
- Jelić, D., Kuljerić, M., Koren, T., Treer, D., Šalamon, D., Lončar, M., Podnar-Lešić, M., Janev Hutinec, B., Bogdanović, T., Mekinić, S. i Jelić, K. (2015): Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske. Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatsko herpetološko društvo HYL A, Zagreb
- Lewanzik, D., Voigt, C. C. (2016): Transition from conventional to light-emitting diode street lighting changes activity of urban bats. *J Appl Ecol*. doi:10.1111/1365-2664.12758
- Long, C.V. et. al. (2009): Wind turbines and bat mortality: interactions of bat echolocation pulses with moving turbine rotor blades. IN: Fifth International Conference on Bio-acoustics 2009, 31st March-2nd April 2009, Loughborough. *Proceedings of the Institute of Acoustics*, 31 (1), pp. 183 - 190
- Magaš, D., Blaće, A. (2011): Geografske osnove razvoja Općine Unešić, u: Zagora između stočarsko-ratarske tradicije te procesa litoralizacije i globalizacije (ur. Matas, M., Faričić, J.), Sveučilište u Zadru, Kulturni sabor Zagore, Ogranak Matice hrvatske Split, Zadar, Zagreb, Split, 131-194.
- Mendušić, M. (2005.): Pretpovijesna arheološka topografi ja prostora župa Konjevrate i Mirlović zagora, Konjevrate i Mirlović zagora, Župe šibenske biskupije – Zbornik radova, Hrvatska akademija znanosti umjetnosti, Odsjek za povijesne znanosti, Muzej grada Šibenika, 85-101.
- Minderman, J., Pendlebury, C.J., Pearce-Higgins, J.W., Park, K.J. (2012) Experimental evidence for the effect of small wind turbine proximity and operation on bird and bat activity. *PLoS One*, 7, e41177.
- Minderman, J., Fuentes-Montemayor, E., Pearce-Higgins, J. W., Pendlebury, C. J., Park, K. J. (2015). Estimates and correlates of bird and bat mortality at small wind turbine sites. *Biodiversity and Conservation*, 24(3), 467-482.
- Mrakovčić, M., Brigić, A., Buj, I., Čaleta, M., Mustafić, P. i Zanella, D. (2006): Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb

- Müller, J. (1988): Škarin samogred - Eine fruhneolithische Station mit monochromer Ware und Impreso-Keramik an der Ostadria, *Archaeologisches Korrespondenzblatt*, 18, Bamberg, 219-235.
- Nikolić, T. ur. (2015): Flora Croatica baza podataka, On-Line (<http://hirc.botanic.hr/fcd>), Botanički zavod, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu (pristupljeno: HAOP, datum: 29.09.2016.)
- Ozimec, R., Bedek, J., Gottstein, S., Jalžić, B., Slapnik, R., Štamol, V., Bilandžija, H., Dražina, T., Kletečki, E., Komerički, A., Lukić, M., Pavlek, M. (2009): Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Santangeli, A., Katzner, T. (2015): A call for conservation scientists to evaluate opportunities and risks from operation of vertical axis wind turbines. *Front. Ecol. Evol.* 3:68. doi: 10.3389/fevo.2015.00068
- Šašić, M., Mihoci, I., Kučinić, M. (2015): Crvena knjiga danjih leptira Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb
- Tkalčec, Z., Mešić, A., Matočec, N., Kušan, I. (2008): Crvena knjiga gljiva Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Čiković, D., Barišić, S. (2013): Crvena knjiga ptica Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Zwicker, G., Žeger Pleše, I., Zupan, I. (2008): Zaštićena geobaština Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb

12.2 Internetske baze podataka

Agencija za zaštitu okoliša – Corine Land Cover, 2012

FCD – Flora Croatica Database, <http://hirc.botanic.hr/fcd>

Hrvatske šume, <http://javni-podaci-karta.hrsume.hr/>

Lovački portal, <http://www.lovac.info/lovacki-portal-lovac-home/karte-lovista-hrvatske.html>

Ministarstvo kulture, www.min-kulture.hr

Ministarstvo poljoprivrede, https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Lovista.aspx

Ministarstvo poljoprivrede, www.mps.hr

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, <https://razvoj.gov.hr/>

Oikon - Kartiranje staništa Republike Hrvatske, 2004

Portal otvorenih podataka Republike Hrvatske, <http://data.gov.hr/dataset/registar-kulturnih-dobara>

Službena stranica Državnog zavoda za statistiku, www.dzs.hr

Službena stranica Hrvatskog centra za razminiranje, www.hcr.hr

Službena stranica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, www.hzz.hr

Službena stranica Općine Unešić, www.unesic.hr

Web portal Informacijskog sustava zaštite prirode, www.biportal.hr

Web portal Državne geodetske uprave, www.dgu.hr

Web portal Državnog hidrometeorološkog zavoda, <http://meteo.hr/>

<http://www.bisnode.hr/proizvod/bonitetihr/>

12.3 Zakoni, pravilnici, uredbe, direktive

Direktivom 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta (SL L 206,22.07.1992.)

Direktiva 2001/42/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš

Direktiva europskog parlamenta i vijeća o energetskej učinkovitosti (2012/27/EU)

Direktiva 2001/80/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o ograničenju emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz velikih uređaja za loženje

Direktiva 2000/60/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. kojom se uspostavlja okvir za djelovanje zajednice na području politike voda

Pravilnik o arheološkim istraživanjima (NN 102/10)

Pravilnik o dobroj poljoprivrednoj praksi u korištenju gnojiva (Narodne novine, br. 56/08)

Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (Narodne novine, br. 80/13, 43/14)

Pravilnik o određivanju kulturnih predmeta koji se smatraju nacionalnim blagom država članica Europske unije (NN 38/04)

Pravilnik o parametrima sukladnosti i metodama analize vode za ljudsku potrošnju (Narodne novine, br. 125/13, 141/13)

Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (Narodne novine, br. 88/14).

Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne odvodnje (Narodne novine, br. 28/11, 16/14)

Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe (Narodne novine, br. 28/11, 16/14)

Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (Narodne novine, br. 70/08)

Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (Narodne novine 03/13),

Pravilnik o sanitarno tehničkim i higijenskim te drugim uvjetima koje moraju ispunjavati vodoopskrbni objekti (Narodne novine, br. 44/14)

Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (Narodne novine, br. 144/13, 75/16)

Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13)

Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (Narodne novine, br. 66/11, 47/13)

Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima (Narodne novine, br. 9/14)

Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (Narodne novine br. 03/13)

Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13)

Uredba o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u zraku u Republici Hrvatskoj, (Narodne novine br. 108/13)

Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, br. 61/14)

Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12)

Uredba o standardu kakvoće voda (Narodne novine, br. 73/13, 151/14)

Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/13, 151/14, 78/15)

Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine, br. 64/08)

Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima (Narodne novine, br. 90/14)

Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine, br. 67/14)

Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (Narodne novine, br. 117/12)

- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, br. 64/08)
- Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine, br. 53/09, 90/11, 56/13, 154/14)
- Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14)
- Zakon o lovstvu (Narodne novine, br. 140/05, 75/09, 153/09, 14/14)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine, br. 39/13)
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, (NN, Međunarodni ugovori 5/05,5/07)
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 06/96)
- Zakon o potvrđivanju Okvirne konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (NN, Međunarodni ugovori 5/07)
- Zakon o potvrđivanju Protokola o strateškoj procjeni okoliša uz Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 07/09)
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima (NN; Međunarodni ugovori, br. 12/02)
- Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13)
- Zakon o ratifikaciji Europske konvencije o zaštiti arheološke baštine (revidirana) iz 1992. godine sastavljene u Valetti 16. siječnja 1992. godine, (NN, Međunarodni ugovori, 4/04 i 9/04)
- Zakon o šumama (Narodne novine, br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)
- Zakon o vodama (Narodne novine, br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14)
- Zakon o vodi za ljudsku potrošnju (Narodne novine, br. 56/13)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN br. 69/99, 151/03, 157/03; Ispravak NN, br. 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14)
- Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13)
- Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13)
- Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, br. 79/07, 113/08 i 43/09)
- Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14)

12.4 Konvencije, protokoli, sporazumi

- Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998.)
- Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Espoo, 1991)
- Protokol o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003.)
- Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.)
- Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (Stockholm, 2001.)
- Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija)
- Tematska strategija za zaštitu tla COM/2006/231
- Konvencija o europskim krajobrazima (Firenze, 2000.)

- Europska konvencija o zaštiti arheološkog naslijeđa Europe (London, 1969.)
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe, (NN, Međunarodni ugovori, 6/94)
- Deklaracija o očuvanju smještaja struktura, mjesta i područja baštine (Xian, 2005)
- Prijedlozi željenih standardiziranih instrumenata za povijesni urbani krajolik (UNESCO, 2011)
- Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (Valetta, 1992)
- Povelja o zaštiti i upravljanju arheološkim naslijeđem (Lausanne, 1990)
- Konvencija o vrijednosti kulturne baštine za društvo, (Faro, 2005)
- Međunarodna povelja o kulturnom turizmu (Mexico, 1999)
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (UNESCO, 1972)

12.5 Planovi, programi, strategije

- Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011.-2016., Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske, 2011
- Akcijski plan razvoja cikloturizma, Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2015
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020. (Narodne novine, br. 116/12)
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016.
- Nacionalna strategija zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. (Narodne novine, br. 68/13)
- Nacrt Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020., UHY Savjetovanje d.o.o.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020., Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske, 2014
- Plan gospodarenja otpadom za Općinu Unešić za razdoblje od 2013. do 2021. godine, 2013
- Plan upravljanja razvojem i marketingom turizma dnrškog područja, Eupolis grupa, 2016.
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021., Hrvatske vode, 2016
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. Ministarstvo poljoprivrede, 2015.
- Prostorni plan uređenja Općine Unešić (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, br. 10/07, 13/16)
- Prostorni plan Šibensko-kninske županije (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, br. 09/12, 04/13, 02/14)
- Razvojna strategija Šibensko-kninske županije 2011. – 2013. (2016.) (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, br. 06/11, 12/14)
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 143/08)
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020. (Narodne novine, br. 130/09)
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 130/05)
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine, br. 124/14)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. - 2030. (Narodne novine, br. 131/14)
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020. (Narodne novine, br. 136/13)
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (NN 55/13) (Narodne novine, br. 55/13)

Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine (Narodne novine, br. 68/16)

Strategija upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. godine (Narodne novine, br. 76/13)

Strategija upravljanja vodama (Narodne novine, br. 91/08)

Strateški plan ministarstva kulture 2015. – 2017., Ministarstvo kulture, 2014

Strateški plan Ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015. – 2017., Ministarstvo poljoprivrede, 2014

12.6 Izvješća i publikacije

Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2014. godinu, Agencija za zaštitu okoliša, 2015.

Izvješće o stanju okoliša Šibensko-kninske županije, OIKON d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju, 2010.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Unešić za 2015. godinu, 2016

Landscape character assessment, Guidance for England and Scotland, (2002): The countryside Agency and Scottish Natural Heritage, Sheffield

Registar nerazvrstanih cesta na području Općine Unešić, Geomapa d.o.o., 2015

13 Sažetak

13.1 Uvod

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka (Zakon o zaštiti okoliša).

Izrađivač Programa je UHY savjetovanje d.o.o., Hrvatske mornarice 1H, 21 000 Split. Postupak strateške procjene prema Odluci o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. provodi Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić. Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za Program provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš, Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša. Ovim postupkom se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa.

U slučaju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Programa, za njegovu je provedbu, prema Zakonu o zaštiti okoliša, nadležan Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić. Načelnik Općine Unešić 25. srpnja. 2016. donio je Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. (KLASA: 351-01/16-01/1; URBROJ: 2182/07-16-1). Odluka se nalazi u poglavlju Prilozi (Prilog 2 – Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš).

Za Program je proveden postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode za koji je MZOIP donio Rješenje (KLASA: UP/I 612-07/16-71/321, URBROJ: 517-07-2-1-16-2) 06. lipnja 2016. godine da je Program prihvatljiv za ekološku mrežu te stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti. Rješenje MZOIP-a nalazi se u poglavlju Prilozi (Prilog 3 - Rješenje MZOIP-a o prihvatljivosti za ekološku mrežu).

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Studije objavljena je na internetskoj stranici Općine Unešić (www.unesic.hr). Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. donesena je 21. studenog 2016. godine (KLASA: 351-01/16-01/01, URBROJ: 2182/07-16-42), a nalazi se u poglavlju Prilozi (Prilog 1 - Odluka o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš).

Sukladno navedenoj Odluci o sadržaju Studije i odredbama Zakona o zaštiti okoliša, obrađene su okolišne teme na koje provedba Programa može imati utjecaj:

- Geološke značajke
- Površinske i podzemne vode
- Priroda (bioraznolikost, zaštićena područja, ekološka mreža, georaznolikost, krajobraz)
- Korištenje zemljišta (tlo, poljoprivreda, šumsko područje)
- Kvaliteta zraka i klimatske značajke
- Kulturna baština
- Gospodarske značajke (turizam i ugostiteljstvo, poduzetništvo, lovstvo)
- Infrastruktura (promet, telekomunikacije, energetski sustavi, vodoopskrbni sustav, sustav odvodnje, otpad)
- Stanovništvo (zdravlje ljudi i socio-ekonomske značajke).

S ciljem što preciznije i kvalitetnije izrade Studije u više navrata su provedene konzultacije s predstavnicima Jedinственог upravnog odjela Općine Unešić te predstavnicima izrađivača Programa iz tvrtke UHY savjetovanje d.o.o.

13.2 Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati

Programom su definirani ciljevi i prioriteti razvoja Općine Unešić koji trebaju kroz svoje mjere integrirati načela održivog razvoja, kako bi provedba Programa bila prihvatljiva za sve okolišne teme. Početnom procjenom mjera Programa procijenjeni su potencijalni utjecaji na okolišne teme te su u ovom poglavlju izdvojene one na koje se očekuju utjecaji uslijed provedbe Programa (Tablica 4.1).

Tablica 13.1 Potencijalni očekivani utjecaji na okolišne teme

Okolišne teme	Analiza provedbe Programa na pojedinu okolišnu temu
Površinske i podzemne vode	U Programu nisu evidentirane mjere koje bi imale negativan utjecaj na ovu okolišnu temu. Sanacijom divljih odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda. Provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša doprinijet će se poboljšanju stanja vodnih tijela na području Općine Unešić.
Priroda	Mogu se očekivati negativni utjecaji na prirodu, što se odnosi na pojedine mjere. Predviđena izgradnja infrastrukture za korištenje energije iz obnovljivih izvora može rezultirati ugrozom kukaca, ptica i šišmiša u općini Unešić, dok provedba Mjere 2.1.6. Programa može negativno utjecati na ovu okolišnu temu ukoliko se realizacijom predviđenih projekata naruše krajobrazne vrijednosti. Međutim, mjera je dvojakog karaktera, tj. ukoliko se očuva i unaprijedi krajobrazna vrijednost, utjecaj bi se pozitivno odrazio na okolišnu temu priroda. Provedba dijela mjera koje se odnose na sanaciju divljih odlagališta, prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa te mjere koje se direktno odnose na zaštitu prirode mogu pozitivno djelovati na ovu okolišnu temu.
Korištenje zemljišta	Provedba Programa utjecat će na korištenje zemljišta uslijed sanacije divljih odlagališta, prevencije i ublažavanja elementarnih nepogoda te poticanja razvoja sektorskih djelatnosti koje koriste zemljište kao resurs. Sve mjere propisane Programom generirale bi pozitivne utjecaje na ovu okolišnu temu.
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	Očekuju se pozitivni utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke uslijed predviđenog korištenja energije iz obnovljivih izvora i provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša.
Kulturna baština	Očekuju se i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu na području Općine Unešić. Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći tijekom realizacije Mjere 2.1.6. Mjera kojom se predviđa renoviranje, izgradnja i opremanje objekata za društvene aktivnosti ima dvojak karakter. Njenom realizacijom mogući su i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu, dok se za ostala ulaganja u valorizaciju i očuvanje kulturnih dobara predviđena Programom očekuju samo pozitivni utjecaji na kulturnu baštinu ovog kraja.
Gospodarske značajke	Na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na gospodarske značajke, a pozitivni učinci na gospodarstvo očekuju se prvenstveno uslijed ulaganja u turizam i poduzetništvo.
Stanovništvo	Provedbom Programa očekuju se pozitivni utjecaji na stanovništvo prvenstveno uslijed unapređenja elektroopskrbe i vodoopskrbne infrastrukture, provođenja programa koji su izravno usmjereni ka podizanju kvalitete života ljudi unešićkog kraja, organiziranih edukacija u raznim sektorima te izgradnje i poboljšanja društvene infrastrukture.

13.3 Utjecaji Programa na okoliš

Prilikom procjene utjecaja polazi se od činjenice da će se prilikom realizacije mjera Programa poštivati sve zakonske odredbe, stoga se Studija oslanja na predmetne zakone i u svojoj procjeni ne analizira utjecaje koji podliježu zakonskim obavezama.

Procjena utjecaja temelji se na strateškoj razini, koja isključuje pojedinačne zahvate i specifičnu projektno vezanu procjenu utjecaja na okoliš. Sukladno metodološkim preporukama za izradu strateških studija koje analiziraju strategije, planove i programe na krovnoj razini, nastalima u okviru projekta „*Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini*“ iz 2014. godine, procjena utjecaja izvršena je putem odabira strateškog cilja Studije. Strateški cilj na koji se procjenjuje utjecaj je „Usuglašenost mjera Programa sa zahtjevima okoliša i prirode“. Iz odabira cilja vidljivo je da glavna metodološka smjernica za procjenu utjecaja predstavlja analizu prihvatljivosti mjera koje predlaže Program u odnosu na relevantne okolišne teme s njihovim sastavnicama.

Uz analizu svih mjera daje se ocjena njihove opravdanosti u odnosu na ekološke zahtjeve po pitanju okoliša i prirode te se procjenjuju mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš.

Kriteriji za procjenu utjecaja

Prilikom procjene utjecaja mjera predloženih Programom, koriste se tri kategorije utjecaja:

Pozitivan utjecaj (+): Utjecaj je pozitivan ako predložena mjera poboljšava postojeće stanje okoliša u odnosu na sadašnje stanje ili trend. Do poboljšanja može doći uslijed rješavanja nekog od postojećih okolišnih problema ili uslijed pozitivne promjene postojećeg negativnog trenda.

Negativan utjecaj (-): Utjecaj se ocjenjuje kao negativan ako se procijeni da se provedbom mjera značajno negativan utjecaj ne može isključiti. Za ovu kategoriju utjecaja definiraju se mjere zaštite okoliša koje mogu isključiti/umanjiti mogućnost značajno negativnog utjecaja.

Neutralan utjecaj (I): Utjecaj je neutralan ukoliko mjere na strateškom nivou ne generiraju pozitivne ili negativne utjecaje na okoliš. Za ovu kategoriju utjecaja također se mogu definirati mjere poboljšanja.

Prilikom opisa utjecaja predloženih mjera na okoliš i prirodu, koriste se sljedeći termini koji služe za detaljnije definiranje vrste i opsega pojedinačnih utjecaja:

Neposredan utjecaj – ako je predložena mjera direktni izvor opisanog utjecaja.

Posredan utjecaj – ako predložena mjera generira promjenu koja je izvor opisanog (budućeg) utjecaja.

Kratkoročan utjecaj – ako djelovanje utjecaja na okoliš/prirodu prestaje unutar 5 godina.

Srednjoročan utjecaj – ako djelovanje utjecaja na okoliš/prirodu prestaje između 5. i 10. godine od početka razvoja utjecaja.

Trajan utjecaj – ako utjecaj ima trajne posljedice po okoliš/prirodu te ne prestaje ni nakon 10 godina.

Kumulativan utjecaj – ako predložena mjera može međudjelovati s drugim predloženim mjerama Programa ili postojećim ili planiranim aktivnostima, trendovima i zahvatima u prostoru, što generira utjecaje čije je zajedničko djelovanje veće od sume djelovanja pojedinačnih utjecaja.

Prekograničan utjecaj – ako predložena mjera može utjecati na okoliš/prirodu drugih država.

13.3.1 Procjena utjecaja Programa na okoliš

Analiza utjecaja Programa na okoliš podrazumijeva procjenu utjecaja svih mjera koje su definirane unutar strateških ciljeva te prioriteta razvoja Općine Unešić. U prvom koraku je za sve mjere definiran potencijalni utjecaj (+, - ili /) na okoliš, a potom su navedeni utjecaji detaljnije prikazani u poglavlju 13.3.2 Opis utjecaja na okoliš.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić				
PRIORITET 1.1: Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina				
Mjera 1.1.1: Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne cestovne infrastrukture (lokalnih i nerazvrstanih cesta te šumskih i poljskih putova)	PROJEKT 1.1.1.1: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta	Općina Unešić	Realizacijom Mjere 1.1.1. ne predviđaju se novi koridori cesta koji bi povećali fragmentiranost područja te se stoga neće generirati utjecaji na okoliš na strateškoj razini, odnosno utjecaj je neutralnog (/) karaktera.	Kako se mjerom ne predviđaju novi koridori cesta, ova mjera je ocjenjena kao neutralna.
	PROJEKT 1.1.1.2: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste	Unešić- Donje Vinovo		
Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza	PROJEKT 1.1.2.1: Rekonstrukcija i označavanje biciklističkih staza	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.2. neće se generirati negativni utjecaji na okoliš, međutim mjera će pozitivno (+) utjecati na turizam obzirom da cikloturizam predstavlja jedan od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja.	Projektna dokumentacija za Projekt 1.1.2.1. još uvijek ne postoji i nije poznata točna lokacija planiranih biciklističkih staza te stoga na strateškoj razini detaljnija procjena utjecaja na okoliš nije bila moguća.
Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza	PROJEKT 1.1.3.1: Izgradnja tematskih puteva pršuta, sira, vina, ljekovitog bilja	Općina Unešić	Izgradnjom tematskih puteva se domaćim i stranim posjetiteljima predstavljaju i manje poznata turistička područja, znamenitosti i ponuđači te se tako ostvaruje veća potrošnja na turistički manje razvijenim područjima. Stoga će realizacija ove mjere	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
			<p>potencijalno pozitivno (+) utjecati na turizam u općini Unešić.</p> <p>Provedbom ove mjere ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš.</p>	
Mjera 1.1.4: Integracija i poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.4. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	Obzirom da u sklopu ove dvije mjere nisu definirani projekti, a mjera je općenitog karaktera, na strateškoj razini detaljnija procjena utjecaja na okoliš nije bila moguća te su utjecaji ove mjere na okoliš ocijenjeni kao neutralni.
Mjera 1.1.5: Poboljšanje cestovne mreže te unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 1.1.5. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	
PRIORITET 1.2: Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda				
Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu	PROJEKT 1.2.1.1: Izgradnja vodoopskrbnog sustava	Gornje Vinovo, Čvrljevo, Gornje Utore, Donje Utore, Visoka	Mjerom 1.2.1. planirani su projekti izgradnje vodoopskrbnog sustava čime se očekuje pozitivan (+) utjecaj na zdravlje i kvalitetu života ljudi zbog poboljšanja kvalitete vodoopskrbe naselja u općini Unešić.	
Mjera 1.2.2: Izgradnja i unaprjeđenje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda	PROJEKT 1.2.2.1: Izgradnja kanalizacijskog sustava	Općina Unešić	Realizacija mjere nema utjecaj na okoliš na strateškoj razini, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	Projektna dokumentacija za izgradnju kanalizacijskog sustava ne postoji te nije određen način njegova ispusta ili povezivanja s nekim od postojećih ili planiranih sustava javne odvodnje, a trasa planiranog kanalizacijskog sustava nije predviđena PPU Općine Unešić. Obzirom na prethodno navedeno, strateškom procjenom utjecaj Mjere

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
				1.2.2. na okoliš okarakteriziran je kao neutralan.
PRIORITET 1.3: Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom				
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija	PROJEKT 1.3.1.1: Sanacija ilegalnih odlagališta otpada	Općina Unešić	Projektom sanacije divljih odlagališta otpada smanjio bi se pritisak na tlo, divlje vrste, staništa i vode pa se realizacijom ove mjere očekuju pozitivni (+) utjecaji na tlo, prirodu te površinske i podzemne vode.	
Mjera 1.3.2: Poticanje aktivnosti čišćenja javnih površina	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, provedbom Mjere 1.3.2. ne očekuju se negativni utjecaji na okolišne teme tijekom intervencija u okolišu, a zbog karaktera mjere okarakterizirana je kao mjera neutralnog (/) karaktera.	Iako Mjera 1.3.2. ima tendenciju pozitivnog utjecaja na cjelokupan okoliš, zbog općenitog karaktera mjere nije bilo moguće procijeniti na koje okolišne teme bi se utjecaj neposredno odrazio.
Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 1.3.3. očekuje se neposredno pozitivan (+) utjecaj na stanovništvo, dok će pozitivan utjecaj na okoliš uopće biti rezultat podizanja svijesti stanovnika općine Unešić.	
PRIORITET 1.4: Unapređenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja				
Mjera 1.4.1: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području Općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Iako Mjerom 1.4.1. za sad nisu predviđeni projekti, unapređenje elektroopskrbe na području Općine Unešić usmjereno je poboljšanju kvalitete života ljudi te će realizacija ove	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na ostale okolišne teme.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
			mjere ostvariti pozitivan (+) utjecaj na lokalno stanovništvo.	
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	PROJEKT 1.4.2.1: Razvoj energetski učinkovite hibridne javne rasvjete (sunce-vjetar)	Općina Unešić	Realizacijom projekta razvoja energetski učinkovite javne rasvjete očekuju se pozitivni (+) utjecaji na klimatske značajke uslijed smanjenje korištenja energije iz konvencionalnih izvora. Međutim, mogući su negativni (-) utjecaji na bioraznolikost unešićkog područja, a time i na ciljne vrste područja ekološke mreže koji bi nastali kao posljedica rada vjetroturbina pozicioniranih na stupovima javne rasvjete.	Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. još uvijek je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne javne rasvjete, a kao lokacija postavljanja hibridne javne rasvjete se navodi cijelo područje Općine. Prilikom procjene utjecaja na strateškoj razini ne može se isključiti negativan utjecaj rada hibridne javne rasvjete na faunu kukaca, ptica i šišmiša.
Mjera 1.4.3: Razviti promidžbu obnovljivih izvora energije	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na okolišne teme.
Mjera 1.4.4: Poticati korištenje energetski učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetske učinkovitosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini se ne očekuje generiranje negativnih utjecaja na okoliš provedbom Mjere 1.4.4., dok se pozitivni (+) utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke mogu očekivati.	
PRIORITET 1.5: Razvoj IKT infrastrukture				
Mjera 1.5.1: Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 1.5.1. očekuju se pozitivni (+) utjecaji na stanovništvo zbog podizanja kvalitete života ljudi.	Obzirom na općeniti karakter Mjere 1.5.1., na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na okolišne teme.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 1.5.2: Razvoj širokopojasnog interneta na čitavom području Općine	PROJEKT 1.5.2.1: Unapređenje pristupa širokopojasnom internetu na čitavom području Općine	Općina Unešić	Na strateškoj razini, realizacija Mjere 1.5.2. neće dovesti do negativnih utjecaja na okoliš te su jedini evidentirani utjecaji pozitivnog (+) karaktera koji će se prvenstveno odraziti na kvalitetu života ljudi na području Općine Unešić.	Prema Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine, ključnu ulogu u uspješnoj provedbi u njezinoj uspješnoj provedbi imaju tijela javne vlasti na regionalnoj (županijskoj) i lokalnoj razini (gradovi i općine), koje treba poticati i pomoći da se aktivno uključe u provedbu Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH.
PRIORITET 1.6: Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama				
Mjera 1.6.1: Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Podizanjem svijesti i edukacijom o upravljanju elementarnim nepogodama doprinjet će se podizanju (+) kvalitete života i zdravlja ljudi zbog mogućnosti pravovremene i ispravne reakcije na pojavu elementarne nepogode, a posredstvom ljudi utjecat će se i na očuvanje okoliša u cjelini.	
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	PROJEKT 1.6.2.1: Razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže	Općina Unešić	Mjera 1.6.2. se odnosi na prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa te se provedbom ove mjere očekuje pozitivan (+) utjecaj na korištenje zemljišta, prirodu i stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike				
PRIORITET 2.1: Sveukupni razvoj društvene infrastrukture				
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	PROJEKT 2.1.1.1: Rekonstrukcija i energetska unapređenje zgrade Općine	Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije projekata Mjere 2.1.1. na stanovništvo ogleda se u poboljšanju zdravlja i podizanju kvalitete života stanovnika općine Unešić. Mjera 2.1.1. uključuje prenamjenu korištenja starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe što može negativno (-) utjecati na očuvanje kulturne baštine ukoliko se prenamjenom naruši vrijednost kulturnih dobara, međutim, ukoliko se prenamjenom revitaliziraju kulturna dobra i tako zaustavi njihov daljnje propadanje, ova mjera će posredno pozitivno (+) utjecati na objekte kulturne baštine ovog kraja, dok će mjera imati izravan pozitivan utjecaj na razvoj gospodarstva općine Unešić.	
	PROJEKT 2.1.1.2: Rekonstrukcija i izgradnja kulturno-društvenog doma	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.3: Rekonstrukcija i opremanje ambulante	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.4: Rekonstrukcija i unapređenje sportskog centra Borovište	Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.5: Izgradnja dječjih igrališta	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.6: Rekonstrukcija i energetska učinkovitost OŠ Jakov Gotovac te opremanje vrtića	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.7: Uređenje boćarskih terena i sadržaja	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.1.1.8: Uređenje i opremanje sportskih i kulturnih sadržaja – sportski centar Mirlović Zagora	Mirlović Zagora		
	PROJEKT 2.1.1.9: Prenamjena korištenja i namjene starih škola i	Općina Unešić		

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
	napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe			
Mjera 2.1.2: Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju	PROJEKT 2.1.2.1: Izgradnja doma za starije i nemoćne	Unešić/stara škola	Pozitivan (+) utjecaj ove mjere na stanovništvo se ogleda u doprinosu jačanju socijalnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju njihovom integracijom u društvo, te u poboljšanju socijalnih usluga u lokalnoj zajednici.	
Mjera 2.1.3: Integracija osoba u nepovoljnom položaju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom ove mjere doprinijelo bi se poboljšanju kvalitete socijalnih usluga u općini Unešić što bi pozitivno (+) utjecalo na kvalitetu života ljudi ovog kraja.	
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa	PROJEKT 2.1.4.1: Organizacija kulturnog ljeta	Općina Unešić	Provedbom projekta sadržanog u Mjeri 2.1.4. unaprijedit će se društveni potencijal općine Unešić, što bi se odrazilo i na turizam ovog područja promocijom općine Unešić kao turističke destinacije, stoga se može zaključiti da bi ova mjera izravno pozitivno (+) utjecala na kvalitetu života stanovništva, a posredno pozitivno (+) na turizam.	
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Korištenjem kulturne baštine kao resursa u funkciji lokalnog razvoja očekuje se pozitivan (+) utjecaj na stanovništvo, ali i posredno pozitivan (+) utjecaj na kulturnu baštinu koji proizlazi iz potrebe za njenim očuvanjem.	
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih	PROJEKT 2.1.6.1: Ulaganja u javne zelene površine	Unešić	Ovisno o načinu realizacije projekata, utjecaj ove mjere na krajobrazne	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
površina (trgova, parkova i sl.)	PROJEKT 2.1.6.2: Rekonstrukcija i valorizacija trga te izgradnja parkinga	Unešić	značajke može biti dvojakog karaktera. Ukoliko se realizacijom planiranih projekata naruše krajobrazne vrijednosti unešićkog područja utjecaj bi bio negativan (-) , međutim, ako se prilikom rekonstrukcije očuva ili unaprijedi krajobrazna vrijednost, utjecaj bi se pozitivno (+) odrazio na krajobraz ovog područja. Do negativnih (-) utjecaja na kulturnu baštinu može doći realizacijom Projekta 2.1.6.3. ukoliko se tijekom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji naruši vrijednost zaštićenih kulturnih dobara.	
	PROJEKT 2.1.6.3: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice	Unešić		
	PROJEKT 2.1.6.4: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice	Općina Unešić		
Mjera 2.1.7: Pобољшanje stanja javnog, linijskog prijevoza	PROJEKT 2.1.7.1: Unapređenje sustava javnog prijevoza, stajališta, autobusa, sufinanciranje linija	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije projekta Mjere 2.1.7. na stanovništvo ogleda se u podizanju kvalitete života stanovnika općine Unešić.	
Mjera 2.1.8: Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj realizacije Mjere 2.1.8. na stanovništvo ogleda se u podizanju kvalitete života stanovnika Općine Unešić.	
PRIORITET 2.2: Jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva (OCD) te unapređenje programa socijalne politike				
Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.2.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 2.2.2: Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Procjenom na strateškoj razini, realizacijom Mjere 2.2.2. neće se generirati utjecaji na okoliš, odnosno utjecaji su neutralnog (/) karaktera.	Obzirom na općeniti karakter mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani utjecaji na okolišne teme.
Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ostvarenjem ove mjere podigla bi se razina socijalne i zdravstvene skrbi što bi pozitivno (+) utjecalo na kvalitetu življenja i zdravlje stanovništva.	
Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.2.4. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
PRIORITET 2.3: Razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva				
Mjera 2.3.1. Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.3.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
Mjera 2.3.2. Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ostvarenjem ove mjere poboljšala bi se obrazovna struktura stanovništva, ostvarila bi se veća društvena uključenost, ostvario bi se razvoj aktivnoga građanstva uz razvijanje individualnih potencijala pojedinaca, što bi u konačnici pozitivno (+) utjecalo na socio-ekonomske značajke stanovništva općine Unešić.	
Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Depopulacija na području Općine Unešić prisutna je već dugi niz godina i predstavlja jedan od najvećih problema u cjelokupnom razvoju, a najučinkovitiji	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
mjera aktivne politike zapošljavanja			način zaustavljanja odljeva ljudi je podizanje kvalitete života, na što bi ova mjera u konačnici pozitivno (+) utjecala.	
PRIORITET 2.4: Osnažiti kapacitete Općine te izgraditi prepoznatljivost na tržištu				
Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na turizam rezultat su stvorenog identiteta općine Unešić.	
Mjera 2.4.2: Jačanje ljudskih potencijala Općine	PROJEKT 2.4.2.1: Stvaranje tima za pripremu i provedbu projekata	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.3: Izrada relevantnih strateških dokumenata, studija i dokumentacije	PROJEKT 2.4.3.1: Izmjena prostornog plana	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
	PROJEKT 2.4.3.2: Izrada strategije razvoja poljoprivrede	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.4.3.3: Izrada strategije razvoja turizma	Općina Unešić		
	PROJEKT 2.4.3.4: Izrada koncepta za definiranje namjene poslovnih zona	Općina Unešić		
Mjera 2.4.4: Promidžba općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na turizam rezultat su promidžbe općine Unešić.	
Mjera 2.4.5: Jačanje sudjelovanja i angažmana svih građana u pripremi i provedbi Strategije razvoja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 2.4.6: Kontinuirano upoznavanje stanovnika Općine o provedbi i rezultatima rada Općine	PROJEKT 2.4.6.1: Izrada web stranice Općine	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.7: Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama u posjedu /suvlasništvu Općine te podrška rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na području cijele općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini ova mjera nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova sa ciljem osnaživanja kapaciteta Općine	PROJEKT 2.4.8.1: Turistički informativni centar	Unešić	Otvaranjem turističkog informativnog centra doprinijet će se razvoju i promociji turističke ponude ovog područja što će generirati pozitivne (+) utjecaje na ovu granu gospodarstva.	
PRIORITET 2.5: Pronatalitetna politika i zadržavanje lokalnog stanovništva				
Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.5.1. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	
Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 2.5.2. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja				
PRIORITET 3.1: Izgradnja poduzetničke infrastrukture te unapređenje poduzetničkog okruženja				
Mjera 3.1.1: Razvoj poslovnih zona sa gospodarskim sadržajima	PROJEKT 3.1.1.1: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Cera	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti izgradnje poduzetničke zone.	Programom nije definirano što se planira smjestiti u poduzetničku zonu u Unešiću. Lokacija planirane poduzetničke zone u Unešiću smještena je na granici III. zone sanitarne zaštite i na mozaičnom staništu submediteranskih i epimediteranskih suhih travnjaka s dračicama koje je ocijenjeno kao rijetki i ugroženi stanišni tip. Obzirom da površina poduzetničke zone zauzima 0,18 % ukupne površine navedenog stanišnog tipa u općini Unešić, izgradnjom poduzetničke zone ne očekuje se značajno narušavanje njegovog stanja.
	PROJEKT 3.1.1.2: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Mirlović Zagora		
	PROJEKT 3.1.1.3: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Nevest		
	PROJEKT 3.1.1.4: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)	Unešić		
	PROJEKT 3.1.1.5: Izgradnja poduzetničke zone	Unešić		
Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 3.1.2. doprinijet će se razvoju konkurentnijeg gospodarstva što se može okarakterizirati kao pozitivan (+) utjecaj na gospodarske značajke.	
Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika.	
Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji ove mjere na gospodarske značajke se ogledaju u učinkovitom upravljanju imovinom RH što potiče razvoj poduzetništva i doprinosi njegovoj stabilnosti na unešićkom području.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika.	
Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom Mjere 3.1.6. doprinijet će se razvoju konkurentnijeg gospodarstva što se može okarakterizirati kao pozitivan (+) utjecaj na gospodarske značajke.	
Mjera 3.1.7: Usklađenje katastarskih izmjera	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Obzirom na karakter Mjere 3.1.7. koja se ne odnosi na intervencije u okolišu, realizacijom mjere se neće generirati negativni utjecaji na okolišne teme te je mjera okarakterizirana kao neutralna (/)	
Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom ove mjere očekuje se povećanje broja poduzetnika što bi pozitivno (+) utjecalo na gospodarske značajke općine Unešić.	
PRIORITET 3.2: Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi				
Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Programom nisu opisani projekti koji bi bili uključeni u ovu mjeru, ali obzirom da je mjerom predviđeno unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju, može se očekivati pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu, dok je zbog karaktera mjere i strateške razine procjene utjecaja, utjecaj na ostale okolišne teme okarakteriziran kao neutralan.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga	PROJEKT 3.2.2.1: Poticanje proizvođačkih organizacija	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu unešićkog kraja proizlazi iz karaktera Mjere 3.2.2. kojom se planira potaknuti osnivanje proizvođačkih organizacija.	
Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu proizlazi iz prvenstvenog cilja ove mjere koji je unapređenje poljoprivredne proizvodnje u općini Unešić.	
Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Pozitivan (+) utjecaj na poljoprivredu odraz je uvođenja novih tehnologija u poljoprivrednu proizvodnju.	
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	PROJEKT 3.2.5.1: Edukacija i povezivanje poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine	Općina Unešić	Pozitivni (+) utjecaji na gospodarske značajke i poljoprivredu proizlaze iz aktivnosti edukacije poduzetnika i poljoprivrednika koji će steći nova znanja i vještine što će potencijalno rezultirati povećanjem poljoprivredne i poduzetničke konkurentnosti unešićkog područja..	
Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 3.2.6. na ovoj razini nema negativne utjecaje na okoliš. Realizacijom Mjere 3.2.6. očekuju se pozitivni (+) utjecaji na poljoprivredu.	
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom ove mjere povećat će se konkurentnost poljoprivrede što će se pozitivno (+) odraziti na korištenje zemljišta, a povezivanjem	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude			poljoprivrednika s akterima u turizmu očekuje se povećanje kvalitete turističke ponude što će pozitivno (+) utjecati na turizam općine Unešić.	
Mjera 3.2.8: Potpora i poticanje certificiranja, zaštite i standardizacije autohtonih poljoprivrednih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.2.8. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
PRIORITET 3.3: Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam				
Mjera 3.3.1: Razvoj poslovnih zona	PROJEKT 3.3.1: Projektna dokumentacija turističke zone	Koprno	Obzirom da se projekti sadržani u ovoj mjeri odnose na izradu projektne dokumentacije, na strateškoj razini Mjera 3.3.1. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	
	PROJEKT 3.3.2: Projektna dokumentacija turističke zone	Podumci		
Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 3.3.2. ima za cilj poboljšati turističku infrastrukturu pa iako u mjeri nisu sadržani projekti, na strateškoj razini mogu se očekivati samo pozitivni (+) utjecaji na turizam. Zbog karaktera mjere, na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na okoliš.	
Mjera 3.3.3: Unaprjeđenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Unaprjeđenjem turističke ponude Mjera 3.3.3. izravno će pozitivno (+) djelovati na turizam općine Unešić.	
Mjera 3.3.4: Usvajanje plana razvoja turizma temeljenog na konceptu održivog razvoja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.3.4. nema utjecaj na okoliš, odnosno neutralnog (/) je karaktera.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ova mjera generirala bi pozitivne (+) utjecaje na turizam kroz formiranje općine Unešić kao autentične turističke destinacije.	
Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unapređenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Obzirom da u mjeri nisu sadržani projekti, na strateškoj razini mogu se očekivati samo pozitivni (+) utjecaji na turizam. Zbog karaktera mjere i nedostatka zasebnih projekata, izuzev prethodno navedenog utjecaja, na strateškoj razini nisu evidentirani drugi utjecaji na okoliš.	
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provedbom ove mjere mogući su pozitivni (+) utjecaji koji će se odraziti na turizam obogaćivanjem turističke ponude i na kulturnu baštinu uslijed očuvanja tradicijske proizvodnje.	
Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije	PROJEKT 3.3.8.1: Postavljanje turističke signalizacije	Općina Unešić	Na strateškoj razini Mjera 3.3.8. nema negativnih utjecaja na okoliš, dok se pozitivni (+) utjecaji na turizam mogu očekivati. Iako postavljanje dodatne turističke signalizacije uključuje intervencije u okolišu, ne očekuju se negativni utjecaj provedbe ove mjere na okoliš.	
PRIORITET 3.4: Povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva				
Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Realizacijom Mjere 3.4.1. izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	Mala i srednja poduzeća su generator razvoja, s razvojem njihovog poslovanja pozitivno će se djelovati na poduzetničku klimu područja.

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Stvaranjem pozitivne poduzetničke klime izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	
Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Razvojem inovativnog poduzetništva i obrtništva izravno će se pozitivno (+) djelovati na gospodarstvo Općine Unešić.	
CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstva prirodne i kulturne baštine				
PRIORITET 4.1: Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara				
Mjera 4.1.1: Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.1. se pozitivno (+) odražava na prirodu.	
Mjera 4.1.2: Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	U Programu Mjerom 4.1.2. nisu predviđeni projekti i još uvijek niti jedno područje nije zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti prirode. Međutim, na području Općine Unešić postoje područja predložena za zaštitu pa su jedini očekivani utjecaji unapređenja sustava upravljanja zaštićenim područjima pozitivni (+) .	
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.3. je izravno usmjerena ka zaštiti okoliša te će se njenom provedbom generirati pozitivni (+) utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke, korištenje zemljišta, prirodu te površinske i podzemne vode.	

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Iako mjerom nisu predviđeni projekti, Mjera 4.1.4. je izravno usmjerena zaštitu prirode te će se njenom provedbom generirati pozitivni (+) utjecaji.	
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Mjera 4.1.5. se pozitivno (+) odražava na stanovništvo i posredno pozitivno (+) na prirodu.	
Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine općine	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Promocija prirodnih ljepota unešićkog kraja doprinijet će povećanju broja turista što bi pozitivno (+) utjecalo na razvoj turizma unešićkog područja. Ostali negativni/pozitivni utjecaji na strateškoj razini nisu evidentirani zbog nedostatka konkretnih projekata ove mjere.	
PRIORITET 4.2: Sustavno očuvanje, promocija i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine				
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	PROJEKT 4.2.1.1: Valorizacija naslijeđa Jakova Gotovca	Općina Unešić	Osim pozitivnog (+) utjecaja na turističku ponudu, predviđenim projektima pozitivno (+) će se utjecati i na očuvanje kulturno-povijesne baštine općine Unešić. Zbog karaktera mjere ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš.	Negativni utjecaji na kulturnu baštinu se ne očekuju obzirom da je arheološka istraživanja nužno provoditi sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15) i Pravilniku o arheološkim istraživanjima (NN 102/10) te uz odobrenje Konzervatorskog odjela u Šibeniku.
	PROJEKT 4.2.1.2: Turistička valorizacija i istraživanje lokaliteta iz pretpovijesti	Općina Unešić		

Naziv mjere	Projekti za realizaciju mjere	Lokacija/zemljišna čestica provedbe projekta	Potencijalni utjecaji	Komentar
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	PROJEKT 4.2.2.1: Tematska valorizacija-Nakića svatovi-Vijanjac	Gornje Vinovo	Predviđenim projektom tematske valorizacije Nakića svatova – Vijanjac pozitivno (+) će se utjecati na očuvanje kulturno-povijesne baštine Općine Unešić i na unapređenje njezine turističke ponude.	
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Provođenjem edukacije o održivom korištenju kulturne baštine i podizanjem svijesti lokalnog stanovništva o njezinoj važnosti pozitivno (+) će se odraziti na stanovništvo i posredno pozitivno (+) na očuvanje kulturne baštine.	
Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja	U sklopu ove mjere nisu definirani zasebni projekti.	Općina Unešić	Ova mjera generirala bi pozitivne (+) utjecaje na turizam Općine Unešić, ali i cijelog drniškog područja kroz formiranje drniškog područja kao autentične turističke destinacije.	

13.3.2 Opis utjecaja na okoliš

U nastavku se prikazuju mogući pozitivni i/ili negativni utjecaji mjera grupirani po okolišnim temama. Mjere koje nemaju evidentiran utjecaj na okoliš (neutralan utjecaj), sukladno metodologiji opisanoj u Poglavlju 13.3, nisu dalje obrađivane.

13.3.2.1 Površinske i podzemne vode

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih odlagališta	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjerom 1.3.1. planira se sanirati divlja odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada predstavljaju točkaste izvore onečišćenja i mogu imati značajan negativan utjecaj na površinske i podzemne vode. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Međutim, u usporedbi s komunalnim odlagalištima otpada rizik je znatno veći zbog nepostojanja zaštitnih membrana koje bi spriječile prodor onečišćivala iz divljih odlagališta u tlo te posljedično u podzemne i površinske vode. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda.

Mjera 4.1.3. izravno je usmjerena ka zaštiti okoliša, te je poseban naglasak stavljen na zaštitu, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće vode. Sve navedeno imati će **pozitivan** utjecaj na površinske i podzemne vode.

13.3.2.2 Priroda

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
	-	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.1. Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.2: Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim područjima	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	+	x	✓	x	x	✓	x	x

Divlja odlagališta su lokacije na kojima se u načelu odlaže otpad na način kojim se ne vodi računa o zaštiti okoliša i estetskim uvjetima. Kao takva predstavljaju pritisak na divlje vrste i staništa na području na kojem se nalaze. Mjerom 1.3.1. se planira sanacija ovakvih odlagališta čime bi se unaprijedilo trenutno stanje okoliša i smanjio pritisak na vrste i staništa što je **pozitivan** pomak u zaštiti prirode općine Unešić. Također se očekuje pozitivan utjecaj na krajobrazne karakteristike kroz projekte sanacije. Poboľšanjem sadašnjeg stanja moguća je nova namjena degradiranih područja, što će utjecati na poboljšanje vizualnih kvaliteta krajobraza.

Mjerom 1.4.2. predviđena je izgradnja energetski učinkovite hibridne rasvjete koja bi iskorištavala energiju sunca i vjetra. Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne rasvjete. Hibridna rasvjeta je inovativni sustav koji koristi sunčevu i energiju vjetra za svoj rad. Hibridni sustav sadrži rasvjetno tijelo koje pogoni mala vjetroturbina i solarni panel. Prema dostupnim podacima, tek nekoliko radova se bavi tematikom utjecaja malih vjetroturbina na bioraznolikost (trenutno ne postoje dostupni podaci o utjecajima ovog tipa na faunu beskralješnjaka), međutim utjecaj vjetroturbina koje su implementirane na stupove ulične rasvjete, na okoliš nije istražen, kao ni razlika utjecaja malih vjetroturbina s horizontalnom i vertikalnom osi vrtnje. Postoje indicacije da vjetroturbine s vertikalnom osi vrtnje imaju manji utjecaj na divlje vrste, međutim, niti jedno relevantno istraživanje do sad to nije potvrdilo (Santangeli i Katzner, 2015). U nedavnom istraživanju koje je uključivalo analizu aktivnosti ptica i šišmiša u odnosu na udaljenost od male vjetroturbine, je navedeno da ptice ne pokazuju razlike u ponašanju, dok je aktivnost šišmiša smanjena na udaljenosti 1 - 5 m od vjetroturbine (Minderman i dr., 2012), što ukazuje da šišmiši izbjegavaju vjetroturbine. Međutim, prema istraživanju o mogućnosti percepcije elisa vjetroturbina od strane šišmiša, lateralna strana elise malih vjetroturbina reflektira manje od 10 % dolazećih ultrazvučnih valova čime je smanjena percepcija šišmišima, što za njih predstavlja dodatnu opasnost i potencijalno povećava mogućnost kolizije s elisama (Long i dr., 2009). Istraživanje koje je obuhvaćalo opasnost kolizije ptica i šišmiša s malim vjetroturbinama u svom zaključku navodi da male vjetroturbine na području Velike Britanije i Sjeverne Irske usmrte 1567 do 5510 jedinki ptica i 161 do 3363 jedinki šišmiša godišnje. U nastavku su navedene vrste ptica kod kojih je zabilježeno stradavanje na elisama malih vjetroturbina: *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Columba palumbus*, *Sturnus vulgaris*, *Turdus merula*, *Carduelis chloris*, *Falco tinnunculus* te neidentificirane vrste iz sljedećih rodova i porodica: *Larus sp.*, *Corvus sp.*, *Columbidae*, *Strigidae* (Minderman i dr., 2015). Nadalje, na hibridnu uličnu rasvjetu se instaliraju LED žarulje (ne emitiraju UV-spekter svjetla) koje zamjenjuju metal-halogene žarulje (emitiraju određenu količinu UV-a) koje se danas koriste. Obzirom na osjetljivost na UV-svjetlo, neke vrste šišmiša (*Pipistrellus sp.*, *Nyctalus sp.*, *Eptesicus sp.* i *Vespertilio sp.*) su više tolerantne, a neke ga izbjegavaju (*Myotis sp.*), dok većinu kukaca UV-svijetlo privlači. Iako ulična rasvjeta s LED žaruljama nije jaki atraktant kukaca, ona ih ne odbija pa se okupljaju oko ulične rasvjete, samo u manjem broju (Cowan i Gries, 2009). Stoga, zbog velike količine lako dostupne hrane, uličnu rasvjetu s konvencionalnim metal-halogenim žaruljama UV-tolerantne vrste šišmiša koriste kao mjesto hranjenja. Prelaskom na LED rasvjetu, smanjuje se količina plijena za šišmiše pa tako i njihov broj oko žarulja, ali se mijenja struktura vrsta, tj. ulična rasvjeta postaje mjesto hranjenja i UV-netolerantnim vrstama (Lewanzik i Voigt, 2016). Sukladno prethodno navedenom, ne mogu se isključiti **negativni** utjecaji hibridne javne rasvjete na ptice i šišmiše, ali ni na leteće kukce unatoč trenutnom ne postojanju relevantnih podataka koji bi to potvrdili. Obzirom da Programom nije definirana točna lokacija postavljanja ovog tipa javne rasvjete već se navodi cijelo područje Općine, mogući su negativni utjecaji i na ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato.

Pozitivan utjecaj na prirodu očekuje se provedbom Mjere 1.6.2. kojom se planira razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže čime će se ublažiti ili spriječiti djelovanje elementarnih nepogoda na staništa i divlje vrste.

Mjera 2.1.6. uključuje projekte koji imaju moguć pozitivan i negativan utjecaj na krajobrazne karakteristike područja Općine. **Pozitivan** utjecaj moguć je kroz projekte koji generiraju uređenje javnih zelenih površina, te kroz rekonstrukciju i valorizaciju trga. Uvidom u sadašnje stanje prostora vidljiv je nedostatak sadržaja i kvalitetnih otvorenih površina. Stvaranjem novih poboljšati će se dosadašnje stanje te stvoriti nove sadržajne i funkcionalne cjeline. **Negativan** utjecaj moguć je ukoliko se tijekom realizacije projekata sadržanih u ovoj mjeri stvore novi antropogeni elementi u prostoru koji nisu vizualno atraktivni.

Mjera 4.1.1. izravno je usmjerena zaštiti i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**.

Na području Općine Unešić ne postoji niti jedno područje zaštićeno Zakonom o zaštiti prirode, međutim, za zaštitu je predloženo nekoliko područja u kategorijama: park – šuma (1), značajni krajobraz (2) i spomenik prirode (6). Stoga, iako još ne postoje, u dogledno vrijeme moguće je proglašenje zaštićenih područja u općini Unešić te će Mjera 4.1.2. koja predviđa unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima doprinijeti njihovom očuvanju i tako **pozitivno** utjecati na prirodu ovog područja.

Mjere 4.1.3. i 4.1.4. direktno su usmjerene zaštiti i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**, dok se realizacijom Mjere 4.1.5. očekuju posredno **pozitivni** utjecaji na prirodu koji će proizaći iz osviještenosti lokalnog stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine.

Kumulativni utjecaji:

U slučaju da postoji interakcija između postojećih utjecaja i planiranog zahvata mogu se pojaviti značajni negativni kumulativni utjecaji na bioraznolikost područja. Kumulativni utjecaji proizlaze iz svih utjecaja prisutnih na određenom području. Do pojave kumulativnih utjecaja može doći uslijed realizacije Mjere 1.4.2. Programa kojom se predviđa izgradnja hibridne ulične rasvjete na principu iskorištavanja energije sunca i vjetra s utjecajima nastalim radom vjetroelektrane „Velika Glava, Bubrig i Crni Vrh“.

13.3.2.3 Korištenje zemljišta

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.3.1: Sanacija divljih odlagališta	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjerom 1.3.1. predviđa se sanacija divljih odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada mogu onečistiti tlo koje prekrivaju organskim i anorganskim onečišćivačima. te na taj način negativno utjecati na njegovu kvalitetu. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na kakvoću tla na lokaciji divljih odlagališta otpada.

Kao sastavni dio Mjere 1.6.2. predviđen je i projekt razvoja mreže vatrogasnih puteva i hidrantske mreže. Budući da se uslijed klimatskih promjena, u budućnosti najavljuje sve učestalija pojava elementarnih nepogoda, za očekivati je i

povećanje broja požara kroz godine. Požari predstavljaju veliku opasnost za poljoprivredu i šumsko područje te će se provođenjem navedenog projekta omogućiti efikasnije djelovanje vatrogasnih društava čime će se ublažiti negativni utjecaji požara što će **pozitivno** utjecati na korištenje zemljišta uopće.

Iako mjerama 3.2.1., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.6. i 3.2.7. nisu propisani specifični projekti one su direktno usmjerene ka razvoju i unaprjeđenju poljoprivrede te će imati **pozitivan** utjecaj na istu.

U sklopu Mjere 3.2.2. planira se projekt poticanja proizvođačkih organizacija čijom provedbom se očekuje **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu unešićkog područja. Poticanje poljoprivrednika na udruživanje u proizvođačke organizacije predstavlja značajnu mogućnost za poljoprivrednike, ovim se omogućuje otvaranje tržišta malim proizvođačima koji imaju slabiju pregovaračku moć i više su izloženi rizicima povezanim s velikim tržištima.

Projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine planiran je u okviru Mjere 3.2.5. Provedbom projekta će se pripremiti poduzetnike i poljoprivrednike za apliciranje za sredstva iz EU fondova i povećati njihova kompetitivnost na tržištu što će u konačnici imati **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu.

Mjera 4.1.3. za glavni cilj ima zaštitu okoliša, a poseban naglasak stavljen je, među ostalim i na tlo. Budući da mjerom planira zaštita, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće tla ona će na isto imati **pozitivan** utjecaj.

13.3.2.4 Kvaliteta zraka i klimatske značajke

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekogраниčan
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 1.4.4: Poticati korištenje energetske učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetske učinkovitosti	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Realizacijom projekta predviđenog Mjerom 1.4.2. može se očekivati posredno **pozitivan** utjecaj na klimatske značajke, jer će korištenje energije iz obnovljivih izvora rezultirati smanjenim korištenjem konvencionalnih izvora energije čime se smanjuje količina stakleničkih plinova koji danas predstavljaju najveći pritisak na klimu, dok će se realizacijom Mjere 1.4.4. smanjiti potrebe za energijom što će se također posredno **pozitivno** odraziti na klimatske značajke.

Mjera 4.1.3. direktno je usmjerena poboljšanju kakvoće zraka, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na ovu okolišnu temu **pozitivan**.

13.3.2.5 Kulturna baština

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekogраниčan
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	x	✓	x	x	✓	x	x
	-	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	+	×	✓	×	×	✓	×	×
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	-	✓	×	×	×	✓	×	×
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda	+	×	✓	×	×	✓	×	×
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	+	✓	×	×	×	✓	×	×
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	+	✓	×	×	×	✓	×	×
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	+	×	✓	×	×	✓	×	×

Mjerom 2.1.1. predviđena je prenamjena starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe, što može imati dvojak utjecaj na kulturnu baštinu obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno navedeno koji objekti se planiraju prenamijeniti. Potencijalni **negativni** utjecaji mogući su ukoliko se planira prenamjena objekata kulturne baštine, a da se pri tom ne poštuje integritet i dostojanstvo baštine. Međutim, ukoliko se prilikom prenamjene sačuva i poštuje kulturni identitet objekta, realizacijom Projekta 2.1.1.9. bi se konzervirali i očuvali objekti kulturne baštine od daljnjeg propadanja, što je **pozitivan** utjecaj na ovu okolišnu temu.

Donošenjem programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice, što je predviđeno Mjerom 2.1.5., očekuju se posredno **pozitivni** utjecaji na kulturnu baštinu unešićkog područja, obzirom da se korištenjem kulturne baštine javlja i potreba za njenim očuvanjem i zaštitom, čemu će doprinijeti i provedba Mjere 3.3.7. kojom se planira poticati stvaranje i plasiranje na tržište tradicionalnih proizvoda čime će ih se očuvati od zaborava.

Projekt 2.1.6.4. sadržan u Mjeri 2.1.6. predviđa rekonstrukciju groblja i izgradnju mrtvačnica u općini Unešić. Obzirom da Programom nije specificirano na koja pojedinačna groblja i lokacije planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4., a praksa nalaže da se mrtvačnice grade uz groblja koja su često smještena u blizini objekata kulturne baštine. Stoga postoji opasnost od mogućih **negativnih** utjecaja na objekte kulturne baštine do kojih može doći prilikom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji mrtvačnica.

Mjera 4.2.1. sadržava projekte kojima se predviđa valorizacija kulturne baštine i istraživanje arheoloških lokaliteta. Obzirom da se arheološka istraživanja moraju provoditi sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15) i Pravilniku o arheološkim istraživanjima (NN 102/10) te da se arheološka istraživanja mogu obavljati samo na temelju odobrenja (rješenja), koje izdaje nadležni konzervatorski odjel Ministarstva kulture, u ovom slučaju Konzervatorski odjel u Šibeniku, realizacijom ove mjere se ne očekuju negativni utjecaji na kulturnu baštinu. Shodno prethodno navedenom, jedini utjecaj na kulturnu baštinu koji se očekuje kao posljedica provođenja Mjere 4.2.1. je **pozitivan**.

Projekt 4.2.2.1. Mjere 4.2.2. koji se odnosi na tematsku valorizaciju Nakića svatova doprinijet će promociji nematerijalne kulturne baštine na način kojim se potiče i optimizira njena zaštita i očuvanje te su jedini očekivani utjecaji koji će nastati provedbom ove mjere **pozitivni**, dok će se realizacijom Mjere 4.2.3. posredno **pozitivno** utjecati na kulturnu baštinu podizanjem svijesti lokalnog stanovništva pomoću organiziranih edukacija, jer podizanje svijesti i poticanje održivog korištenja posredno će utjecati na njezino očuvanje.

13.3.2.6 Gospodarske značajke

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekogраниčan
Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa	+	x	✓	x	x	✓	x	x
Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.4.4: Promidžba općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova sa ciljem osnaživanja kapaciteta Općine	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.1: Razvoj poslovnih zona sa gospodarskim sadržajima	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području Općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.3: Unaprjeđenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unaprjeđenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine Općine	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija	+	✓	x	x	x	✓	x	x
Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja	+	✓	x	x	x	✓	x	x

Realizacijom Mjere 1.1.2. kojom se predviđa izgradnja biciklističkih staza ostvarit će se pozitivan utjecaj na turizam Općine Unešić jer će kulturna baština postati dostupnija posjetiteljima i time će se obogatiti turistička ponuda.

Mjerom 1.1.3. planiran je i projekt izgradnje tematskih puteva pršuta, sira, vina i ljekovitog bilja čime će se obogatiti turistička ponuda Općine Unešić, a što će imati **pozitivan** utjecaj na turizam.

Kao sastavni dio Mjere 2.1.4. planiran je i projekt organizacije kulturnog ljeta. Manifestacije ovoga tipa, iako nisu osnovane radi turizma, mogu imati **pozitivan** utjecaj na razvoj turizma uslijed promocije područja kao destinacije kulturnog turizma. Manifestacije mogu pridonijeti turističkom razvoju na način da povećaju priljev turista na destinaciju i nakon završetka manifestacije te na taj način promoviraju i ostale turističke sadržaje područja.

Mjerom 2.4.8. predviđen je projekt izgradnje turističkog informativnog centra. Budući da Općina Unešić trenutno nema turističku zajednicu, niti spada pod jurisdikciju susjednih turističkih zajednica, izgradnjom turističkog informativnog centra omogućit će se informiranje gostiju o turističkoj ponudi područja a time i općenito **pozitivno** utjecati na turističku ponudu, kao i realizacijom Mjere 2.4.1., 2.4.4. te Mjere 2.1.1. kojom je predviđena prenamjena starih škola i napuštenih objekata među ostalim i u turističke svrhe.

Mjerom 3.1.1. planira se razvoj poslovnih zona. Među predviđenim projektima je i izgradnja poduzetničke zone čime će se **pozitivno** utjecati na poduzetništvo, a posljedično tome i na razvoj ukupnog gospodarstva područja.

Mjere 3.1.2, 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5, 3.1.6. i 3.1.8. za osnovni cilj imaju razvoj poduzetništva na području Općine Unešić. Navedenim mjerama nisu propisani specifični projekti ali će njihova realizacija **pozitivno** utjecati na poduzetništvo a što će u konačnici doprinijeti i razvoju konkurentnosti gospodarstva područja.

Mjerom 3.2.5. predviđen je projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine Unešić. Povezivanjem i zajedničkim nastupom poljoprivrednici i poduzetnici mogu postići veću konkurentnost na tržištu a time i unaprijediti svoje poslovanje. Zbog navedenog provedba ove mjere ima će **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo.

Zajedničkim nastupanjem poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu, što je planirano mjerom 3.2.7. diversificirati će se djelatnost poljoprivrednika i obogatiti turistička ponuda područja. Ovo će imati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo uslijed povećanja prihoda, a i na turizam zbog širenja ponude ruralnog turizma.

Mjere 3.3.2., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.6., 3.3.7., 3.3.8. i 4.1.6. predviđene su u svrhu nadogradnje turističke infrastrukture, obogaćenja turističke ponude, promoviranja turističkog identiteta te ulaganja u razvoj turizma. Sve navedene aktivnosti direktno su usmjerene ka unaprjeđenju turizma na području općine Unešić te će iz tog razloga mjere imati **pozitivan** utjecaj na isti.

Sektor malog i srednjeg poduzetništva je najdinamičniji sektor svih razvijenih gospodarstava, te generator razvoja i ekonomskog rasta. Da bi mala i srednja poduzeća doista i postala generator razvoja, vrlo je važna dobra i poticajna poduzetnička klima u njihovom okruženju što se planira postići mjerama 3.4.1. i 3.4.2 ovog Programa pa se njihovom provedbom može očekivati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo Općine Unešić, čemu će doprinijeti i realizacija Mjere 3.4.3.

U okviru mjera 4.2.1. i 4.2.2. predviđena je valorizacija kulturnih dobara Općine Unešić kroz projekte valorizacije naslijeđa Jakova Gotovca, turističke valorizacije lokaliteta iz prapovijesti i tematske valorizacije lokaliteta Nakića svatovi u Vijanju. Valorizacijom se otvara mogućnost uključivanja ovih kulturnih dobara u turističku ponudu Općine Unešić čime će se

doprinijeti turističkom razvoju Općine Unešić pa su jedini očekivani utjecaji provedbe ovih mjera na turizam unešićkog područja **pozitivni**.

Mjerom 4.2.4. planirano je objedinjavanje kulturne i prirodne ponude kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja. Promocija identiteta i autohtonosti područja pridonijeti će se renomiranosti područja kao turističke destinacije što potencijalno može dovesti do povećanog priljeva turista a time imati i **pozitivan** utjecaj na turizam.

13.3.2.7 Stanovništvo

Mjera	Utjecaj	Neposredan	Posredan	Kratkoročan	Srednjoročan	Trajan	Kumulativan	Prekograničan
Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištim	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.4.1: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.5.1: Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.5.2: Razvoj širokopojsnog interneta na čitavom području Općine	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.6.1: Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 1.6.2: Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.2: Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.3: Integracija osoba u nepovoljnom položaju	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.4: Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih, i zabavnih programa*	+	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Mjera 2.1.5: Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.7: Poboljšanje stanja javnog, linijskog prijevoza	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.1.8: Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika	+	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.1: Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.2: Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem mjera aktivne politike zapošljavanja	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija	+	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗

*Zbog karaktera mjere/projekta nije bilo moguće odrediti vremenski obuhvat utjecaja mjere/projekta na okoliš

Mjere koje su definirane Programom imaju **pozitivan** socijalni utjecaj na prosperitet domaćeg stanovništva i kvalitetu življenja.

Općina Unešić nalazi se na području koje je prema PP Županije označeno kao područje čiji su postojeći vodovodi već davno potpuno iskorišteni i gdje su prisutne povremene redukcije u opskrbi vodom. Stoga će projekt izgradnje vodoopskrbnog sustava sadržan u Mjeri 1.2.1. će doprinijeti unapređenju trenutnog stanja vodoopskrbe na području Općine Unešić i tako **pozitivno** djelovati na stanovništvo kroz poboljšanje zdravstvenog stanja i kvalitete života ljudi.

Informiranje, izobrazba i poučavanje javnosti o zaštiti okoliša, održivom korištenju prirodne baštine i važnosti održivog upravljanja otpadom, što se planira ostvariti mjerama 1.3.3. i 4.1.5., **pozitivno** utječe na stanovništvo kroz razvijanje svijesti, a u konačnici će se odraziti i na zaštitu okoliša u cjelini.

Unapređenje elektroopskrbe, komunikacijske infrastrukture i širokopojasnog interneta te razvoj infrastrukture u svrhu zaštite od elementarnih nepogoda i njihovog ublažavanja uz osvještavanje javnosti, što je planirano mjerama 1.4.1., 1.5.1., 1.5.2., 1.6.1. i 1.6.2. **pozitivno** djeluju na stanovništvo. Realizacija navedenih mjera doprinijela bi poboljšanju zdravlja ljudi i kvalitete njihova života.

Podizanje razine socijalne i zdravstvene skrbi, te jačanje socijalnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju njihovom integracijom u društvo, što je planirano mjerama 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3. i 2.1.8. **pozitivno** će se odraziti na stanovništvo, odnosno doprinijet će kvaliteti življenja te zdravlju stanovništva na području Općine Unešić.

Manifestacije su važno sredstvo stjecanja prednosti i ostvarivanja različitih ekonomskih i socijalnih ciljeva za mnoge zajednice i turističke regije. Služe vrlo važnoj socijalnoj svrsi te pružaju kako turistima tako i lokalnom stanovništvu nesevakađna iskustva, stoga će organizacija kulturnog ljeta predviđena Mjerom 2.1.4. **pozitivno** djelovati na kvalitetu života ljudi kako unešićkog tako i cijelog dnrškog područja. Međutim, zbog karaktera ove mjere na strateškoj razini nije bilo moguće odrediti period trajanja ovog pozitivnog utjecaja.

Poboljšanje kvalitete javnog prijevoza predviđen Mjerom 2.1.7. predstavlja pozitivan ulog za općinsku upravu, korisnike/putnike i prijevoznike. Danas je u javnom prijevozu putnika prisutno stalno smanjenje broja korisnika, što je u velikoj mjeri odraz postignutog stupnja motorizacije i prekomjernog korištenja osobnog automobila za zadovoljavanje mobilnosti. To dovodi do zastoja u uličnom prometu, nedostatka mjesta za parkiranje i konflikata pješaka i motornih vozila. Obzirom na prethodno navedeno, unapređenjem sustava javnog prijevoza stanovnicima bi javni prijevoz postao dostupniji i privlačniji što bi se **pozitivno** odrazilo na kvalitetu života ljudi.

Mjerama 2.2.1. i 2.2.4. predviđeno je stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima aktivno sudjeluju u ostvarivanju društvenog blagostanja i jednakih mogućnosti.

Socijalna isključenost nije izbor; ona predstavlja pokazatelj nejednake raspodjele socijalnog i materijalnog bogatstva, sve slabiju socijalnu solidarnost, ograničen pristup mogućnostima. Stoga će se ostvarenjem Mjere 2.2.3. **pozitivan** utjecaj na stanovništvo ostvariti kroz pružanje jednakih mogućnosti i osnaživanje osjetljivih društvenih skupina što će uvelike povećati njihove izgleda da aktivno i produktivno sudjeluju u društvu. Velike su koristi od aktivnog doprinosa pojedinaca za društvo u cjelini, ne samo u smislu novčanih ušteda već i u smislu jače socijalne integracije.

U današnje vrijeme veliki je raskorak između potreba društva i obrazovanja koje daje škola, a cjeloživotno obrazovanje postaje sve bitnije. Cjeloživotno obrazovanje omogućava konstantni napredak pojedinca, a samim time i društva u cjelini. Unatoč prilagodabama obrazovnih ustanova novim trendovima i brzim promjenama, vrlo lako može doći do zastarijevanja znanja, stoga je potrebno uložiti veliki trud kako bi se obrazovni programi uskladili sa novim spoznajama i informacijama. Važnost obrazovanja ljudskih potencijala nikad nije bila važnija jer se u njemu ogleda napredak i samoispunjenje društva. Obzirom na prethodno navedeno, **pozitivan** utjecaj na kvalitetu života stanovništva će se ostvariti provođenjem Mjera 2.3.1. i 2.3.2. kojima se predviđa razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja na području Općine Unešić.

Provođenjem mjera aktivne politike zapošljavanja moguće je učiniti depopulacijska područja primamljivima mladima, posebno dugoročno nezaposlenima. Povećao bi se životni standard i razina dohotka, potaknula bi se simetrična migracijska kretanja i ublažio procese depopulacije i starenja, što je jedan od najvećih problema razvoja kako općine Unešić tako i

cijelog drniškog područja. Prethodno navedeno upućuje na zaključak da će se realizacijom Mjere 2.3.3. ostvariti **pozitivan** pomak ka poboljšanju općeg trenutnog stanja stanovništva unešićkog područja čemu će doprinijeti i provođenje mjera 2.5.1. i 2.5.2.

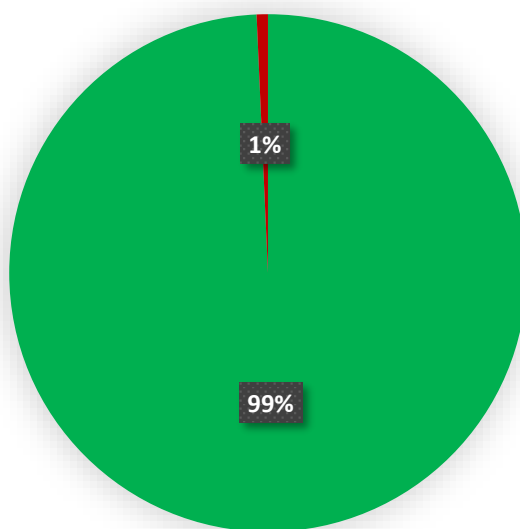
Donošenjem programa o korištenju kulturne baštine u lokalnim zajednicama te educiranjem stanovništva o održivom korištenju kulturne baštine, što je predviđeno mjerama 2.1.5. i 4.2.3., postići će se informiranost i veće znanje o samoj baštini.

13.3.3 Procjena utjecaja na strateški cilj

Strateški cilj na koji Studija procjenjuje utjecaj Programa glasi: „Usuglašenost mjera Programa sa zahtjevima okoliša i prirode“. Ovaj cilj daje uvid u održivost razvoja Općine Unešić definiranog Programom u odnosu na potrebno očuvanje prirodnih resursa. Ostvarenost cilja analizira se putem procjene utjecaja svih mjera na okoliš i prirodu u poglavlju 13.3.1 Procjena utjecaja Programa na okoliš.

U konačnoj ocjeni ispunjenosti strateškog cilja mjere su podijeljene u dvije skupine, u prvoj skupini su mjere za koje je utvrđen neutralan utjecaj objedinjene s mjerama koje su generirale pozitivan utjecaj, dok su u drugu skupinu uvrštene mjere koje imaju negativan utjecaj na okoliš i prirodu.

Slika ispod (Slika 13.1) pokazuje omjer pozitivnih/neutralnih (■) i negativnih (■) utjecaja mjera Programa na okoliš i prirodu, iz čega je vidljivo da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na analizirane teme okoliša.

Slika 13.1 Omjer pozitivnih/neutralnih i negativnih utjecaja Programa na okoliš i prirodu

Sa stajališta strateške procjene utjecaja na okoliš strateški cilj je zadovoljen, odnosno mjere koje se planiraju implementirati Programom zadovoljavaju uvjete zaštite okoliša i prirode uz Studijom predložene mjere zaštite.

13.4 Mjere zaštite okoliša

U ovom poglavlju definirane su mjere zaštite okoliša za one mjere Programa za koje je na strateškoj razini utvrđeno da mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš.

Mjera Programa	Utjecaj	Okolišna tema na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. još uvijek je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne javne rasvjete, a obzirom da hibridna rasvjeta na principu „sunce – vjetar“ uključuje i implementaciju malih vjetroturbina na rasvjetne stupove, provedbom ove mjere mogući su negativni utjecaji na bioraznolikost područja koji su posljedica ugroze ptica, šišmiša i kukaca nastale radom vjetroturbina. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.2 Priroda.	Priroda	Javnu rasvjetu potrebno je unaprijediti tehnologijom koja značajno ne ugrožava faunu ptica, šišmiša i kukaca. U daljnjim fazama razvoja projekta unapređenja javne rasvjete potrebno je procijeniti mogući utjecaj na bioraznolikost općine Unešić i ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato. Shodno opisanim utjecajima u poglavlju 7.2.2 Priroda i činjenici da trenutno ne postoje relevantna istraživanja o razlici utjecaja na bioraznolikost malih vjetroturbina s horizontalnom i vertikalnom osi, predlaže se izgradnja javne rasvjete koja bi iskoristavala samo energiju sunca.
Mjera 2.1.1: Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravlje, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	Prenamjena korištenja starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe može negativno utjecati na očuvanje kulturne baštine ukoliko se prenamjenom naruši vrijednost kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno definirano koji objekti se planiraju prenamijeniti, prije realizacije Projekta 2.1.1.9. nositelj projekta dužan je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	Ukoliko se predviđenim uređenjem javnih zelenih površina naruše krajobrazne vrijednosti unešićkog područja došlo bi do negativnog utjecaja na okolišnu temu priroda. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.2 Priroda.	Priroda	Uređenje javnih zelenih površina provoditi uz korištenje elemenata prirodnog i/ili kulturnog krajobraza te u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore.
	Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći realizacijom Projekta 2.1.6.4. ukoliko se tijekom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji naruši vrijednost zaštićenih kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 7.2.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Programom nije definirano na koja pojedinačna groblja i lokacije izgradnje planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4. Ukoliko se planirani zahvati predviđeni Projektom 2.1.6.4. nalaze u blizini evidentiranih ili registriranih nepokretnih kulturnih dobara potrebno je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku prije bilo kakvih intervencija u prostoru.

13.5 Zaključak

Program je temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu 2015. – 2020. godine. Sadrži sažeti prikaz realno ostvarivih preferencija zajednice kao rezultat zajedničkog angažmana na rješavanju problema i potreba jedinice lokalne samouprave. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova je svrha sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te zadovoljstvo stanovnika zajednice.

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa te se objedinjavanjem Programa s uvjetima za zaštitu okoliša stvara osnova za promicanje održivog razvitka. MZOIP je postupkom prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu donijelo Rješenje da je Program prihvatljiv za ekološku mrežu.

Tijekom pregleda strateških i planskih dokumenata Republike Hrvatske, Županije i Općine Unešić koji su povezani s provedbom Programa utvrđena je usuglašenost Programa sa svim navedenim strateškim i planskim dokumentima izuzev sadržaja Mjere 1.2.2. Programa. Planirana izgradnja kanalizacijskog sustava obuhvaćena Mjerom 1.2.2. nije predviđena PPU Općine Unešić i važećim PP Županije.

Prilikom procjene utjecaja kao glavna metodološka smjernica koristila se analiza prihvatljivosti mjera koje predlaže Program u odnosu na relevantne okolišne teme i njihove sastavnice. Procijenjeni su mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš. Nakon analize utvrđeno je da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš, a za mjere kod kojih je utvrđen mogući značajan negativan utjecaj navedene su i obrazložene mjere zaštite okoliša.

Mjere koje mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš su Mjera 1.4.2., 2.1.1. i 2.1.6.

Za Mjeru 1.4.2. je utvrđen potencijalno negativan utjecaj na okolišnu temu *Priroda*, tj. na bioraznolikost općine Unešić. Projekt razvoja energetske učinkovite hibridne javne rasvjete na principu „sunce – vjetar“ uključuje i implementaciju malih vjetroturbina na rasvjetne stupove koje predstavljaju potencijalnu opasnost za faunu kukaca, ptica i šišmiša unešićkog područja. Shodno tome je utvrđena mjera zaštite okoliša koja nalaže da je *javnu rasvjetu potrebno unaprijediti tehnologijom koja ne ugrožava faunu ptica, šišmiša i kukaca, a u daljnjim fazama razvoja projekta unapređenja javne rasvjete potrebno je procijeniti mogući utjecaj na bioraznolikost općine Unešić i ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato. Studijom se predlaže izgradnja javne rasvjete koja bi iskorištavala samo energiju sunca.*

Projektom 2.1.1.9. Mjere 2.1.1. nije specificirano koji objekti se planiraju prenamijeniti pa su potencijalno negativni utjecaji na okolišnu temu *Kulturna baština* mogući ukoliko se planira prenamjena objekata kulturne baštine, a da se pri tom ne poštuje integritet i dostojanstvo baštine. Studijom je predložena mjera zaštite kojom se navodi da je *prije realizacije projekta prenamjene korištenja i namjene starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe nositelj projekta dužan konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.*

Provedbom Mjere 2.1.6. mogući su negativni utjecaji na okolišnu temu *Priroda*, odnosno na krajobraz općine Unešić i na okolišnu temu *Kulturna baština*. Negativan utjecaj na krajobraz moguć je ukoliko se tijekom realizacije projekata sadržanih u ovoj mjeri stvore novi antropogeni elementi u prostoru koji nisu vizualno atraktivni. Kako bi se to izbjeglo Studijom je definirana mjera zaštite okoliša kojom se navodi da je *uređenje javnih zelenih površina potrebno provoditi uz korištenje elemenata prirodnog i/ili kulturnog krajobraza te u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore.* Projekt 2.1.6.4. sadržan u Mjeri 2.1.6. predviđa rekonstrukciju groblja i izgradnju mrtvačnica u općini Unešić. Obzirom da Programom nije specificirano na koja pojedinačna groblja i lokacije planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4., a praksa nalaže da se mrtvačnice grade uz groblja koja su često smještena u blizini objekata kulturne baštine, postoji opasnost od mogućih negativnih utjecaja na objekte kulturne baštine do kojih može doći prilikom izvođenja

planiranih rekonstrukcija i izgradnji mrtvačnica. Kako bi se spriječili negativni utjecaji Studija nalaže *konzultacije s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku prije bilo kakvih intervencija u prostoru ukoliko je utvrđeno da se planirani zahvati predviđeni Projektom 2.1.6.4. nalaze u blizini evidentiranih ili registriranih nepokretnih kulturnih dobara.*

Zaključno prethodno navedenom, implementacijom predloženih mjera zaštite okoliša Program će u potpunosti zadovoljiti uvjete zaštite okoliša i prirode.

14 Prilozi

14.1 Prilog 1 - Odluka o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš

REPUBLIKA HRVATSKA
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA UNEŠIĆ

Jedinstveni upravni odjel Općine Unešić

KLASA: 351-01/16-01/01
URBROJ: 2182/07-16-42
Unešić, 21. studenog 2016.

Na temelju članka 68. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13, 153/13 i 78/15) i članka 9. stavka 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine broj 64/08), Jedinstveni upravni odjel Općine Unešić donosi:

ODLUKU

o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.

I.

Ovom Odlukom utvrđuje se sadržaj Strateške studije utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. (u daljnjem tekstu: Strateška studija).

Strateški ciljevi, prioriteti i mjere Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.

II.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 47/14), koji predstavlja pravni okvir za donošenje Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020., uređuju se ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnoga razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova Europske unije. Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. je temeljni strateški planski dokument Općine Unešić u kojem će se odrediti strateški ciljevi i prioriteti razvoja.

Strateški ciljevi, prioriteti i mjere obuhvaćaju:

STRATEŠKI CILJ 1. Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić

1.1. PRIORITET

Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina

Mjere

- 1.1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne cestovne infrastrukture (lokalnih i nerazvrstanih cesta te šumskih i poljskih putova)
- 1.1.2. Razvoj biciklističkih i pješačkih staza

- 1.1.3. Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza
- 1.1.4. Integracija i poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju
- 1.1.5. Poboljšanje cestovne mreže te unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom

1.2. PRIORITET

Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda

Mjere

- 1.2.1. Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu
- 1.2.2. Izgradnja i unaprjeđenje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda

1.3. PRIORITET

Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom

Mjere

- 1.3.1. Porast iskorištavanja i prerade otpada (kompostane, kogeneracija)
- 1.3.2. Sanacija divljih deponija
- 1.3.3. Poticanje aktivnosti čišćenja javnih površina
- 1.3.4. Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom

1.4. PRIORITET

Unaprjeđenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja

Mjere

- 1.4.1. Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području općine
- 1.4.2. Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije
- 1.4.3. Razviti promidžbu alternativnih izvora energije
- 1.4.4. Poticati korištenje alternativnih izvora energije u prijevozu, pri gradnji objekata te uporabi kućanskih aparata

1.5. PRIORITET

Razvoj IKT infrastrukture

Mjere

- 1.5.1. Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima
- 1.5.2. Razvoj širokopolasnog Interneta u područjima bez dovoljno komercijalnog interesa

1.6. PRIORITET

Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama

Mjere

- 1.6.1. Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama
- 1.6.2. Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa

STRATEŠKI CILJ 2. Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unaprjeđenje socijalne politike

2.1 PRIORITET

Sveukupni razvoj društvene infrastrukture

Mjere

- 2.1.1. Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport,

- rekreaciju te ostale društvene aktivnosti
- 2.1.2. Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju
- 2.1.3. Integracija osoba u nepovoljnom položaju
- 2.1.4. Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih, kulturnih i zabavnih programa
- 2.1.5. Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice
- 2.1.6. Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)
- 2.1.7. Poboljšanje stanja javnog, linijskog prijevoza
- 2.1.8. Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika

2.2. PRIORITET

Jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva (OCD) te unapređenje programa socijalne politike

Mjere

- 2.2.1. Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga
- 2.2.2. Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora
- 2.2.3. Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina
- 2.2.4. Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa

2.3. PRIORITET

Razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva

Mjere

- 2.3.1. Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost
- 2.3.2. Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja
- 2.3.3. Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem mjera aktive politike zapošljavanja

2.4. PRIORITET

O snažiti kapacitete Općine te izgraditi prepoznatljivost na tržištu

Mjere

- 2.4.1. Razvoj identiteta Općine
- 2.4.2. Jačanje ljudskih potencijala Općine
- 2.4.3. Izrada relevantnih strateških dokumenata, studija i dokumentacije
- 2.4.4. Promidžba općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja
- 2.4.5. Jačanje sudjelovanja i angažmana svih građana u pripremi i provedbi Strategije razvoja
- 2.4.6. Kontinuirano upoznavanje stanovnika Općine o provedbi i rezultatima rada Općine
- 2.4.7. Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama u posjedu /suvlasništvu Općine te podrška rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na području cijele općine
- 2.4.8. Osnivanje i izgradnja objekata ustanova s ciljem osnaživanja kapaciteta Općine

2.5. PRIORITET

Pronatalitetna politika i zadržavanje lokalnog stanovništva

Mjere

- 2.5.1. Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike
- 2.5.2. Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva

STRATEŠKI CILJ 3. Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja

3.1. PRIORITET

Izgradnja poduzetničke infrastrukture te unapređenje poduzetničkog okruženja

Mjere

- 3.1.1. Razvoj poslovnih zona
- 3.1.2. Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora
- 3.1.3. Sustavna edukacija i trening poduzetnika
- 3.1.4. Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu
- 3.1.5. Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)
- 3.1.6. Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu
- 3.1.7. Usklađenje katastarskih izmjera
- 3.1.8. Promoviranje samozapošljavanja na području općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam

3.2. PRIORITET

Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi

Mjere

- 3.2.1. Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju
- 3.2.2. Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga
- 3.2.3. Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti
- 3.2.4. Razvoj i promocija ekološki i okolišno održive poljoprivrede (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)
- 3.2.5. Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova
- 3.2.6. Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda
- 3.2.7. Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude
- 3.2.8. Potpora certificiranju, zaštiti i standardizaciji autohtonih poljoprivrednih proizvoda

3.3. PRIORITET

Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam

Mjere

- 3.3.1. Formiranje turističke zone
- 3.3.2. Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unapređenje osnovne turističke infrastrukture
- 3.3.3. Unapređenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima
- 3.3.4. Usvajanje plana razvoja turizma temeljenog na konceptu održivog razvoja
- 3.3.5. Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta
- 3.3.6. Ulaganje u razvoj i unapređenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma
- 3.3.7. Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenirna i ostalih tradicionalnih proizvoda
- 3.3.8. Postavljanje dodatne turističke signalizacije

3.4. PRIORITET

Povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva

Mjere

- 3.4.1. Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo
- 3.4.2. Razvoj start-up-ova
- 3.4.3. Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva

STRATEŠKI CILJ 4. Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstava prirodne i kulturne baštine

4.1. PRIORITET

Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara

Mjere

- 4.1.1. Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša
- 4.1.2. Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima
- 4.1.3. Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)
- 4.1.4. Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti
- 4.1.5. Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija
- 4.1.6. Jačanje promocije prirodne baštine općine

4.2. PRIORITET

Sustavno očuvanje, promocija i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine

Mjere

- 4.2.1. Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija
- 4.2.2. Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata
- 4.2.3. Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija
- 4.2.4. Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja
- 4.2.5. Poticanje certificiranja autohtonih proizvoda na području općine

Obvezni sadržaj Strateške studije

III.

Strateška studija sadrži osobito:

- kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. i odnosa s drugim odgovarajućim planovima i programima;
- podatke o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.;
- okolišne značajke područja na koja provedba Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. može značajno utjecati;

- postojeće okolišne probleme koji su važni za Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020., posebno uključujući one koji se odnose na područja posebnog ekološkog značaja, primjerice područja određena u skladu s propisima o zaštiti prirode;
- ciljeve zaštite okoliša uspostavljene po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade;
- vjerojatno značajne utjecaje (sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne) Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. na okoliš, uključujući biološku raznolikost, zaštićena područja prema posebnom propisu, ljude, biljni i životinjski svijet, tlo, vodu, zrak, klimu, materijalnu imovinu, kulturno-povijesnu baštinu, krajobraz, uzimajući u obzir i njihove međuodnose;
- mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih utjecaja provedbe Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. na okoliš;
- kratki prikaz razloga za odabir razmotrenih varijantnih rješenja, obrazloženje najprihvatljivijeg varijantnog rješenja, uključujući i naznaku razmatranih varijanti i opis provedene procjene, te poteškoće (primjerice tehničke nedostatke ili nedostatke znanja i iskustva) pri prikupljanju i procjeni potrebnih podataka;
- opis predviđenih mjera praćenja;
- ostale podatke i zahtjeve u Zakonom utvrđenom postupku određivanja sadržaja Strateške studije sukladno dostavljenim mišljenjima;
- ne-tehnički sažetak Strateške studije s naznakom razmatranih varijanti;

Strateška studija dodatno sadrži analizu mjera definiranih u okviru ciljeva i prioriteta razvoja.

Popis tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, od kojih je zatraženo mišljenje o sadržaju i razini obuhvata Strateške studije

IV.

Popis tijela od kojih je zatraženo mišljenje

1. Ministarstvo gospodarstva, Uprava za industrijsku politiku, energetiku i rudarstvo, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu tla i mora, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
4. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
6. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Trg Kralja P. Krešimira IV 1, 10000 Zagreb,
7. Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
8. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb,
9. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava pomorske i unutarnje plovidbe, brodarstva, luka i pomorskog dobra, Prisavlje 14, 10000 Zagreb,
10. Ministarstvo zdravlja, Ksaver 200a, 10000 Zagreb,
11. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Služba za poljoprivredno zemljište, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
12. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnog gospodarstva, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
13. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, 10000 Zagreb,
14. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Planinska 2a, 10000 Zagreb,
15. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje dalmatinskih slivova, Vukovarska 35, 21000 Split,

16. Hrvatske šume, Uprava šuma Podružnica Split, Kralja Zvonimira 35, 21000 Split,
17. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Sarajevska cesta br. 7 (objekt broj 7), 10000 Zagreb,
18. Ministarstvo turizma, Prisavlje 14, 10000 Zagreb,
19. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Šibensko-kninska, Odjel upravnih i inspekcijskih poslova, Inspektorat unutarnjih poslova, Velimira Škorpika 5, 22000 Šibenik,
20. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Šibeniku, Stube Čulinovića 1/3, 22000 Šibenik,
21. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb,
22. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Šibenik, Odjel za zaštitu i spašavanje, Velimira Škorpika 5, 22000 Šibenik,
23. Državni ured za upravljanje državnom imovinom, Dežmanova 10, 10000 Zagreb,
24. Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji, Trg Pavla Šubića I br. 2, 22000 Šibenik,
25. Zavod za prostorno uređenje Šibensko-kninske županije, Vladimira Nazora br. 1/IV, 22000 Šibenik,
26. HEP Proizvodnja d.o.o., Ulica grada Vukovara 37, 10000 Zagreb,
27. Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb,
28. HEP Distribucija d.o.o. Zagreb, DP Elektra, Ante Šupuka 1, 22000 Šibenik,
29. JKP „Vodovod i odvodnja“, Ul. Kralja Zvonimira 50, 22000 Šibenik,
30. RAD d.o.o. komunalno poduzeće Drniš, S. Radića 69, 22320 Drniš,
31. Županijska uprava za ceste-Šibenik, Velimira Škorpika 27, 22000 Šibenik,
32. HŽ Infrastruktura društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture, Antuna Mihanovića 12, 10000 Zagreb,
33. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Šibensko-kninske županije, Prilaz tvornici 39/2, 22000 Šibenik,
34. Hrvatska agencija za telekomunikacije, PP 162, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
35. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb,
36. HAKOM, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
37. Gradska čistoća Drniš d.o.o., Stjepana Radića 69, 22320 Drniš,
38. Upravni odjel za gospodarstvo Šibensko-kninske županije, Trg Pavla Šubića I, br.2, 22000 Šibenik,
39. Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije, Trg Pavla Šubića I, br. 2, 22000 Šibenik.

Tijekom zakonom utvrđenog roka zaprimljena su mišljenja i/ili prijedlozi o sadržaju Strateške studije od:

- HŽ Infrastruktura d.o.o. za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture od 25.08.2016.
- HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektra Šibenik od 25.08.2016.
- Državni ured za upravljanje državnom imovinom od 26.08.2016.
- Ministarstvo gospodarstva; Uprava za energetiku i rudarstvo od 29.08.2016.
- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu od 30.08.2016.
- Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Šibeniku od 31.08.2016.
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Šibensko-kninska, Služba upravnih i inspekcijskih poslova od 31.08.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom od 31.08.2016.
- Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Sektor za razvoj i strateško planiranje, Odjel za razvoj i planiranje od 01.09.2016.
- Ministarstvo poljoprivrede od 06.09.2016.
- Ministarstvo zdravlja od 08.09.2016.
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Šibenik od 09.09.2016.
- HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti od 09.09.2016.

- Hrvatske šume, Uprava šuma Podružnica Split od 12.09.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu tla i mora od 12.09.2016.
- Ministarstvo poduzetništva i obrta, Uprava za međunarodnu suradnju, investicije i inovacije od 13.09.2016.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode od 14.09.2016.
- Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Sektor za razvoj, investicije i izgradnju od 16.09.2016.
- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana od 20.09.2016.

Informiranje javnosti

V.

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Strateške studije objavljena je na internetskoj stranici Općine Unešić (www.unesic.hr) 12. lipnja 2016. godine.

Osnovni podaci o izrađivaču Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.

VI.

Nositelj izrade Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. je Općina Unešić, Trg Dr. Franje Tuđmana br. 40, 22 323 Unešić.

Izrađivač Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. je UHY savjetovanje d.o.o., Hrvatske mornarice 1H, 21 000 Split.

Nadležnost za izradu Strateške studije

VII.

U skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša ("Narodne novine" br. 57/10.), stratešku studiju mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, i to poslova izrade studije o značajnom utjecaju plana, programa i strategije na okoliš.

Objava Odluke o sadržaju Strateške studije

VIII.

Sukladno odredbama članka 160. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša, članka 7. stavka 5. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš i članka 5. stavka 1. točke 2. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08) Jedinствени upravni odjel Općine Unešić, na propisan način objavit će ovu Odluku na internetskoj stranici Općine Unešić (www.unesic.hr) u svrhu informiranja javnosti.

PROČELNICA

Slavica Slavica, dipl.iur.

Slavica

14.2 Prilog 2 – Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.

Na temelju članka 63. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13 i 78/15) i članka 21. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“ broj 64/08), a u skladu sa odredbama članka 47. Statuta Općine Unešić („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 10/09 i 5/13), Načelnik Općine Unešić dana 25. srpnja 2016. godine donosi

O D L U K U

o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš

Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. - 2020. g.

Članak 1.

Izrada Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020. g. (u daljnjem tekstu: Strategija) započela je donošenjem Odluke o izradi programa ukupnog razvoja na sjednici Općinskog vijeća Općine Unešić održanoj 23. travnja 2015. godine.

Donošenjem ove Odluke započinje postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.g.

Članak 2.

Postupak strateške procjene prema ovoj Odluci provodi Jedinствени upravni odjel Općine Unešić.

Članak 3.

Razlozi za izradu Strategije su:

- Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave predstavlja strateški razvojni dokument jedinice lokalne samouprave.
- Strategija će dati odgovore na pitanja u kojem smjeru treba ići razvoj Općine Unešić i na koji način ga ostvariti te dati sliku o potrebama svih subjekata i skupina u društvu.
- Strategija će pomoći pri rješavanju problema s kojima se Općina Unešić susreće (npr. prihodi, zaposlenost, privlačenje investicija i slično).
- Strategija je osnova za buduće korištenje bespovratnih sredstava u programskom razdoblju 2015.-2020. (usklađena sa Sektorskim strategijama Republike Hrvatske i Županijskom razvojnog strategijom).

Članak 4.

Ciljevi Strategije su slijedeći:

- **CILJ 1** – sveobuhvatna obnova i razvoj infrastrukturnog sustava općine,
- **CILJ 2** – razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja,

- **CILJ 3** – poboljšanje kvalitete društvenog života i razvoj ljudskih potencijala općine.

Članak 5.

Obuhvat Strategije određen je granicama Općine Unešić, sukladno Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Članak 6.

Radnje koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš RS, provode se sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša, („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13 i 78/15), Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“ broj 64/08), redoslijedom kako je utvrđeno u Prilogu I. ove Odluke.

Prema Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode, KLASA:UP/I 612-07/16-71/321, URBROJ: 517-07-2-1-16-2, od dana 06. lipnja 2016. godine., u postupku prethodne ocjene utvrđeno je da je Strateški razvojni program Općine Unešić prihvatljiv za ekološku mrežu.

Članak 7.

U postupku strateške procjene prema ovoj Odluci sudjelovati će tijela i osobe koje su navedene u Prilogu II. ove Odluke.

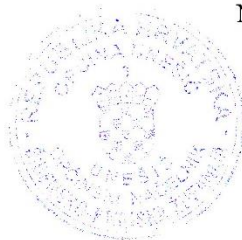
Članak 8.

Jedinstveni upravni odjel je o ovoj Odluci dužan informirati javnost sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša i odredbama Uredbe o informiranju i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 64/08) kojima se uređuje informiranje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se mrežnoj stranici Općine Unešić www.unesic.hr.

KLASA: 351-01/16-01/1
URBROJ:2182/07-16-1
Unešić, 25. srpnja 2016. godine

NAČELNIK OPĆINE UNEŠIĆ
ŽIVKO BULAT, prof.

PRILOG I.

Redoslijed radnji koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja Strategije razvoja Općine Unešić na okoliš:

1. Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić, sukladno odredbi članka 3. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 64/08) (u daljnjem tekstu: Uredba) započinje postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za strategiju razvoja Općine Unešić (u daljnjem tekstu SROR) u roku od osam dana od dana donošenja ove Odluke. U svrhu određivanja sadržaja Strateške studije, Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić će zatražiti mišljenje o sadržaju Strateške studije i razini obuhvata podataka od tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima nadležnih za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja za okoliše (npr. vode, priroda, zrak, more, tlo, krajobraz, kulturno-povijesna baština, buka, otpad i dr.).
2. U svrhu usuglašavanja mišljenja o potrebnom sadržaju Strateške studije i utvrđivanja konačnog sadržaja Strateške studije u tijeku roka za dostavu mišljenja provodi se rasprava s tijelima navedenim u Prilogu II. ove radnje provode se sukladno odredbama članka 5. do 9. Uredbe o strateškoj procjeni plana i programa na okoliš.
3. U postupku određivanja sadržaja Strateške studije Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić objavljuje na internetskoj stranici Općine Unešić Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije, te informira javnost o načinu sudjelovanja u postupku strateške procjene, a sukladno odredbama članka 5., 6. i 12. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08).
4. Nakon pribavljanja mišljenja tijela iz točke 1. te mišljenja javnosti dostavljenih u postupku informiranja, Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić utvrđuje konačan sadržaj Strateške studije i donosi Odluku o sadržaju Strateške studije koju objavljuje na internetskoj stranici Općine Unešić, a sukladno člancima 9. i 10. Uredbe.
5. Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić u roku od osam dana od dana donošenja Odluke o sadržaju Strateške studije istu dostavlja ovlašteniku koji će izraditi Stratešku studiju.
6. Nakon što ovlaštenik izradi Stratešku studiju i stručni izrađivač izradi Nacrt prijedloga Strategije, sve zajedno dostavlja na uvid i raspravu povjerenstvu kojeg imenuje Načelnik Općine Unešić.
Ove radnje se obavljaju prema članku 13. Uredbe.
7. Postupak imenovanja i rad povjerenstva propisan je odredbama Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu („Narodne novine“, broj 70/08). Nakon što u postupku prema članku 13. Uredbe povjerenstvo ocijeni da je Strateška studija cjelovita i stručno utemeljena donosi mišljenje o rezultatima Strateške studije u odnosu na Nacrt prijedloga SROR.
8. Nakon što razmotri mišljenje povjerenstva, Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić donosi Odluku o upućivanju Strateške studije i prijedlog SROR na javnu raspravu koju objavljuje na internetskoj stranici Općine Unešić, sukladno članku 15. Uredbe.
9. Postupak sudjelovanja javnosti na javnoj raspravi o Strateškoj studiji i prijedlogu SROR provodi se prema odredbama članka 5, 6. i 12. Uredbe i informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

10. Istodobno s upućivanjem na javnu raspravu Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić dostavlja Stratešku studiju i prijedlog Strategije na mišljenje tijelima i osobama sukladno Uredbi.
11. Nakon provedene javne rasprave, prikupljanja mišljenja, primjedbi i prijedloga s javne rasprave i prikupljanja mišljenja iz točke 8. dostavljaju se na očitovanje ovlašteniku izrade Strateške studije i stručnom izrađivaču Strategije. Ovlaštenik izrade Strateške studije svojim očitovanjem predlaže konačne mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša, vezane uz Strategiju.
12. Prije stavljanja u proceduru donošenja pri utvrđivanju konačnog prijedloga Strategije obavezno se uzimaju u obzir rezultati strateške procjene, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom te se razmatraju primjedbe, prijedlozi i mišljenja javnosti, koji su dani na prijedlog i mišljenje savjetodavnog stručnog povjerenstva.
13. Nakon provedene javne rasprave, a prije upućivanja konačnog prijedloga Strategije u postupak donošenja, Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić je dužan pribaviti mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode o provedenoj strateškoj procijeni sukladno članku 18. Uredbe.
14. Nakon donošenja Strategije Jedinствeni upravni odjel Općine Unešić izrađuje izvješće o provedenoj strateškoj procjeni Strategije, sukladno odredbama članka 19. Uredbe, o čemu izvješćuje javnost i tijela koja su sudjelovala u postupku strateške procjene sukladno članku 6. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.
15. Tijelo nadležno za donošenje Strategije, nakon donošenja dužno je donijeti program praćenja stanja okoliša u odnosu na provedbu Strategije, sukladno članku 20. Uredbe.

PRILOG II.

Popis tijela koja su prema posebnim propisima dužna sudjelovati u postupku strateške procjene utjecaja Strategije razvoja Općine Unešić na okoliš:

1. Ministarstvo gospodarstva, Uprava za industrijsku politiku, energetiku i rudarstvo, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu tla i mora, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
4. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb,
6. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Trg Kralja P. Krešimira IV 1, 10000 Zagreb,
7. Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
8. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb,
9. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava pomorske i unutarnje plovidbe, brodarstva, luka i pomorskog dobra, Prisavlje 14, 10000 Zagreb,
10. Ministarstvo zdravlja, Ksaver 200a, 10000 Zagreb,
11. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Služba za poljoprivredno zemljište, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb,
12. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnog gospodarstva, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
13. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, 10000 Zagreb,
14. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Planinska 2a, 10000 Zagreb,
15. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje dalmatinskih slivova, Vukovarska 35, 21000 Split,
16. Hrvatske šume, Uprava šuma Podružnica Split, Kralja Zvonimira 35, 21000 Split,
17. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Sarajevska cesta br. 7 (objekt broj 7), 10000 Zagreb,
18. Ministarstvo turizma, Prisavlje 14, 10000 Zagreb,
19. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Šibensko-kninska, Odjel upravnih i inspeksijskih poslova, Inspektorat unutarnjih poslova, Velimira Škorpika 5, 22000 Šibenik,
20. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Šibeniku, Stube Čulinovića 1/3, 22000 Šibenik,
21. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb,

22. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Šibenik, Odjel za zaštitu i spašavanje, Velimira Škorpika 5, 22000 Šibenik,
23. Državni ured za upravljanje državnom imovinom, Dežmanova 10, 10000 Zagreb,
24. Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji, Trg Pavla Šubića I br. 2, 22000 Šibenik,
25. Zavod za prostorno uređenje Šibensko-kninske županije, Vladimira Nazora br. 1/IV, 22000 Šibenik,
26. HEP Proizvodnja d.o.o., Ulica grada Vukovara 37, 10000 Zagreb,
27. Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb,
28. HEP Distribucija d.o.o. Zagreb, DP Elektra, Ante Šupuka 1, 22000 Šibenik,
29. JKP „Vodovod i odvodnja“, Ul. Kralja Zvonimira 50, 22000 Šibenik,
30. RAD d.o.o. komunalno poduzeće Drniš, S. Radića 69, 22320 Drniš,
31. Županijska uprava za ceste-Šibenik, Velimira Škorpika 27, 22000 Šibenik,
32. HŽ Infrastruktura društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture, Antuna Mihanovića 12, 10000 Zagreb,
33. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Šibensko-kninske županije, Prilaz tvornici 39/2, 22000 Šibenik,
34. Hrvatska agencija za telekomunikacije, PP 162, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
35. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb,
36. HAKOM, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
37. Gradska čistoća Drniš d.o.o., Stjepana Radića 69, 22320 Drniš,
38. Upravni odjel za gospodarstvo Šibensko-kninske županije, Trg Pavla Šubića I, br.2, 22000 Šibenik,
39. Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije, Trg Pavla Šubića I, br. 2, 22000 Šibenik.

14.3 Prilog 3 - Rješenje MZOIP-a o prihvatljivosti za ekološku mrežu

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
 Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 4866 100

Uprava za zaštitu prirode

KLASA: UP/I 612-07/16-71/321

URBROJ: 517-07-2-1-16-2

Zagreb, 06. lipnja 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA		
2182/07 OPĆINA UNEŠIĆ		
Prihvaćeno:	10.06.16.	
KLASA:	302-01/16-01/14	
URBROJ:	2182/07-16-01	
Org. jed.	Prilog:	Vrijed.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode temeljem članka 48. stavka 5. vezano uz članak 26. stavak 2. i članak 46. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), povodom zahtjeva nositelja izrade programa Općine Unešić, Trg Dr. Franje Tuđmana br. 40, Unešić, za prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2014. – 2020., nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2014. – 2020., nositelja izrade programa Općine Unešić, Trg Dr. Franje Tuđmana br. 40, Unešić, prihvatljiv je za ekološku mrežu.

Obrazloženje

Općina Unešić, Trg Dr. Franje Tuđmana br. 40, Unešić, nositelj izrade programa, podnijela je 9. svibnja 2016. godine, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Upravi za zaštitu prirode zahtjev (KLASA: 302-01/16-01/12, URBROJ: 2182/07-16-01) za provedbu postupka prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: Program). U zahtjevu su u bitnom navedeni podaci sukladno odredbama članka 48. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (u daljnjem tekstu: Zakon).

U provedbi postupka ovo Ministarstvo je razmotrilo predmetni zahtjev, polazišta, ciljeve i obuhvat Programa, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove) te je utvrdilo slijedeće.

Program predstavlja ključni strateški dokument kojim se definira smjer ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na administrativnom području Općine Unešić u razdoblju do 2020. godine. Programom su definirana četiri strateška cilja s prioritetima i mjerama koji će doprinijeti ostvarenju postavljenih ciljeva. Strateški ciljevi su: rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine, ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike, razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja i zaštita, obnova i vrednovanje bogatstva prirodne i kulturne baštine.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013, 105/2015) na području obuhvata Programa, odnosno Općine Unešić nalaze se područja ekološke mreže – Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR20001241 Jama Golubinka te Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000026 Krka i okolni plato.

Razmatrajući predmetni zahtjev, a nakon provedene analize ovo Ministarstvo nalazi da je predmetni Program dokument općenitog karaktera koji definira opće smjernice razvoja općine s nedostatnom razinom definiranosti planiranih projekata/zahvata (prostorni smještaj istih). Planirani prioriteti i mjere u bitnom se odnose na provedbu aktivnosti vezanih uz: razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina, razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda, izgradnju i poboljšanja sustava održivog upravljanja otpadom, unapređenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja, razvoj IT infrastrukture, razvoj društvene infrastrukture, jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva te unapređenje programa socijalne politike, razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva, izgradnju poslovnih zona te unapređenje poduzetničkog okruženja, razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi, razvoj selektivnih oblika turizma sa naglaskom na ruralni turizam, unapređivanje stanja okoliša te valorizaciju prirodnih dobara te očuvanje, promociju i valorizaciju materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Obzirom na relativno malu površinu područja ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato (navedena područja unutar obuhvata Općine Unešić međusobno se prostorno preklapaju) koja ulaze u obuhvat područja Općine Unešić, kao i ciljne vrste i stanišne tipove područja HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR20001241 Jama Golubinka, uzimajući u obzir opći karakter Programa, na strateškom nivou za planirane prioritet i mjere koji će pridonijeti ostvarenju postavljenih strateških ciljeva, moguće je isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Uzevši u obzir sve navedeno, ocijenjeno je da Program neće imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je stoga riješeno kao u izreci. Primjenjujući načelo učinkovitosti i ekonomičnosti sukladno članku 10. Zakona o općem upravnom postupku (narodne novine, broj 47/2009), ovo Ministarstvo nije zatražilo mišljenje Hrvatske agencija za okoliš i prirodu o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja Programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Za dokumente (planove, programe) nižeg reda i pojedinačne projekte/zahvate, koji će utvrditi prostorni smještaj te obilježja projekata/zahvata, a koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže obvezno je provesti ocjenu prihvatljivosti.

Sukladno odredbama članka 26. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode za strategije, planove i programe, za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene, prethodna ocjena obavlja se prije pokretanja postupka strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš.

Člankom 46. Zakona o zaštiti prirode propisano je da za strategije, planove i programe za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene, Ocjenu prihvatljivosti provodi Ministarstvo u skladu s člankom 26. Zakona.

Ako Ministarstvo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja strategije, plana i programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, sukladno odredbama

članka 48. stavka 5. Zakona o zaštiti prirode donosi rješenje da je strategija, plan ili program prihvatljiv za ekološku mrežu.

U skladu s odredbama članka 51. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva.

Podnositelj zahtjeva oslobođen je plaćanja upravne pristojbe temeljem članka 6. stavka 1. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/2000, 116/2000, 163/2003, 17/2004, 110/2004, 141/2004, 150/2005, 153/2005, 129/2006, 117/2007, 25/2008, 60/2008, 20/2010, 69/2010, 126/2011, 112/2012, 19/2013, 80/2013, 40/2014, 69/2014, 87/2014 i 94/2014).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Dostaviti:

1. Općina Unešić, Trg Dr. Franje Tuđmana br. 40, 22323 Unešić (R s povratnicom),
2. U spis predmeta, ovdje

14.4 Prilog 4 - Suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/15-08/100

URBROJ: 517-06-2-1-1-15-3

Zagreb, 25. siječnja 2015.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 5. i u svezi s odredbom članka 271. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15) te članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke IRES EKOLOGIJA d.o.o., Prilaz baruna Filipovića 21, Zagreb, zastupane po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, donosi

RJEŠENJE

- I. Tvrtki IRES EKOLOGIJA d.o.o., Prilaz baruna Filipovića 21, Zagreb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
 1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije;
 2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije utjecaja na okoliš;
 3. Izrada programa zaštite okoliša;
 4. Izrada izvješća o stanju okoliša;
 5. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš;
 6. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša;
 7. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“ i znaka EU Ecolabel;
 8. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnijela je ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije; Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš; Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća; Izrada programa zaštite okoliša; Izrada izvješća o stanju okoliša; Izrada izvješća o sigurnosti; Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš; Praćenje stanja okoliša; Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša; Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“ i znaka EU Ecolabel; Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari. U postupku je objavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša iz točke I. izreke ovog rješenja osnovan.

U dijelu koji se odnosi na izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova: Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća i Praćenje stanja okoliša, ovlaštenik ne ispunjava uvjete jer nema zaposlene stručnjake odgovarajuće stručne osposobljenosti za obavljanje tih poslova. Ove činjenice utvrđene su uvidom u dostavljenu dokumentaciju vezano za stručnjake i vezano za stručne radove u kojima su sudjelovali ti stručnjaci: popis radova i naslovne stranice, a koje pravna osoba navodi kao relevantne i kojima potkrepljuje svoje navode da raspolaže stručnjacima odgovarajuće stručne osposobljenosti za obavljanje navedenih poslova. Naime, ovlaštenik uz svoj zahtjev nije dostavio dokaze iz kojih je očito da su zaposlenici sudjelovali kao voditelji ili odgovorne osobe u izradi najmanje tri odgovarajuće stručne podloge, dokumentacije vezane za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća, odnosno odgovarajuće stručno iskustvo u izradi bilo kojeg drugog dokumenta s tim u svezi. Nadalje, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da ovlaštenik nije dostavio potvrdu Hrvatske akreditacijske agencije o stručnoj i tehničkoj osposobljenosti u svrhu obavljanja stručnih poslova praćenja stanja okoliša.

Slijedom naprijed navedenog, zbog odgovarajuće primjene Pravilnika, ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II.

izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

Dostaviti:

1. IRES EKOLOGIJA d.o.o., Prilaz baruna Filipovića 21, Zagreb (**R! s povratnicom**)
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Očevidnik, ovdje
4. Spis predmeta, ovdje

POPIS		
zaposlenika ovlaštenika: IRES EKOLOGIJA d.o.o., Prilaz baruna Filipovića 21, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva KLASA: UP/I 351-02/15-08/100; URBROJ: 517-06-2-1-1-16-3 od 25. siječnja 2016.		
<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA</i>	<i>VODITELJ STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	<i>Mirko Mesarić, dipl.ing.biol.</i>	<i>Edin Lugić, dipl.ing.biol. Jelena Likić, prof.biol. dr.sc.Maja Kljenak</i>
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije utjecaja na okoliš	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
3. Izrada programa zaštite okoliša	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
4. Izrada izvješća o stanju okoliša	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
5. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
6. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
7. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša "Prijatelj okoliša" i znaka EU Ecolabel	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>
8. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“	<i>voditelj naveden pod 1)</i>	<i>stručnjaci navedeni pod 1)</i>